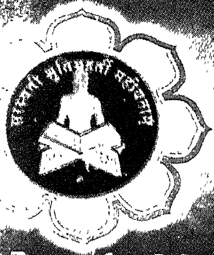

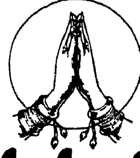
ఋషి పీఠం

భారతీయ మానస పత్రిక

సెప్టెంబరు-99

రూ.10/-

నమస్సు

ఓమ్
గణానాం త్వా గణపతి(గ్)ం హవామహే
కవిం కవీనా ముపశ్రవస్తమమ్ ।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత
ఆ నః శ్రుణ్వన్నూతిభిః సీద సాదనమ్ ॥ (ఋగ్వేదం)

అన్వయం :
బ్రహ్మణస్పతే! గణానాం గణపతిం కవీనాం కవిమ్
ఉపమశ్రవస్తమం జ్యేష్ఠరాజం త్వా హవామహే
నః శ్రుణ్వన్ ఊతిభిః సాదనమ్ ఆ సీద ॥

ఓ బ్రహ్మణస్పతీ : 'బ్రహ్మణములు' అంటే వేదమంత్రములు, పరిపూర్ణములైన కర్మలు - అని అర్థం. వేద మంత్రములన్నిటియందు 'మంత్రపతిగా', 'సమస్త కర్మాధ్యక్షుడి'గా ఉండేవాడు కనుక బ్రహ్మణస్పతి. 'బృహస్పతి' శబ్దానికీ ఇదే అర్థం. ఈ పదం మంత్రములన్నిటి గమ్యమైన 'పరబ్రహ్మ'ను తెలియజేస్తుంది. దేవమనుష్యాది గణములన్నిటిలో 'గణపతి'గా ప్రకాశించేవాడు.

క్రాంతదర్శులైన వేదమంత్రములకు పతి కనుక - 'కవులకు కవి'. వేదమంత్రములు సర్వసృష్టి రహస్యాలను దర్శించినవి. వాటి ద్వారా తెలుసుకోబడే వేదవేద్యుడు కనుక 'కవులకు కవి'. 'కవిం పురాణ మనుశాసితారమ్', 'అనంతమవ్యయం కవిమ్' - వంటి వాక్యాల ద్వారా కవి శబ్దం పరబ్రహ్మను తెలియజేసేది. సర్వదర్శి - కవి.

జ్యేష్ఠరాజం : ఉత్కృష్టములైన వాటిలో మహోత్కృష్టంగా ప్రకాశించేవాడు. అగ్రపూజ్యత్వాన్ని తెలియజేసే శబ్దమిది.

''ఇటువంటి లక్షణములు గల ఓ మంత్ర ప్రవర్తకా (బ్రహ్మణస్పతే)! నిన్ను ఆహ్వానిస్తున్నాము. నీవు మమ్ములను (మా స్తుతులను) విని, నీయొక్క పాలన హేతువులైన శక్తులతో మా సదనములందు (యజ్ఞము జరిగే స్థలములందు) ప్రవేశించి యుండుము.''

ఇది సర్వకారణమైన 'పరబ్రహ్మ' స్తుతి.

ఆ పరబ్రహ్మమే సగుణమైనప్పుడు గజాననాకృతిగా 'గణపతి'గా కొలవబడుతున్నాడు.

ఋగ్వేదంలోని గణపతి సూక్తంలోని ప్రథమ మంత్రమిది. తరువాత రానున్న మంత్రాలలో **'మహాన్ హస్తీ'** వంటి శబ్దాలు గజముఖాన్ని సూచిస్తున్నాయి. దీనిని దర్శించిన మహర్షి భృగు తనయుడైన శౌనకుడు.

మన శరీరమే యజ్ఞస్థలం. ఇందులో అంతర్యామి పరమాత్మే గణపతి. ఈ శరీరం ద్వారా అనుభవించే పదార్థాలన్నిటికీ అధిపతి ఆయనే.

ఈ మంత్రంలో - 1. గణములు (సమూహాలు) 'రూపప్రపంచాన్ని' తెలియజేస్తున్నాయి. 2. కవి, బ్రహ్మణములు - 'శబ్ద ప్రపంచాన్ని' తెలియజేస్తున్నాయి. 3. రూపప్రపంచానికీ శబ్ద ప్రపంచానికీ అధిపతిగా ఉన్న 'గణపతి' నిరతిశయ మహత్వాన్ని ఈ మంత్రం ప్రస్తావిస్తోంది.

సాక్షాత్తు పరబ్రహ్మగా గణపతిని పేర్కొన్న ఈ మంత్రమే కాక, ఇతర వేద భాగాలలో 'గణపతి' మంత్రాలు ఆయన రూప, మంత్రాది ఉపాసనా విషయాలను తెలియజేస్తున్నాయి.

(వేదోచ్చారణలో 'గ్ం' అనేది సాధారణంగా స్వరాదుల కోసం వస్తూంటుంది. దీనికి ప్రత్యేకార్థం లేదు. 'గణపతిం' అనేదే శబ్దం.)

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

సెప్టెంబర్ 1999

సంపుటి 1 సంచిక 3

సంపాదకుడు

సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

గౌరవ పర్యవేక్షణ :

డా॥ ప్రసాదరాయకులపతి

డా॥ పిసపాటి వీరభద్ర మహదేవ్

డా॥ పప్పు వేణుగోపాలరావు

సాంగస్వాధ్యాయ వాచస్పతి

శ్రీ దెందుకూరి మల్లికార్జునసోమయాజి

శ్రీ యాబలూరు లోకనాథశర్మ

ప్రచురణ కర్త

ఉపద్రష్ట శివప్రసాద్

ప్రధాన ప్రచారకులు :

ఎస్.వి.ఎస్.లక్ష్మీనారాయణ

(గుంటూరు)

లు :

ప్రత్యేక రచనలు :

విడిప్రతి : రూ.10.00; సంవత్సర చందా : రూ. 120లు;
5 సంవత్సరములకు రూ. 600లు; జీవిత చందా : రూ. 1800లు
చిరునామా : నెం.3, కామరాజశాలై, ఫస్ట్ ఫ్లోర్, అశోక్ నగర్, చెన్నై-600 083. ఫోన్:4847222

ఆత్మలేని పాలకులు వద్దు

'యథా రాజా తథా ప్రజా' అన్న మాట ఒక్కొక్కసారి పొసగదనిపిస్తుంది. గత కొన్ని ఏళ్ళుగా అస్థిరతలు, తద్వారా అరాచకాలు ప్రబలుతున్నప్పటికీ ప్రజల సామాన్యజీవనం మాత్రం తనంత తానుగా సాగిపోతూనే వుంది. ప్రభుత్వంలో లేని నీతి, నిబద్ధత, ధార్మిక దృష్టి ప్రజల్లోనే ఉంది. ప్రజాజీవనం మీద ప్రభుత్వ ప్రభావం ఎంతమాత్రం లేదు.

ఏ పార్టీకైనా, ఏ నాయకునికైనా తమదంటూ ఏ సిద్ధాంతమూ లేదు. అన్నీ ఐకమత్యంగా ఒకే సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి ఉన్నాయి. అది - 'ఎలాగైనా అధికారంలోకి రావడం'. దానికోసం ఎవరు ఎవరితో పొత్తులు పెట్టుకుంటారో, ఎవరు ఎవరిపై కత్తులు నూరతారో వారికే తెలియదు. మాటిమాటికీ ఎన్నికలంటూ ప్రజాద్రవ్యం నష్టపరచడమే తప్ప ఈ రాజకీయాల ప్రయోజనం ఏముంది?

ఏ ప్రభుత్వానికీ పాలించే అవకాశమూ ఉండడం లేదు. కలగూర గంపలో ఒక్కొక్క గుంపుని చేయి జారకుండా కాపాడుకోవడానికో, బుజ్జగించడానికో ఉన్న సమయం అంతా ఖర్చు చేయడంతో సరిపోతోంది.

ప్రజలు కూడా ఆ ఆటల్నీ, పాటుల్నీ వినోద కాలక్షేపంగా వీక్షిస్తూ సరదా పడడంతోనే అయిపోతోంది.

మళ్ళీ చక్రభ్రమణం మొదలు...! మళ్ళీ అరాజకం ఆరంభం! నిజానికి ఏ ప్రభుత్వం ఉంటే ఏం ఒరగబెట్టింది - అని తమని తామే పాలించుకుంటూ నిజంగా 'ప్రజా ప్రభుత్వ'మే సాగనిస్తున్నాం. ప్రభుత్వం తమ అధికార భద్రతా కార్యక్రమాల్లో తలమునకలైపోతోంది.

అత్యధిక శాతం ఈ దేశ ప్రజల్లో ఒక ధార్మికత, ఒక నైతిక నిబద్ధత సడలలేదు. అసలు మొత్తం భరత ఖండాన్ని కలుపుతూ ఒక "సాంస్కృతిక అంతస్సూత్రం" ఉంది. అదే ఈ దేశాన్ని, కొన్ని దేశాల మాదిరి చీలికలు కాకుండా కాపాడుతోంది. ఆ సాంస్కృతిక చైతన్యమే మొత్తం దేశ దేహంలో 'భారతాత్మ'గా అఖండత్వాన్ని సుస్థిరం చేస్తోంది. అది రాజకీయ నేత్రాలకు సాక్షాత్కరించదు. ప్రజా హృదయ ప్రవాహానికి, సమాంతరంగానే ప్రవహిస్తోంది రాజకీయం.

'వరమరాజకం భువనం - న తు మూర్ఖోరాజా' అంటాడు నీతిసూత్రకర్త సోమదేవుడు. మూర్ఖుడైన పాలకుడుండడం కన్నా, అరాచకం మేలు... అని. ప్రజల్ని మూర్ఖులుగా భావించే మూర్ఖత్వం పాలకులదైనప్పుడు, 'ఎవడైతేనేం' అనే ఉదాసీనత ప్రజల్లోనూ వస్తోంది. అదీ ప్రమాదకరమే.. అందుచేతనే నిన్న మొన్న గడ్డి మేసినవారు ఈరోజు ప్రచారంలో పరమనీతులు వల్లె వేస్తుంటే 'చెవియొగ్గి' వినే ఖర్మ పట్టింది. నిండు ప్రభుత్వాన్ని నీటముంచినవారూ, కొత్త పొత్తులతో కళ్ళముందు కనబడే దుర్గతి దాపురించింది. అయితే - ఎప్పటికప్పుడు ఒక అన్విత స్థితికీ, అవ్యవస్థకీ కారణమౌతున్నాడు 'భారతీయ ఓటరు'. ఏ అంచనాలతో ఓటు వేస్తున్నాడో! అసలు వేస్తున్నాడో? లేదో! మొత్తం అవుతున్న ఓటింగ్ శాతం ఎంత? అందులో ఖచ్చితమైన, న్యాయబద్ధమైనదెంత? అందులో ఆలోచనాపరులు, వివేచన గలవారు వేసిన ఓట్లెన్ని?

ఎన్నికల తేదీని సెలవు దినంగా భావించి, వినోదాలతో పొద్దుపుచ్చే పెద్దలకి - ఏ ప్రభుత్వాన్నైనా విమర్శించే హక్కు ఉంటుందా?

ఏదేమైనా - ఇంత 'ఉదాసీనత' ప్రజలకి పనికిరాదు. నికరమైన, నిశ్చితమైన అభిప్రాయం తెలియజేసేలా, చైతన్యవంతంగా ప్రవర్తించి - నిర్ణయించాల్సిన బాధ్యత మనదే. ఈ సారైనా ఈ అనిశ్చితి మారుతుందనే ఆశిద్దాం.

ఒక 'అబద్ధపు ప్రజాస్వామ్యం' మనకు సంప్రదాయమైపోకూడదు.

ఈ దేశ సనాతన హృదయానుసారం - ధర్మమే రాజుకి ప్రధాన లక్ష్యం. ప్రజాక్షేమానికి భిన్నంగా ఏ రాజూ ప్రవర్తించరాదు. తన వ్యక్తిగత జీవితం కూడా ప్రజలకు జవాబుదారీగా ఉండాలని - రామరాజ్యం మొదలుకొని భారత క్షాత్ర పాలన అడుగడుగునా బోధించింది. "ఆత్మవంతుడు మాత్రమే రాజు కావాలని" మహర్షుల బోధ. ఆత్మజ్ఞానం ఎక్కువగా రాజుకే ఉండాలన్నారు. ఈ "ఆత్మనిత్యం" అనే పరమ సిద్ధాంతం మీదే భారతీయ సంస్కృతి సౌధం నిలచివుంది.

సంపదలున్నవాడికే నిగ్రహం అవసరం. అధికారం ఉన్నవాడికే "దేహం అశాశ్వతం. ఆత్మ శాశ్వతం" అన్న ఎరుక ప్రధానం. అప్పుడు శాశ్వతమైన ధర్మం వైపు మొగ్గుతాడు. ఏ ప్రలోభాలకీ లొంగడు, ఏ కుంభకోణాలలోనూ చేరడని. "ధర్మం ఒక్కటే వెంట వస్తుంది" అనే సనాతన సత్యాన్ని పాత మాటగా తీసిపారేయకుండా, అప్రమత్తుడుగా ప్రవర్తించే 'ఆత్మవంతుడైన రాజు' కావాలి.

ఇక్కడ 'రాజ' శబ్దం అధికార సూచక శబ్దం కాదు. పాలనావ్యవస్థని సూచించే పదం. ప్రభుత్వంలో భాగం వహించే ప్రతి ఒక్కరిలో ఈ ఎరుక, ఈ నిష్కపట చరిత్ర ఉండాలని భారతీయరాజనీతి ప్రపంచానికి ఏనాడో బోధించింది. ఈ అనాది ఋషినాదం - మన హృదయ శంఖాలలో ధ్వనించి - మళ్ళీ ఏ అరాచకమూ రాకుండా, "అభారతీయ పాలన" పాలు కాకుండా ఈ దివ్యదేశాన్ని కాపాడాలని ఆశించడమే ఇప్పటి కర్తవ్యం.

మన సంస్కృతే మనల్ని పాలించాలి. దానిని గౌరవించేవారే మనకు పాలకులు కావాలి.

సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

- ముఖచిత్ర కథనం -

నరుని నడిపిన నారాయణ లీల

(సెప్టెంబరు 7 (1998)వ తేదీ నుండి 12వ తేదీ వరకు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం సమాచార కేంద్రం (టి.నగర్, చెన్నై) వేదికపై సామవేదం షణ్ముఖశర్మ ప్రసంగించిన ''శ్రీకృష్ణలీల'' ఉపన్యాసాల సారాంశం)

జగత్తుని నడిపేది ధర్మం. ఈ ధర్మం వేదాధారమైనది. ప్రవృత్తి, నివృత్తి - అనే రెండు మార్గాలో సాగే వేద ధర్మం, క్రమంగా ఆసురీశక్తుల విజృంభణ వల్ల గ్లానికి గురైతే - సృష్టికారకమైన పరతత్త్వం ధర్మరక్షణకై అవతరిస్తుంది.

''అజోపి సన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోపి సన్ ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సంభవామ్యాత్మ మాయయా...''

- అని గీతావచనం ప్రకారం, జన్మరహితుడు జన్మను స్వీకరిస్తాడు. తనదైన దేవీమాయ (యోగమాయ)తో అవతరించే నారాయణుని కథలను 'లీల' అంటారు.

'లీల' అంటే వినోదం, విలాసం. ఏమీ కానివాడు అన్నీ అయినట్లుగా, బాల్యం కైశోర యౌవనాది అవస్థలలో సాగించిన కథాక్రమమే 'లీల'.

నరవానరుల చేతిలోనే మృత్యువు విహితమైవున్న రావణుని సంహరించేందుకు, విష్ణువు రామావతారమెత్తి, తన నారాయణత్వాన్ని తానే పూర్ణంగా విస్మరించినట్లు ఉండి, 'ఆత్మానం మానుషం మన్యే' (నన్ను నరునిగానే భావిస్తున్నాను) అని మానవీయ ధార్మికలీలనే ప్రకటించాడు.

శ్రీకృష్ణుని అవతారంలో ఆ విధమైన హద్దులు, నిబంధనలు లేవు. కాబట్టి మానవీయమైన తన ధర్మబద్ధతని చాటుతూనే దివ్యమైన తన మహిమలని ప్రకటిస్తూ, అంతలోనే మాయను కప్పుతూ, ఆటపాటల్లో తేలుతూనే అనాయాసంగా దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ కొనసాగిస్తూ, అందరికీ తానై, అన్నీ తానై ఏమీ కాకుండా ఉండే 'యోగీశ్వర తత్త్వమే' శ్రీకృష్ణలీల.

లీ-శ్లేషనే, లా-ఆదానే - అనే ధాత్వర్థాల మూలంగా - మన మనసుల్ని హత్తుకొని తనలోనికి ఆకర్షించుకొనే దివ్యకథే లీల. ఈశ్వరుని జన్మ, కర్మ దివ్యాలు. ఆ 'దివ్యత్వ'మేలీల.

'కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయం', 'కృష్ణస్తు లీలామయః' - అనే ఆర్షవచనాల వల్ల, నారాయణుని పరిపూర్ణావతారం శ్రీకృష్ణావతారమేనన్నది సుస్పష్టం.

అందరికీ బంధనాలు విడిపించి ముక్తినిచ్చే దైవం బందిఖానాలో జన్మించి, శంఖ చక్రగదా పద్మాలు ధరించిన చతుర్భుజాత్మక నారాయణ రూపంతో దర్శనమిచ్చి, ప్రాకత శిశువుగా మారడమే ఆదిదేవుని ఆదిలీల.

మాధుర్యలీల :

ఆ తరువాత నందవ్రజంలో గోపీ గోపకులకు శిశువుగా, గోపబాలకులకు సఖునిగా, గోపకన్యలకు కాంతునిగా తన కృపామాధురిని ప్రసరించాడు.

యశోద ఆ పరమాత్ముని లాలనలో బ్రహ్మానందాన్ని చవిచూసింది. బాల్యంనుంచి కైశోరం వరకు (14 ఏళ్ల వరకు) వ్రజ, బృందావనాలలో కృష్ణలీల సాగింది. దీనిని ''మాధుర్య లీల'' అంటారు.

నందవ్రజమంతా 'ఈయన పరమాత్ముడు' అనిపించేలా ప్రవర్తిస్తూనే, 'ఈయన మా అందరివాడు' అని భావించేలా లీలాప్రదర్శన చేశాడు బాలకృష్ణుడు. మట్టితిని నోటిలో విశ్వాన్ని చూపించి; తల్లిచేత రోకలికి కట్టుబడి, తానుబంధితుడై నలకూబర మణిగ్రీవుల శాపబంధనాన్ని విడిపించిన 'దామోదరలీల' దివ్యాతిదివ్యం.

గోపబాలకులను, గోవులను బంధించిన బ్రహ్మకు తన మహిమ చాటించి, గోవర్ధనోద్ధరణ ద్వారా ఇంద్రునకు తన 'గోవిందతత్వం' బోధపరచి; అగ్ని, వరుణాది దేవతలచేత వందితుడై తన దేవదేవత్వాన్ని చాటుకున్నాడు చిన్నికృష్ణుడు.

రాసలీల - రాధాకృష్ణులు

బుద్ధిజనితమైన తర్కాలకీ, వేదాంతాది సాధనలకీ, అహంకార భరిత మేధస్సులకీ, కర్మలకీ అందడు పరమాత్మ. కేవలం ప్రేమ భరితమైన అమాయక భక్తికే ఆయన వశ్యుడు. కనుక అనేక కల్పాల తపస్సు చేత మునులు, ఋషులు; ఆయన పరతత్వాన్ని పరిపూర్ణంగా వివరించలేని శ్రుతిమంత్రాలు - ముగ్ధలైన గోపకన్యలుగా పుట్టి, నవవిధ భక్తులలో చివరిదైన 'ఆత్మనివేదన' ద్వారా కృష్ణభక్తి సామ్రాజ్యాన్ని ఏలారు.

వైకుంఠాది నిత్యలోకాలకు మల్లే ఉన్న గోలోకంలో - నిత్యం శ్రీకృష్ణుడు రాధాసమేతుడై కొలువుంటాడు.

పరబ్రహ్మ యొక్క శక్తే ఆదిశక్తి. ఆ ఆదిశక్తి ప్రకృతి. ఈ ప్రధాన ప్రకృతి - తన పూర్ణ స్వరూపంతో అయిదు విధాలుగా వ్యక్తమయ్యిం దని దేవీ భాగవతం, బ్రహ్మ వైవర్తాది పురాణాలలో చెప్పబడింది. అవి : 1. దుర్గ, 2. లక్ష్మి 3. సరస్వతి, 4. గాయత్రి, 5. రాధ.

లక్ష్మీనారాయణులు, పార్వతీ పరమేశ్వరులు... వలె రాధాకృష్ణులు ఉపాస్య మూర్తులు. పరమేశ్వరుని నిత్యానందప్రేమ శక్తి రాధ. భక్తి దేవత. ఈ తల్లి అనుగ్రహం చేతనే భక్తి లభిస్తుంది.

మన నుండి భగవంతునివైపు ప్రసరించే భక్తి 'ధార', ఆయన నుండి మనవైపు కృపా 'ధార' (రాధ)గా సాక్షాత్కరిస్తుంది. ఆ తల్లి రాసలీలకు అధిదేవత.

కాలమూ, దేశమూ, దిక్కులూ - ఇలా ఏ పరిధులకీ లొంగని ఒక 'బ్రహ్మరాత్రి' -భాగవతంలో అభివర్ణించిన శరద్రాత్రి. శ్రీకృష్ణుని అలౌకిక దివ్యనాదం 'వేణుగానం'గా విన బడింది. కృష్ణమనస్కులైన గోపికల ఆత్మలకు నాదాను సంధానమది.

'అంగనా మంగనామంతరే మాధవో
మాధవం మాధవం చాంతరేణాంగనా।
ఇత్థమాకల్పితే మండలే మధ్యగః
సంచగౌ వేణునా దేవకీనందనః' ॥

ఒక్కొక్క గోపికకీ ఒక్కొక్క కృష్ణుడై, అందరి నడుమా తానుంటూ ఏర్పడ్డ మండలంలో, మధ్యలో తానొక్కడే వేణువూదుతూ నిలు చున్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. అన్నిటా ఉంటూ, దేనికీ అంటని యోగీశ్వరత్వానికి ఇది చిహ్నం. రసమయము 'రాసం'. సచ్చిదానందమే రసము.

భాగవతంలో 29 నుండి 33వ అధ్యాయం (దశమస్కంధం) వరకు అయిదు అధ్యాయాలు 'రాసపంచాధ్యాయి' అని పిలువబడతాయి.

శ్రీకృష్ణుని వేణుగానంతో గోపికలు ఉన్నపాటున బృందావనానికి రావడం, కృష్ణునితో సంభాషణ, అనంతరం శ్రీకృష్ణుని అంతర్ధానం, గోపికలు కృష్ణ వియోగంతో విలపిస్తూ క్రమంగా కృష్ణభావనలో తామే కృష్ణులమైనట్టుగా కృష్ణలీలలని అభినయించడం, ఆర్తితో కృష్ణగానం (గోపిక గీతలు) చేయడం, శ్రీకృష్ణుని సాక్షాత్కారం, రాస క్రీడా వైభవం... ఇవీ ఆ పంచాధ్యాయాల కథ.

రాసలీల పఠనశ్రవణానికి 'కామ జయం' ఫలశ్రుతిగా భాగవతం చెప్తోంది.

''మన్మథ మన్మథః'' అని చెప్పబడే మదన గోపాలమూర్తి మంత్రశాస్త్రంలో చెప్పబడింది. కోట్లకొలది మన్మథుల మూర్తి శ్రీకృష్ణుడు. సత్య శివ సౌందర్య తత్త్వమది, అనేకం ఏకంలో లీనమయ్యే రసావస్థ రాసలీల. పరబ్రహ్మ మయమైన సంగీత నృత్యహేల.

''క్లీం కృష్ణాయ గోవిందాయ గోపీజన వల్లభాయ స్వాహా'' అని ఒక కృష్ణ మంత్రం. 'గోపీ' - అనేది మాయాశక్తి (గోపన శక్తి). అంతేకాక ''నిరంతరం భక్తి రసాన్ని సమస్తేంద్రియాల ద్వారా పానంచేసే జీవులే గోపికలు'' అని నిర్వచనం.

రాసలీల శ్రీకృష్ణుని ''కామవిజయ లీల''.

ఈ పంచాధ్యాయాలు భాగవతానికి 'పంచప్రాణాలు'.

ఐశ్వర్యలీల :

వ్రజ, బృందావనాదుల నుండి మధురకు వచ్చిన తర్వాత కృష్ణుడు ప్రకటించిన లీలలను ''ఐశ్వర్యలీల'' అంటారు. ఈశ్వరత్వాన్ని (ప్రభు శక్తిని) ప్రకటించిన లీల. కువలయాపీడమనే మద గజాన్ని చంపి, చాణూర ముష్టిక సంహారానంతరం, కంసుని సంహరించాడు శ్రీకృష్ణుడు. దేవకీ వసుదేవుల పట్ల ప్రకటించిన మాతాపితృభక్తి; ఉగ్రసేనుని రాజ్యాధిపతిని చేసి తాను తదాజ్ఞాపాలకునిగా నిలవడంలో వినయ సంపత్తి; సాందీపని వద్ద రోజుల్లో 64 విద్యలూ నేర్చుకొని గురుదక్షిణగా మృతుడైన గురు పుత్రుని యమపురి నుండి పునర్జీవితుని చేసి సమర్పించడంలో గురుభక్తి... ఇవన్నీ దివ్యాతి దివ్యాలు.

శ్రీకృష్ణుని అష్టరాణులు. రుక్మిణి, జాంబవతి, సత్యభామ, కాళింది, మిత్రవంద, నాగ్నజితి, భద్రమనువు, లక్షణ. వీరంతా శ్రీకృష్ణునికై తపించి, ఒక వరంగా ఆయనను భర్తగా పొందారు. సత్యభామాసహితుడై నరకాసురునిపై దండెత్తి, శ్రీకృష్ణుడే స్వయంగా నరకుని చంపాడని భాగవత కథ. ప్రమాణ గ్రంథాలైన వ్యాసుని భాగవత భారతాలలో గానీ, ఇతర పురాణాలలో గానీ సత్యభామ

'అలకల కొలికి'గా వర్ణించబడలేదు. సత్య భామ సమరాంగణానికి పతితో వెళ్లిందిగానీ, సమరం చేసిన దాఖలాలు ప్రమాణ గ్రంథాలలో లేవు. అవి తెలుగు కవుల ప్రబంధాల లోని కల్పితాలు. నాట్యకారుల అష్టవిధ నాయకులలో 'ఖండిత' నాయక కోసం మలచుకున్న విధానాలు మాత్రమే 16000 మంది రాచకన్యలు శ్రీకృష్ణుని ద్వారా బంధవిముక్తులై, ఆ స్వామిని ఆశ్రయించారు. అందరికీ తానై, ఒక్కొక్కరికీ ఒక్కొక్క కృష్ణునిగా ఆ అవతార మూర్తి నడిపిన ''గృహస్థలీల'' - నారదుడు కళ్లారా దర్శించి ఆనందించాడు.

ధర్మప్రతిష్ఠాపన లీల :

ఇదీ 'ఐశ్వర్యలీల'లో భాగమే. ''ధర్మా చరణ నాకు స్వాభావికం. ఫలితాన్ని ఆశించే ధర్మాచరణ 'ధర్మవాణిజ్యం' అవుతుంది. నేన లాంటి వ్యాపారిని కాను. ధర్మానురక్తి, ధర్మానుష్ఠానం నా సహజ ప్రవృత్తి'' అని చెప్పిన మహాత్ముడు ధర్మరాజు. అతడి హృదయమెరిగి ధర్మానుష్ఠాన నిష్ఠులైన వారే మిగిలిన నలుగురు. శ్రీకృష్ణునే గురువుగా, సఖునిగా, సర్వస్వంగా ఎన్నుకున్న అర్జునునికి సారథిగా ఉండి, దుష్ట కౌరవసైన్యాన్ని సంహరింపజేశాడు ముకుందుడు.

''ధర్మాన్ని నిలిపే అసత్యం కూడా సత్యమే. అధర్మాన్ని రూపు మాపలేని సత్యమూ అసత్యమే''-అని కంఠోక్తిగా చెప్పిన కృష్ణుడు, కౌరవ వధలో ప్రతిఘట్టంలోనూ ధర్మప్రసక్తిని వివరించాడు.

జగద్గురువు

శ్రీకృష్ణచరిత్రే ఒక భగవద్గీత. యుద్ధ భూమిలో ధర్మాధర్మ విచక్షణలో పడి, కర్తవ్యాన్ని మరచి వేదాంతం లాంటి మాటలాడి 'సన్యాసి' నవుతానన్న అర్జునుని ''క్లైబ్యం మాస్మ గమః'' (నపుంసకునిలా ప్రవర్తించకు) అని మందలించి, ''ఉత్తిష్ఠ'' అని ప్రబోధించాడు పరమాత్మ.

రాన్ని విశ్వానికి అందించాడా విశ్వగురువు.

''స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విందతి మానవః''

- అనే గీతావాక్యమే, 'కృష్ణవచనసారం. తమకు విధ్యుక్తమైన కర్మని ఈశ్వరార్పణంగా అర్చించడమే సిద్ధికి హేతువు'' - ఈ సూత్రంపై నడిచినప్పుడు శాంతి సుసాధ్యమే.

అనంత కాలస్వరూపునిగా తన విశ్వ రూపాన్ని చూపించి, అర్జునుని శోకమోహాలు తొలగించాడు గీతాచార్యుడు.

పరంధామం

స్వపరభేదాలు లేని, ధర్మమూర్తి యోగీ శ్వరుడు 'శ్రీకృష్ణుడు'. యదువంశక్షయాన్ని ముందే తెలిసి, దానికి తగిన నేపథ్య రచన చేశాడు. తదనంతరం బలరాముడు యోగంతో తన స్వధామానికి చేరుకున్నాడు. జనన సమయంలో కనిపించిన విధంగానే శంఖ చక్రాది ఆయుధాలు ధరించిన చతుర్భుజాలతో తన నారాయణ రూపాన్ని ప్రత్యక్షం చేసి, దేవతల ఆగమనంతో వారి స్వాగత వచనాలందుకుంటూ తన పరంధామాన్ని ప్రవేశించాడు శ్రీకృష్ణుడు... అని స్పష్టంగా భాగవతం చెప్తోంది.

''లోకాభిరామాం స్వతనుం
ధారణధ్యాన మంగలమ్
యోగధారణయా ఆగ్నేయ్యాదగ్ధ్వా
ధామా విస్వతమ్.''

- ధారణ ధ్యానాలకు అనువైన మంగళకరమైన, లోకాభిరామ తనువు శ్రీకృష్ణునిది. ఆ తనువు అగ్నుల చేత దగ్ధం కాకుండా, యోగ ధారణతో తన ధామంలో విలీనమయ్యింది.

- ఇదీ కృష్ణలీల. జనన మూలీలే - నిర్యాణమూలీలే. నడుమ జరిగిన నాటకమూ లీలే. ఆ లీలలలో తత్త్వం దాగుంది. లీలల ద్వారా తత్త్వాన్ని అందుకుంటూ లు తరించారు.

సృష్టిలో అనేక భావాలున్నాయి. వాత్సల్యం, భయం, కోపం, కామం, భక్తి, స్నేహం... ఇలా.

ఇవన్నీ ఒక దివ్యత్వాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకుని, తన్మయమైతే అవీ దివ్యాలౌతాయి.

ఇది తెలియజేసేదే కృష్ణతత్త్వం.

ప్రతి భావానికీ ప్రతీకలుగా వివిధ పాత్రలు భాగవతంలో కనిపిస్తాయి.

అనేక జన్మల పుణ్యం వల్ల, వివిధ తాపసులు, ఆయా భావాలను తీవ్రంగా కృష్ణాయత్తం చేసి కైవల్యం పొందారు. అన్ని భావాలను స్వీకరిస్తూ తాను వేటికీ అంటక ఉన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. ✸

ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిరస్తు

డా॥ గా

సమస్య

వయస్సు మీద పడుతోందంటే ప్రతివారికీ బాధ, భయం. ఆయుష్షు తరిగిపోతోందనే బాధ, వృద్ధాప్యం ఎలా ఉంటుందో, అది ఏ రోగాల్ని పట్టుకొస్తుందోనని భయం.

రక్తపోటు (B.P.), మధుమేహం (Diabetes), కీళ్ళనొప్పులు, గుండెనొప్పి మొదలయిన వ్యాధులు వయసుతో వచ్చేవి. వీటన్నింటికీ మించినది ''క్యాన్సర్''.

అందరి శరీరాలలోనూ నలభై దాటగానే ఇటువంటి వ్యాధులు కనబడుతున్నాయా? లేదు. కొంతమంది ఇంకా నలభై నిండకుండానే కీళ్ళనొప్పులు, బ్లడ్ ప్రెషర్ వగైరా సమస్యలతో - తాము చెయ్యవలసిన, చేయదల్చుకున్న కార్యక్రమాలని నిర్వర్తించలేకపోతున్నారు. మరికొంతమంది 70 సంవత్సరాల వయసులో కూడా శారీరకంగా, మానసికంగా, ఆరోగ్యంగా ఉండి, ఉత్సాహంతో చురుగ్గా పని చెయ్యగలుగుతున్నారు. (ఎందరో రాజకీయ నాయకులు డెబ్భై సంవత్సరాలు దాటినవారే. వారంతా రోజులో 16-18 గంటలవరకూ అలసట లేకుండా పనిచేస్తున్నారు.)

కారణం?

కొంతవరకూ వంశపారంపర్యం.

చాలావరకూ స్వయంకృతం.

మన ఆహార విహారాల ఫలితం, ప్రభావం - శరీరం మీద కనబడుతుంది. ప్రతిరోజూ క్రమబద్ధంగా ఒక సమయానికి భోజనం చెయ్యకపోవడం, తినే పదార్థాలు (Fast Foods, Preserved Foods మరిగే నూనెలో వేయించిన పదార్థాలు మొదలయినవి) ఆరోగ్యకరమైనవి కాకపోవడం, శారీరక శ్రమ లేకపోవడం, పెరిగిన మానసిక ఒత్తిడి - ఇలా రకరకాల కారణాల వల్ల శరీరంలోని వ్యాధి నిరోధక శక్తి తగ్గిపోతుంది. ఆయుర్వేద పరిభాషలో - దోషాలు (వాత, పిత్త, కఫాలు) సమస్థితిలో నుండి విషమ స్థితిలోకి వెళ్తాయి అంటాము. ఆ మూడు దోషాలూ సమస్థితిలో ఉంటే ఆరోగ్యం, విషమస్థితికి చేరితే అనారోగ్యం.

ఈ సమస్య ఇవాళ్టిది కాదు. పూర్వం నుండీ ఉన్నదే. ప్రస్తుతం ఎక్కువగా కనబడుతోంది. ఆయుర్వేద గ్రంథం ''చరకసంహిత'' (2000 B.C.)లో ''చరకాచార్యులవారు'' - పట్టణవాసుల జీవన విధానం, ఆహారపుటలవాట్లు, మానసిక స్థితి, పని ఒత్తిడి (ఇది శారీరక వ్యాయామం కాదు) మొదలయిన కారణాల వల్ల - దోషాలు, ధాతువులు (రక్తము, మాంసము, ఎముకల మొదలయినవి) విషమస్థితికి చేరుకుని రోగకారకాలు అవుతాయి అని వివరించారు.

పరిష్కారం?

ఆదినుండీ మానవుడిలో ఆరోగ్యవంతమైన జీవితం గడపాలనీ, ఆయుష్షుని పెంచుకోవాలనే కోరిక ఉంది. ఆ కోరికకి, పర్యవసానమే వైద్యశాస్త్ర ఆవిర్భావం - అభివృద్ధి.

మన భారతీయ వైద్యశాస్త్రమైన ఆయుర్వేదం ఆరోగ్య పరిరక్షణలో మొదటి స్థానంలో ఉంచదగిన విధానం. ఆయుర్వేదం ధ్యేయమే - ''స్వస్థస్య స్వాస్థ్య రక్షణం ఆతురస్య వికార ప్రశమనం'' అంటే, ఆరోగ్యవంతుణ్ణి అనారోగ్యం బారిన పడకుండా రక్షించడం, ఒకవేళ వ్యాధులు వస్తే వాటినుండి విముక్తి కలిగించడం.

(ఆరోగ్య రక్షణ కోసం ఆయుర్వేదంలో ''స్వస్థ వృత్తం'' అనే ప్రత్యేక విభాగం ఉంది. ప్రస్తుతం మనం ఆ వివరాలలోకి వెళ్ళడం లేదు).

ఆరోగ్య పరిరక్షణకి, ఆయుర్వృద్ధికి మహర్షులు సూచించిన ప్రత్యేక మార్గం పేరు ''రసాయనం''. రసాయన విధానం రెండు రకాలు - 1. కుటీ ప్రావేశికం 2. వాతాతపికం.

కుటీప్రావేశికం అంటే - ఆసుపత్రిలో చేరి, డాక్టర్ పర్యవేక్షణలో చేయించుకోవలసిన ''పంచకర్మ చికిత్సలు''. ఈ పద్ధతిలో చేసే రసాయన చికిత్స - ఉత్తమమైనది.

''వాతాతపిక'' విధానంలో ఆసుపత్రిలో చేరవలసిన అవసరం లేదు. వైద్యుడి సలహా ప్రకారం ఔషధ సేవన చేస్తూ, ఆహార విహారాలు పాటించాలి. ఏ వ్యక్తికి ఏ ఔషధం ఎంత మోతాదులో ఇవ్వాలి, ఏ వయసు వారికి ఏది ఉత్తమం అనేది వైద్యులు నిర్ధారిస్తారు. రసాయన ఔషధ సేవనకి ముందు ''శోధన చికిత్స'' చేయించుకోవలసి ఉంటుంది. శరీరంలో పేరుకుని ఉన్న మలాలని శోధన చికిత్స ద్వారా వెలుపలికి పంపిన తర్వాత ఒక సంవత్సరం పాటు రసాయన ఔషధాలు తీసుకోవాలి. శోధన చికిత్స చేయించుకోకుండా, ఔషధాలు సేవిస్తే ప్రయోజనం కలుగదు.

ఇప్పుడు, సాధారణంగా వాడే కొన్ని రసాయన ఔషధాలని పరిచయం చేస్తాను.

అందరికీ తెలిసిన చ్యవన ప్రాశ, ఆమలకీ రసాయనం, బ్రాహ్మీ రసాయనం మొదలయినవి - లేహ్యాలుగా తయారయిన రసాయన ఔషధాలు. వీటిని వైద్యుడి సలహా ప్రకారం, శోధన తరువాత ఒక సంవత్సరం పాటు వాడాలి.

కొన్ని ఏకమూలికలు లేదా 2-3 మూలికలు కలిపి వాడే రసాయనౌషధాలున్నాయి.

★ కేవలామలక రసాయనం - సరయిన కాలంలో సేకరించి పెట్టుకున్న ఉసిరికాయలు (డిసెంబరు నుండి మార్చి వరకూ) - ప్రతిరోజూ ఎన్ని కాయలు తినాలనేది - (వ్యక్తి జీర్ణశక్తిని అనుసరించి నిర్ణయించాలి) సంవత్సరం పాటు

★ పిప్పలీ రసాయనం - పిప్పళ్ళు నేతిలో వేయించి పొడిచేసి, తేనెతో కలిపి రోజూ సేవించాలి.

★ త్రిఫలా రసాయనం. (ఉసిరి, కరక్కాయ, తానికాయ - ఈ మూడింటినీ కలిపి త్రిఫలాలు అంటారు).

★ లోహ రసాయనం (ఐరన్ టానిక్)

★ అశ్వగంధ రసాయనం

★ గుగ్గులు

★ శిలాజతు

★ ఖర్జూరం

రసాయనౌషధంగా సేవించదగినవి ఇంకా అనేకం ఉన్నాయి.

ఆచార రసాయనం :

ఆయుర్వేదానుసారం - 'మానవుడు' అంటే శరీరం, మనసు, ఆత్మ - ఈ మూడింటి కలయిక. మనసు ప్రభావం శరీరం మీద పూర్తిగా ఉంటుంది. రసాయనౌషధాలు సేవించినప్పటికీ మనసు సక్రమంగా లేకపోతే, ఔషధ సేవన వలన కలగవలసిన ప్రయోజనం కలగదు. మనసుని సక్రమంగా పనిచేయించడం కోసం - మహర్షులు ''ఆచార రసాయనం'' చెప్పారు. ఆచార రసాయనం అంటే సదాచారం దేవతల్ని పూజించటం, పెద్దల్ని గౌరవించటం, సత్యపాలన, కామక్రోధాదులకి దూరంగా ఉండడం, మంత్ర, జపాదులు చేయడం, ధ్యానం చేయడం, ధర్మ గ్రంథ పఠనం, వాతావరణానికి అనుకూలమైన ఆహార విహారాలు, సరయిన నిద్ర. నిజానికి ఈ సూత్రాలని సక్రమంగా పాటించినట్లయితే ఔషధాల అవసరమే ఉండదు. పాటించని వారికి ఔషధాల వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు.

ప్రయోజనం

రసాయన సేవన వలన కలిగే ప్రయోజనాలని చరకాచార్యులవారు చరకసంహిత, చికిత్సాస్థానం, రసాయనవిధి అధ్యాయంలో వివరించారు.

"దీర్ఘమాయుః స్మృతిం మేధాం ఆరోగ్యం వయః ప్రభా వర్ణ స్వరౌదార్యం దేహేంద్రియ బలం పరం వాక్సిద్ధిం ప్రణతి కాంతిం లభతేనా రసాయనాత్ ...."

ఆయుష్షు వృద్ధి చెందుతుంది, జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతుంది, మేధస్సు వృద్ధి చెందుతుంది, ఆరోగ్యం, శరీరానికి కాంతి, తేజస్సు, చక్కని కంఠస్వరము, శరీరేంద్రియాలకి బలము, వాక్సిద్ధి కలుగుతాయి.

సాధ్యమా?

ఒక మూలికో, ఒక ఔషధమో సేవించినంత మాత్రాన ఇన్ని రకాల ప్రయోజనాలు కలగడం సాధ్యమేనా? అని ప్రశ్నించినవారూ, ప్రశ్నించేవారూ ఉన్నారు. స్వయంగా రసాయన సేవన చేసి ఫలితాలను పొందినవారు ప్రత్యక్ష ప్రమాణం.

శాస్త్రీయంగా, విశ్లేషణాత్మకమైన జవాబు కోసం, బొంబాయిలోని ఆధునిక వైద్యశాల, పరిశోధనా విభాగం వారు పరిశోధనలు జరిపారు. వారి విశ్లేషణ - రసాయనౌషధాలు మనిషి శరీరంలోని ప్రత్యేకమైన వ్యాధి నిరోధక కణాల మీద పనిచేస్తాయి. ఈ కణాలు మెదడుని ప్రేరేపిస్తాయి. మెదడు ఆరోగ్య రక్షణకి కావలసిన హార్మోనులు, న్యూరోపెప్టైడులూ విడుదలయ్యేలా చూస్తుంది. శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. ✸

పాఠకులకు మనవి

ఎన్నో ఉన్నత లక్ష్యాలతో ప్రారంభించిన 'ఋషిపీఠం' భారతీయ మాసపత్రికకి, సహృదయులైన మీ స్పందన, సహాయ సహకారాలే ప్రాణాధారాలు. మీరే కాక, మీ బంధుమిత్రుల్ని కూడా 'ఋషిపీఠం' చందాదారులుగానో, పోషకులుగానో చేర్చండి. మీ ఇంటి సరస్వతీ పీఠంగా నెలనెలా ఈ ఋషిపీఠాన్ని ప్రతిష్ఠించండి.

మీ సలహాలూ, సూచనలూ, ప్రతిస్పందనలూ పంపి 'ఋషిపీఠం' సుస్థిరతకు, వ్యాప్తికి సహకరించవలసిందిగా మనవి.

సంవత్సర చందా : రూ. 120లు.
5 సంవత్సరాల చందా : రూ.600లు.
జీవిత సభ్యత్వ చందా : రూ. 1800లు.
విరాళాలు : మీ అభీష్టం మేరకు.

విదేశాలకు
విడిప్రతి : 3 డాలర్లు
సంవత్సర చందా : 30 డాలర్లు
5 సంవత్సరాల చందా : 125 డాలర్లు
జీవిత సభ్యత్వ చందా : 375 డాలర్లు

'ఋషిపీఠం పబ్లికేషన్స్ పేరున డి.డిగానీ, క్యాష్‌గానీ మా చిరునామాకు పంపండి.

చిరునామా :

ఋషిపీఠం
భారతీయ మాసపత్రిక
నెం.3, కామరాజశాలై,
ఫస్ట్ ఫ్లోర్, అశోక్ నగర్,
చెన్నై - 600 083.

సర్వసిద్ధులు సమకూర్చే 'గణపతి ఉపాసన'

ఒకే పరబ్రహ్మను అనేకరకాలుగా, రూపాలుగా ఉపాసించే విధానాలు వేదమార్గంలోనే చెప్పబడ్డాయి. ఆవిధంగా ఆ బ్రహ్మను 'విఘ్న హంత'గా, 'గణాలనాయకుని'గా సంబోధిస్తూ 'గణపతి' అన్నారు.

విఘ్నములు సృష్ట్యాది నుండీ ఉన్నవే. వాటిని శాసించేదీ ఆ అనాది పరబ్రహ్మమే. అందుకే విఘ్ననాయకుడు - వినాయకుడు ఆయనే.

గణపతి ఉపాసనకి సంబంధించి - వైదిక, పౌరాణిక, తాంత్రిక వాఙ్మయాలు అనేకానేకాలు.

'కలౌ చండీ వినాయకౌ' - అని కలి కాలంలో దుర్గ, గణపతులు 'గద్యః ప్రసన్నాం' - 'వెంటనే అనుగ్రహించే దేవతలు' అని చెప్పబడింది.

సృష్ట్యాదిలో జగత్ సృష్టికి ఏర్పడ్డ విఘ్నాలను తొలగించేందుకు బ్రహ్మదేవుడు ధ్యానమగ్నుడైనప్పుడు - ఆ పరబ్రహ్మ ఓంకార స్వరూపుడుగా 'వక్రతండు'నిగా గోచరించి, విఘ్నాలను తొలగించాడు. ఇది గణపతి ప్రథమ సాక్షాత్కారం. తరువాత - పార్వతీ శంకరులకు కుమారునిగా 'మరొక అవతారం.

'గణం' అంటే సమూహం. విశ్వమంతా గణమయం. అనేక గణాలతో కూడిన మహాగణం ఈ విశ్వం. 'మనుష్యగణం', 'వృక్షగణం', 'గ్రహగణం' - మళ్లీ ఇందులో వివిధ లక్షణాలను అనుసరించి ఇంకా ఎన్నో గణాలు. ఈ గణాలన్నింటిలో అంతర్యామిగా ఉంటూ, శాసించే పరమేశ్వరుడు - 'గణపతి'.

ఉపాసన

అన్ని ప్రాంతాలలోనూ గణపతి ఉపాసన బహుళవ్యాప్తి చెందింది. పంచ మతాలలో 'గాణపత్యం' ఒకటి. మిగిలినవి - సౌర (సూర్య), వైష్ణవ, శైవ, శాక్తేయ.

శివే విష్ణౌ చ శక్తౌ చ
సూర్యే మయి నరాధిప ।
యాఽభేద బుద్ధిర్యోగః
సమ్యగ్యోగో మతో మమ ॥ (గణేశగీత)

శివుడు, విష్ణువు, శక్తి, సూర్యుడు, గణపతి. ఈ అయిదుగురిని అభేద దృష్టితో చూడడం 'సమ్యక్ యోగం' అని చెప్పబడింది.

సమస్త విశ్వానికీ ''ఆధార శక్తి'' గణపతి. వ్యష్టిలో మూలాధార క్షేత్రంలో ఉండేది ఈ దైవమే. సమస్త యోగాలకీ ఆయనే మూలం.

గాణాపత్యసంప్రదాయంలో - 1. మహాగణపతి, 2. హరిద్రాగణపతి 3. ఉచ్ఛిష్ట గణపతి 4. నవనీత గణపతి 5. స్వర్ణగణపతి 6. సంతాన గణపతి... అని చెప్పబడ్డాయి.

ఓంకార రూపి

ఇవి కాక - 'శ్రీతత్త్వనిధి' అనే గ్రంథంలో 'బాలగణపతి, తరుణ గణపతి, భక్త గణపతి, వీర గణపతి, శక్తి గణపతి, క్షిప్ర గణపతి, హేరంబ గణపతి - మొదలైన 32 గణపతులు చెప్పబడ్డారు. **'ఓంకార శుండః'** - ఓంకారాకారాన్ని తెలియజేసే ఏనుగుమోము గణపతిది.

ఓంకార రూపీ భగవాన్ యోవేదాదౌ ప్రతిష్ఠితః
తతశ్చ 'ఓమ్' ఇతి ధ్వనిరభూత్ ।
సవై గజాకారః అనిర్వచనీయః ॥

- అనే ఆర్షవచనాలు దీనికి ప్రమాణం.

వేదాలకు ఆదిస్వరమైన ఓంకారమే గణపతి గనుక, ఆయనకే ఆదిపూజ.

గణపతి, బృహస్పతి, బ్రహ్మణస్పతి - ఈ మూడూ గణపతి వాచకాలే. వేదమంత్రాలే గణాలు, బ్రహ్మణములు - వాటికి నాయకుడు 'గణపతి'.

విఘ్నరాజు

'విఘ్నం' అంటే 'కాలం' అని అర్థం

జగన్మయ, ప్రతిబన్ధాత్మకః, సద్భావధరః కాలో 'విఘ్నః'.

అనుకూల ప్రతికూలాత్మమైన కాలమే 'విఘ్నం'.

తన్నియామకోయం 'విఘ్నరాజ' ఇతి.

ఆ కాలాన్ని నియమించే పరమాత్మను 'విఘ్నరాజ' అన్నారు.

నరాకారం - మాయ, ప్రకృతి.

గజాకారం - పురుషుడు.

ప్రకృతి పురుషుల అభేదాకృతి 'గణపతి'.

''నరకారామాయా - గజాకారో పురుషః - ప్రకృతి పురుషాభేదాకృతి ధరో గజాననః'' - అని 'వల్లభేశోపనిషత్'.

'క్షిప్రప్రసాది' - వెంటనే అనుగ్రహించే దైవం - అని గణపతిని స్తుతించాయి శాస్త్రాలు.

ఉచ్ఛిష్ట గణపతి

గణపతి అనేక మూర్తులలో ఇది ఒకటి. అయితే 'క్షుద్రతాంత్రిక విద్య'గా ఈ ఉచ్ఛిష్ట గణపతి సాధన చెప్పబడింది. ఇందులో చాలా రకాలూ ఉన్నాయి.

అయితే దీని తాంత్రిక విషయాల్ని పక్కనపెట్టి, తాత్త్వికార్థాన్ని అందజేశారు కావ్యకంఠ గణపతిముని -

'ఉచ్ఛిష్ట' అంటే 'ఎంగిలి' అని అర్థం.

జిహ్వాస్థలం నాథ విగాహమానం
త్వామాహురుచ్ఛిష్ట మిహచ్ఛలోక్త్యా ।
ఉచ్ఛిష్టతా చేత్తవ రుద్రసూనో
స్వాధ్యాయ నిష్ఠీవన యోర్భిదాకా ॥

సర్వాణి ధాన్యాని చ భక్షయంతం
దంతైః శితైః దేవ సహాయవంతం ।
ఏతం ఖిలసం రసనాహ్వయంతే
వాహం విదో మూషిక మామనంతి ॥

(హేరంబగీతం)

'స్వాధ్యాయ' (వేదాధ్యాయనం) రూపంలో నిత్యం నాలుకపై ఉండే అక్షరతత్త్వం గణపతి. అందుకే 'ఉచ్ఛిష్ట గణపతి' సర్వధాన్యాలు తినే దంత, జిహ్వాదుల 'భక్షణ శక్తి' మూషికం అని గణపతిముని నిర్వచనం.

గణపతి సహస్ర నామాలలో **'జిహ్వాసింహాసనః ప్రభుః'** - 'నాలుకనే ఆసనంగా చేసుకున్నవాడు' అని చెప్పబడింది కూడా.

అక్షరాలన్నిటి ఆకారంగా గణపతి చెప్పబడ్డాడు. ఓంకారం అన్ని అక్షరాలకీ మూలం. అది ఆయన ఆకృతి. కాబట్టి ఆయన కుక్షి 'అక్షర కుక్షి'.

బ్రహ్మాండాధిపతిగా 'బ్రహ్మాండకుక్షి' కూడా.

సిద్ధి, బుద్ధి - గణేశుని శక్తులు. ఆ శక్తులే భార్యలుగా - మంత్రశాస్త్ర సంప్రదాయంలో చెప్పబడింది.

ఏ ఆకారమూ లేని పరబ్రహ్మగా పసుపు గణపతిని పూజించడం దగ్గరనుంచీ, అనేకానేక దివ్యాకృతులుగా, అనేక విధానాలతో గణపతిని ఆరాధించడం భారతీయ ఉపాసన మార్గం.✸

అపూర్వం గణపతి

''తం గణపతిం యో విస్మరతి లోకే
సంతతమభాగ్యో మజ్జతి సశోకే ॥

శ్రీ కావ్యకంఠ గణపతి ముని

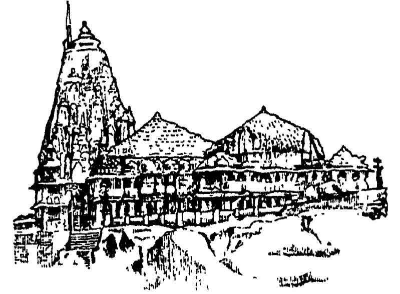
''గణపతి భగవానుని పొరపాటున మర్చిపోయిన వారు పడరాని పాట్లు పడుతూ, ఎల్లప్పుడూ అదృష్ట విహీనులై, అభాగ్యులై శోకంలో మునిగి వుంటారు'' అని దీని భావం.

కనుక సుఖ సంపదలతోనూ, సౌభాగ్యంతోనూ కలకాలం తులతూగుతూ వుండాలంటేనూ, అపూర్వం పుట్టాలంటే మహాగణపతిని మరువక కొలవాలి.''

భరద్వాజ్ మహాదేవ

'మా ఊరి దేవుడు' శీర్షికకు ఆహ్వానం

మీ ఊళ్ళో ఉన్న దేవాలయం, దాని ప్రశస్తి, మహిమలు క్లుప్తంగా వివరించి రాసి, ఆ గుడి ఫోటోతో సహా పంపి ఈ పాల్గొనండి.

పూజలందుకుంటున్న గుడులే కాక, ఎంతో ప్రశస్తి ఉన్నప్పటికీ నిరాదరణకు గురౌతున్న గుడుల గురించి కూడా రాసి, ఫోటోతో సహా పంపవచ్చు. పూర్తి పేరు, చిరునామా రాసి పంపించాలి.

ఈ శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతి రచనకి పారితోషికం ఉంటుంది.

మీరు పంపవలసిన చిరునామా :

'మా ఊరి దేవుడు' శీర్షిక

ఋషిపీఠం

భారతీయ మానసిక పత్రిక
నెం.3, కామరాజశాలై,
ఫస్ట్ ఫ్లోర్, అశోక్ నగర్,
చెన్నై - 600 083.

సంప్రదాయం తెలియనిదే వేదం అర్థం కాదు

(సెప్టెంబరు 10 విశ్వనాథ వారి జయంతి సందర్భంగా)

కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

శబ్దమునకు రెండే ప్రధానవిషయములు - ఒకటి శబ్దస్వరూప నిర్ణయము; రెండవది శబ్దార్థ నిర్ణయము. రెండవపని చేయుటయందు నిరుక్తము సమర్థమైనది. ఈ నిరుక్తి యా మార్గము ననుసరించుచున్నది. దీనియందు ఋషులు సమర్థులు. యాస్కుడు ఋషి. ఋషులే యెందుకు సమర్థులనగా దుర్గాచార్యుల వారు ఇట్లు వ్రాసిరి. 'సాక్షాత్కృతధర్మాణః ఋషయో బభూవుః' వారు సాక్షాత్కృతధర్ములు. ధర్మాన్ని సాక్షాత్కరింపజేసుకున్నవారు. అందుచేత యాస్కుని కర్థము సాక్షాత్కృతమయ్యెను.

వేదమునందు చాలవఱకు ధాతుజములైన శబ్దములే కలవు. వానిని యాస్కుడు ప్రపంచించెను. ఆ మార్గమున నితరులును చేయవచ్చును. కాని చేయరాదు. ఎందుచేతననగా వీరు ఋషులు కారు గనుక. వేదములందు శబ్దములు బహుధా ధాతుజము లనగా, ఆ ధాతువు లెచ్చట నుండి పుట్టినవి? ధాతువన్న శబ్దమున కర్థమేమి? ఈ శబ్దము - 'డుధాఞ్ - ధారణపోషణయోః' అన్న ధాతువునుండి పుట్టినది.

ధత్తే మిథః వ్యావర్తకం ధర్మమ్ - ధాతుః - భేదమైన ధర్మమును - పరస్పరము భేదమైనదానినిది ధరించును. ధాతువనగా నిట్టిది. అనగా అదృశ్యము, దృశ్యము. రూపరహితము. ఇట్టి ధర్మములు పరస్పరము భేదించును. వాని రెంటిని ఈ ధాతువు ధరించును. ధాతువులు ఓంకార లక్షణముకలవి. వాయువునుండి పుట్టినవి, వాయువు నందున్నవి.

''బహుస్యామ్ ప్రజాయేయ'' అని బ్రహ్మ సంకల్పించి నప్పుడు పరాశక్తి యుదయించినది; ఆమె యుదయింపక పోయినచో నిర్గుణమైన బ్రహ్మ పదార్థమునకు సంకల్పముచేసెడి శక్తియే యుండదు. శక్తి. సంకల్పములు రెండును సమానములైనవి. తరువాత సృష్టి జరిగినది. ''ఆత్మన ఆకాశః ఆకాశా ద్వాయుః'' ఇంచు

మించుగా పరాశక్తి ఆకాశమునకు అధినేత్రియై కూర్చున్నది. ఆమెయే వాయువును సృష్టించినది. ఆ సృష్టించినప్పుడు ఆ వాయువును సశబ్దమైన దానినిగా నిర్మించినది. కనుక వాయువునందు శబ్దమున్నది, వేదము లందులోననే యున్నవి. ఈ యనంతమైన యాకాశమునం దభివ్యాప్తమై యున్న వాయువునందు సర్వసృష్టియు నిమిడి యున్నది.

ఓంకారము తల్లితోకూడి జన్మించినది. తక్కిన శబ్దములు తత్కారణములైన ధాతువులు. వేదగతశబ్దములకు మూలములైన ధాతువులు ఆ వాయువునందే యున్నవి. అందుకనియే ధాతువునకు ''ధత్తే మిథో వ్యావర్తకం ధర్మం'' అన్న వ్యుత్పత్తి చెప్పబడినది. అందుచేతనే వేదమునందు బహుధా ధాతుజములైన శబ్దము లున్న వనుట.

అసలు అపౌరుషేయ మన్న శబ్ద మున్నది - వేదము లపౌరుషేయములు కావు. ఒక ప్రవాహముగా వెళ్ళుచున్నది గాని వేదములు పౌరుషేయము లనుటయే న్యాయము. పురుషుడనగా సాక్షాత్పరమేశ్వరుడు, సాంఖ్యమును గ్రహించినచో సత్పదార్థము పురుషుడు, జడము ప్రకృతి. కనుక వేదములు పౌరుషేయములు. అనగా పరమేశ్వరునివి.

కాని పురుష శబ్దము లోకమునందు పుంలింగ విశిష్ట వ్యక్తిపరముగా నధికముగా వాడబడుచున్నది. దానిని పురస్కరించుకొని యపౌరుషేయములన్న వాదన ఈ వాదన. చాలా దినములుగా నున్నది. ఏండ్లుగా నున్నది.

అరటిచెట్టు వంటిది, నరుకుదుము మరల దానిలో నుండి పిలక బయలుదేరును. ఈ లక్షణము విస్పష్టముగా నరటి మొక్కయందు కనిపించుచున్నదితక్క నిగూఢముగా సర్వ వృక్షములయందున్నది.

ఎట్లు శబ్ద మాకాశమందు నిండియున్నదో యారీతిగా ఆయా వస్తువుల యంకురము లా యా వస్తువుల యందున్నవి. అన్ని వాదములకు ఈ లక్షణమున్నది. ఆ శత్రువు యొక్కస్వరూప

మట్టిది. వాని వాదమును నీవు మూలచ్ఛేదము చేయుము. నీ పరోక్షమునందు వాడు వాని వాదనయొక్క మూలస్వరూపమునే మరల ప్రారంభించును. అనుగుణమైన స్థలమునందు ప్రారంభించును, అది మరల పెరుగును. ఇది సృష్టి లక్షణము. దీనికి కర్త యెవడు? పరమేశ్వరుడు. పరమేశ్వరి కర్త్రి. దీనిపేరే మాయ. మనమెంత వాదించినను ఆ మాయ యిచ్చటనే యున్నది; ఆ మాయ మీద మన మధికారులము కాము. దాని ప్రథమ లక్షణము సంకల్పము.

పరమేశ్వరియు ఈ మాయయు నేకకాల సంభూతలు. ఆమెయే ఈమె. ఈమెయే ఆమె యన్నట్లుందురు.

కాని సత్పురుషుడు ప్రయత్నము మాని వేయరాదు. యాథార్థ్యముయొక్క నిత్యత్వమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నము చేయుచునే యుండవలయును. ఇది యువతల మరియొక తగాదా. ఇది వీని సాధనా స్వరూపము. ఈ సాధన లేనిచో ఆ పరమేశ్వర స్వరూపము గోచరము కాదు. అది గోచరమగుటకు నిది సాధన యగుట పరమేశ్వర సంకల్పము. ఇదియొక యాశ్చర్యము. ఆ రహస్యము అది యాశ్చర్యము.

''ఆశ్చర్యవ త్పశ్యతి కశ్చి దేనమ్''

ఒకనాటి సాంఘిక రాజకీయాది చరిత్రను వేదమునందు చదువుట న్యాయము కాదు. చదివినచో చదువవచ్చును. అలంకారికుల భాషలో చెప్పినచో నొక పరమసౌందర్యవతి యొక్క శరీరావయవములను వర్ణించునట్టిది. ఆమె లావణ్యము, ఆమె శృంగారరసమును పరిత్యజించి, ఆమె యెన్ని పౌండ్ల బరువున్నది? ఆమె కరచరణముల దైర్ఘ్యమెంత? ఆమె యెంత యెత్తున్నది? ఈ విషయములను విచారించుట వంటిది.

ఇచ్చటనొక సంగతి యున్నది. పాశ్చాత్యుల తత్త్వమే యిది. ఆ జాతులు పెరిగిన లక్షణమే యిది. వారి నాగరికత యిట్టిది. లేనిచో ఆధునికమైన వారి యీ ప్రకృతి శాస్త్రమిట్లు విజృంభింపదు. వారు తత్త్వమును మనస్సుచేత, భావనాశక్తి చేత కనుగొనుటకు ప్రయత్నింపరు. దానిని తూచి కొలిచి యేవో లెక్కలు కట్టి తత్త్వదర్శనము చేయుదు మందురు.

మన పూర్వులు చెప్పిన మాయ యనునట్టిది మానవులలో ప్రతివానియందు నిండి యుండుటయే కాక, ఉండుటతో తృప్తిపడక వేరే కొన్ని దేశాలను తన స్వేచ్ఛా విహారము కొరకు నిర్మించుకొన్నది. మనము వానిని గురించి విచారణ చేసి యేమి లాభము?

ఈ వేదము సృష్టిక్రమమును పలుచోట్ల పలువిధముల చెప్పును. వానికిది కష్టముగా నుండును. వారికి వేద మర్మము కాదు. అర్థము కాకపోవుట వారి రక్తములో నున్నది. వారి యాహారములో నున్నది, వారి దేశపు గాలులలో నున్నది.

ఒకనాటి సాంఘిక రాజకీయాది చరిత్రను వేదమునందు చదువుట న్యాయము కాదు. చదివినచో చదువవచ్చును.

వారొక శబ్దముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించుటకు దుర్గాచార్యులు చెప్పిన తదారంభప్రయోజనమును వదలిపెట్టి, యది యెన్ని చోట్ల వాడబడినది? ఏ యర్థములో నే యే చోట్ల వాడబడినది? అని విచారించి ఒకచోటి యర్థమును మరియొక చోట చెప్పి బుద్ధిని కలుషితము చేసికొందురు. 'యథా రాజా తథా ప్రజా'. వారి యనుయాయులు నదే మార్గము ననుసరించుచున్నారు. దీనికి ప్రతిక్రియ యెవఁడు చేయవలెను? పరమేశ్వరుడు చేయవలెను. ఆ పరమేశ్వరుడు కాలస్వరూపుడు. ఆ కాలము వారి కనుకూలమగా నున్నది.

ఆకాశమునందలి శబ్దమును మనము వినలేము. వస్తుసంఘర్షణ జనిత శబ్దమే వినగలము. మానవముఖము నుండి జనించిన శబ్దమును భాషగా సంగీతముగా విభజించుకొని దానియందు రమించుచున్నాము. ప్రతివాడు గాయకుడగుట లేదు. ఎందుచేత, ఈ దేశము తత్తత్పూర్వజన్మ సంస్కార విశేషమని సమాధానము చెప్పుచున్నది. పరదేశములు దీనిని గూర్చి యాలోచింపవు. ఆలోచించుట బరువు. వాని గొంతు చీల్చి వాని కంఠనాళములు పరీక్షించి నిర్ణయించుటకు ప్రయత్నించును. లేదా వాని బుఱ్ఱలోని మెదడులను పరిశీలించును. దాని మార్గము వేఱు. మన మార్గము వేఱు.

మొదట నాకాశము సృష్టించబడినప్పుడే తద్గతమై సనాతన ముండునట్లు సృష్టించబడినది. సర్వభాషలు సర్వశబ్దములు నచ్చట నున్నవి. లోకము ప్రవర్తితమగుచున్నది. ఈ రీతిగా 'బహుస్యామ్ ప్రజాయేయ' అని సంకల్పించిన పరమేశ్వరుడు తనకు బహుత్వమెట్లు వచ్చును. అచ్ఛమై స్వచ్ఛమై యున్న తన మూర్తియందు బహుత్వము వచ్చుట దుర్ఘటము. దానియందు మాయను కల్పించుకొనవలయును. ఆ మాయను కల్పించుకొన్నాడు. బహురూపములు పొందినాడు.

ఒక విద్య రెండు విధములు. మహాస్త్రము వలె అల్పుడు ప్రయోగింపను మాత్రమే కలడు. అధికుడుపసంహరింపను గలడు. పరమేశ్వరుడా యుపసంహారమును గూర్చి భావించెను – ఏ యొక్క విషయమును గూర్చి విచారించినను తీగ కదపినచో డొంక కదలును – పరమార్థ మెట్లు గోచరించును? ప్రయోగోపసంహారముల నడుమ కొంత యున్నది. దాని పేరు మాయ. ఈ మధ్యభాగ మంతయు మాయచేత నిండి యుండును.

అస్త్రము ప్రయోగింపబడినది. కొంతసేపటి కుపసంహరింపబడినది. ఈ నడిమి కాలము నందు తత్ప్రయోగ జనిత క్రియాఫల పరి

ణామము లెక్కగట్టిన వాడెవడు? లెక్కగట్టినచో స్వరూపావబోధము జరుగును. నేను ప్రజల కొరకు బహుగా నగుదు నన్నాడు పరమేశ్వరుడు. అయినాడు, ఉపసంహరించుటకు కూడ మార్గము చెప్పినాడు.

బ్రహ్మ శిరోనామకాస్త్రము అర్జునాశ్వత్థామ లిద్దఱును ప్రయోగింపగలరు. అర్జునుడు మాత్రమే ఉపసంహరింపగలడు. అట్లు పరమేశ్వరుడు మాయను గెలుచుటకు నిర్మించిన సాధనము తపశ్శాలులకు మాత్రమే. భగవంతుడు నిర్మించిన మార్గమును తపోబుద్ధి చేత నావరించిన వానికి మాత్రమే. ఈ రహస్య మిట్లుండగా భగవంతుడు మాయ నుపసంహరించెడి మార్గమును తొలుత చెప్పెను. దాని పేరు వేదము.

''రిపుణా నావచక్షే'' దీనికి శత్రువుల వలన భయము లేదు అని వేదమే చెప్పికొనుచున్నది. ఇది ఋగ్వేదము లోనిది. పరమేశ్వర సంకల్పిత మైన 'బహుస్యాం ప్రజాయేయ'లో నుండి ఉత్పన్నమైన ఆకాశమునందు నిత్యమైయున్న ఈ వేదమునకు భయమేమున్నది.

ఇట్లుండగా ఋషులు తామొక తన్మయత్వ స్థితిలో నుండి ఆకాశగత శబ్దమయమైన వేదమును దర్శించిరి.

ఒక యావేశము పొందిరని చెప్పుదుము. ఒక తన్మయత్వ స్థితిలో నుండి రని చెప్పుదుము. చెప్పినచో నష్టమేమి?

తన్మయతయనగా ఆనందమయత వంటి శబము. ''ఆనందమయోఽభ్యాసాత్'' వలె. అక్కడ పాచుర్యార్థము కావచ్చును. ఈ ఋషుల విషయములో వికారార్థము చెప్పుదుము. త్రాగి తందనములాడు వాడు కూడ నొక తన్మయత్వములో లేడనుటకు వీలులేదు. కనుక నిక్కడ తచ్ఛబ్దార్థ నిరూపణము చేసికొనవలయును. చారిత్రికులు చేసికొనలేరు; బాధపడుచున్నారు.

కవుల తన్మయత్వము వేఱు, ఋషుల తన్మయత్వము వేఱు. కవుల తన్మయత్వము కొస ఆకులు మేసెడి తన్మయత్వము; కొండకొమ్మున వెనుకకాళ్ళమీద నిలుచుండి తీగ యొక్క చివళ్ళు మేసెడి మేక యొక్క

కవుల తన్మయత్వము వేఱు, ఋషుల తన్మయత్వము వేఱు. కవుల తన్మయత్వము కొస ఆకులు మేసెడి తన్మయత్వము; కొండకొమ్మున వెనుకకాళ్ళమీద నిలుచుండి తీగ యొక్క చివళ్ళు మేసెడి మేక యొక్క తన్మయత్వము.

వేదమునందు శబ్దార్థనిర్ణయమునకు తీసికొనవలసిన విషయములు వేఱు. పాశ్చాత్యులు వారి సాహిత్యములోవలె పలుచోట్ల ప్రయోగింపబడిన పద్ధతులను జూచి వేదశబ్దార్థ నిర్ణయము చేయుటవలన వారికి వేదార్థము తెలియలేదు. వారికి తెలియదు. తెలియకపోవుట కూడ గుణమనుకొన్నచో నెవ రేమి చేయగలరు? వేదార్థము తెలియుటకు గురువు అనుగ్రహమును, దేవతానుగ్రహమును కావలెను. అవి రెండును కలిగినప్పుడే యర్థము తెలియును. దానిని శక్తిపాత మందురు.

వేదమునం దన్ని శబ్దములు సంప్రదాయ ప్రకారము చూడకపోయినచో నర్థము కావు. సాయణాదుల కంటె పాశ్చాత్యులు ప్రముఖులని, వారు ప్రమాణమని యనుకొనుట మూలచ్ఛేదకమైన విషయము. దీనిని నా వేయిపడగలలో పూర్వము వ్రాసితిని. ఇట్లు పాశ్చాత్యుల మనోవ్యాధి వలన వేదార్థములు తాఱుమాఱు చేయబడినవి. నవశబ్దము, స్తోత్ర శబ్దము, అమ్నాయ, అనువాక - ఇత్యాద్యనేక శబ్దములు సంప్రదాయము ననుసరింపక పోయినచో నవి సరియైన అర్థము నీయవు.

పరమార్థముగా నొక్క మాట చెప్పవలయును. అంత తేలికగా బ్రహ్మ ప్రాప్తి కలిగినచో పరమేశ్వరుడు వేదములను చెప్పుట యెందులకు? ఒకానొకనికి పూర్వజన్మలయందున్న మహాసుకృతవశమున బ్రహ్మభూయుడై జన్మించుట కలిగినచో అది వేదానుష్ఠానము యొక్క నిరసనము కాదు. త్రయీవిద్యా నిరపేక్షకమైనది బ్రహ్మవిద్య కానే కాకూడదు. అది పరమేశ్వరోద్దేశము, దీనిని గురించి పండితులు చాలా విచారింపవచ్చును. వేదమును పరిత్యజించి మోక్షము లేదు. యజ్ఞయాగాది క్రతువులను పరిహరించి యచ్ఛమైన బ్రహ్మప్రాప్తి కలుగనేరదు; ఉపాసనాదులు తత్తల్లోక ప్రాపకములు, అచ్ఛమైన బ్రహ్మప్రాపకము వేద మొక్కటియే.

బ్రహ్మ జయతి। వేదో జయతి।

(హరి సోదరుల గ్రంథం 'భారతీనిరుక్తి'కి విశ్వనాథవారు రచించిన పీఠికలోని కొన్ని భాగాలివి.)

అభయ వాక్యం

''న మే భక్తః ప్రణశ్యతి'' -భగవద్గీత

''నా భక్తుడూ ఏనాడూ నశించడు.'' - అని శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ ఇచ్చిన అభయం, 'ప్రేమ' పూర్వకమైన చిత్తవృత్తే భక్తి. అటువంటివారి 'యోగక్షేమం వహామ్యహమ్' అని కూడా స్వామి అభయం. 'శ్రీకృష్ణః శరణం మమ'.

'కామగీతలు'

డా॥ తుమ్మపూడి కోటీశ్వరరావు

అంతశ్శత్రు విజయం సత్యయుద్ధం. ఇక్కడ ప్రధాన శత్రువు కాముడు. వాడు చెప్పిన మాటలే 'కామగీతలు'గా మహాభారతంలో వ్యాసమహర్షి నిక్షేపించారు. దాని సారాంశమిది : ధృతి - వ్రత - ముక్తిరతులైనవారు కూడా తన్ను జయించలేరని మన్మథుడన్నాడు.

ధృతితో తన్ను జయించాలనుకొన్నవారికి తాను భావరూపంలో ఉంటాడట. తపస్సుతో జయించాలనుకొన్నవారికి తపఃఫల రూపంలో ఫలవాంఛగా. మోక్షదృష్ట్యా తనను చంపాలనుకునేవారికి ముక్తికాంక్ష ఉండనే ఉన్నది. కనుక తాను వేదవైద్యుడు - సనాతనుడు. (మొదటి మాట తిక్కనగారిది, రెండవది వ్యాసునిదే.)

ఈ కామగీతను - పైన చెప్పినవాటిని చాలా లోతుగా మనస్తత్త్వ శాస్త్రరీత్యా విచారించాలి. సర్వ జీవిత వ్యవహారాలలోనూ, కమ్ముకున్నాడు. వాడు లేనట్టు తోస్తుంది తప్ప, ప్రతి భావస్పందనకూ అడుగున వాడి స్పర్శ ఉండనే ఉంటున్నది. ఈ విచారణకిది సందర్భం కాదు కానీ, ఫ్రాయిడ్ సైకాలజీకానీ, రజనీష్ మనోవిశ్లేషణ వివరంకానీ - దీన్నే తలస్పర్శంగా విమర్శించాయి.

కాముడు వేదవేద్యుడు, సనాతనుడు - ఈ 'వేదవేద్యుడు', 'సనాతనుడు' అన్న మాటలు వేదవిద్యాపరిధిలోనివి.

'కామస్తదగ్రే మనసోఽధిజాతః' సృష్టికి పూర్వమున్న సంకల్పం పేరు కాముడు - అన్న శ్రుతివాక్య దృష్ట్యా (నాసదీయ సూక్తం) సృష్టి కామలీల - కామతంత్రం - సౌందర్యమే సృష్టి. సర్గేచ్ఛ = సృష్టించాలనే సంకల్పం పేరు కామం.

కనుక విష్ణుకుమారుడు మన్మథుడు. సృష్టికర్త యొక్క మనస్సులోని కదలిక పేరు సంకల్పము లేక మన్మథుడు.

కామగీతల్లో కర్మను ఫలాసక్తితో చేయడం కామలీలగా చెప్పబడి, సంకల్ప ఫలపరిత్యాగ రూపకర్మ లేదా కర్మయోగం కర్తవ్యంగా చెప్పబడ్డది. అప్పుడు కాముడు జయింపబడ్డట్టు.

బృహదారణ్యకాదులలో సృష్టికథనమున్నది. ప్రళయానంతరం ప్రజాపతి ఒంటరియై, ఒంటరితనానికి భయపడి తోడుగా ఒక స్త్రీని సృష్టించుకున్నాడు. ఆమె పేరు 'శతరూప' - శత = అనేక రూపాలు ధరించే ప్రకృతి. ఈ ఇద్దరి నడుమ భీతిని పోగొట్టిన ప్రణయభావన - కాముడు.

బ్రహ్మాండము రెండు డిప్పలుగా చీలినప్పుడు, క్రింది డిప్ప ప్రకృతిగా - స్త్రీగా, పై డిప్ప పురుషుడుగా విడివడిపోయినది. ఈవిధంగా సర్వసృష్టికీ మూలభూతమైన భావం స్త్రీపురుషాత్మకమైనదని స్పష్టపడుతున్నది. కనుక ఆ రెంటిమధ్య ఉన్న ఆకర్షణ భావము మన్మథుడు. మానవ చేష్టలన్నీ కామాత్మకాలే. ఇందుచేత వాడు వేదవేద్యుడు - సనాతనుడు.

కామగీతల్లో కర్మను ఫలాసక్తితో చేయడం కామలీలగా చెప్పబడి, సంకల్ప ఫలపరిత్యాగ రూపకర్మ లేదా కర్మయోగం కర్తవ్యంగా చెప్పబడ్డది. అప్పుడు కాముడు జయింపబడ్డట్టు. కనుక కర్మత్యాగము, కర్మలాంపట్యము దేనికదిగా అనుష్ఠింపబడటం కర్తవ్యం కాదు. ఈ రెంటినీ సంధించటం - ఫలాసక్తి లేని కర్మ నిర్వహణ - వేదవిద్యలోని ధర్మం.

కామజయమంటే 'మృత్యుంజయం'. అంటే నిష్కామకర్మ. ఇది రాజ్యపాలకునికి అంతస్సత్త్వంలో నాల్గు పద్యాలుగా సంగ్రహించారు) ఇది రాజ్యపాలకునికి అంతస్సత్త్వంలో ఉండాలి. అప్పుడే రాజ్యపాలన ధర్మబద్ధంగా ఉంటుంది.

కామగీత ముగిస్తూ శ్రీకృష్ణుడు చివరన్నాడు - ''ధర్మజా! నీవు తృష్ణలేని బుద్ధితో అశ్వమేధ యాగ మొనరింపుము'' - కామమును ధర్మముగా పరిణమింపజేయటాన్నే 'తృష్ణా' విజయమన్నాడు.

కాబట్టి కామ ధర్మ విషయాలు విరుద్ధ విషయాలు. ధర్మ శబ్దానికి వర్ణాశ్రమాచార (వృత్తులు) విధులు అని ఒక అర్థం. ఇది సాంఘికధర్మం కాగా, సృష్టిచక్ర ప్రవర్తన మూలసూత్రమైన ధర్మము మరొకటి - విశ్వాతీతమైనది - ఉన్నది. ఈ రెంటినీ 'ధర్మ' శబ్దం చేత ప్రాచీనులు ఉద్దేశించారు. ✸

స్వామిజీ-చార్వాకరావు-3

భూమి చాపచుట్ట

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

''నమస్తే స్వామీ!'' అంటూ ప్రవేశించాడు రాబర్ట్.

అతడిని లోపలికి ఆహ్వానిస్తూ, చదువుతున్న గ్రంథం మూశాడు స్వామి సత్యనాథానంద.

''ఏమిటో ఆ పఠిస్తున్న గ్రంథం?'' అన్నాడు వెనకాలే వచ్చిన చార్వాకరావు.

''భాగవతం'' అన్నారు స్వామి.

''భాగవతమా? ఏం ఘట్టం చదువుతున్నారు?''

''వరాహావతార ఘట్టం.''

''సరి! అదే దొరికింది తమకు?''

''ఏం?''

''అంతకన్న వెర్రి కథ మరొకటి లేదు గనక!'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''అదే, ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను'' అన్నారు స్వామి.

''ఎందుకేమిటి? హిరణ్యాక్షుట్ట, భూమిట, చాపచుట్టగా చుట్టాట్ట, సముద్రంలో ముంచాట్ట! ఏమిటండీ ఇది? దీనికేమైనా అర్థం ఉందా? మిగిలిన కథ అటుంచి, ఈ ఒక్క విషయం చూడండి! భూమేమైనా జంపఖానా గుడ్డా, చాపల్లే చుట్టడానికి? సముద్రం ఏమైనా నీళ్ళతొట్టల్లే విడిగా ఉందా, అందులో దీన్ని తీసుకెళ్ళి ముంచడానికి?... ఒకవేళ సరదాకి, ముంచాడే అనుకుందాం. ఆ సమయంలో హిరణ్యాక్షుడెక్కడ నిలబడ్డాడు? వాడెంత సైజున్నాడు? వాడు హిరణ్యకశిపుడి తమ్ముడే గదా? భూమిమీదే పడి ఏడిశాడు గదా!... ఇంతకన్న ఆభూత కల్పన ఉంటుందా? ఆ కథ కల్పించిన వాడికి కనీస ప్రపంచ జ్ఞానం ఉందా; నాన్సెన్స్! అందుకే మాకీ పురాణాలంటే చిరాకు'' అని రాబర్ట్ కేసి ఒకసారి చూశాడు చార్వాకరావు.

రాబర్ట్ స్వామివైపు చూస్తూ, ''ఔను, స్వామీ! ఖగోళ విజ్ఞానంలో అద్వితీయమైన ప్రతిభ కనబరచిన భారతీయుల సాహిత్యంలో, ఈ కథ ఒక మాయని మచ్చే!'' అన్నాడు.

స్వామి నవ్వుతూ, ''పొరపాటు పడుతున్నావ్ రాబర్ట్! జాగ్రత్తగా పరిశీలించు. ఖగోళ విజ్ఞానం లోనే కాదు - అంతరిక్ష ప్రయాణాలూ, అంతరిక్ష ప్రయోగాలలోనూ కూడా భారతీయులు ఎంత పరిశోధన చేశారో, నేటికీ సాధికారికంగా తెలియజేసే అత్యుత్తమమైన సాక్ష్యం ఈ కథ''

''ఏమిటీ! ఈ కథా?'' అన్నాడు చార్వాకరావు మతిపోయి.

''ఆ... ఈ కథే!'' అన్నారు స్వామి.

''ఎలాగో చెప్పండి. చూద్దాం'' అన్నాడు, కూర్చున్న చోటి నుంచి ముందుకు జరిగిన చార్వాకరావు.

రాబర్ట్ సంభ్రమంగా వారిని చూడసాగాడు.

''చూద్దాం కాదు, శ్రద్ధగా విను. హిరణ్యాక్షుడు స్వర్గమూ, పాతాళమూ మొదలైన లోకాలన్నీ తిరిగి, జయించాడు అని పురాణాల్లో ఉందా?'' అని అన్నారు స్వామి.

''స్వర్గమూ, పాతాళమూ - అదంతా నాన్సెన్స్!'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''నాన్సెన్స్, ఎక్స్ట్రాసెన్స్, నీ ఒపీనియన్ ఎవడడిగాడు? హిరణ్యాక్షుడి కథ కావాలన్నవ్ గదా... 'హిరణ్యాక్షుడు స్వర్గాది లోకాలు తిరిగి జయించాడు' అని - పురాణాల్లో ఉందా? లేదా? అది చెప్పు.'' అన్నారు స్వామి.

''ఉంది'' అన్నాడు చార్వాకరావు గడ్డం గోక్కుంటూ.

''ఆ లోకాలు భూమి మీదే ఉన్నాయని చెప్పారా? లేక అంతరిక్షంలో ఎక్కడో ఉన్నట్టు చెప్పారా?''

''అంతరిక్షంలో ఎక్కడో ఉన్నట్లే చెప్పారు.''

''మరి ఆ లోకాలకి హిరణ్యాక్షుడు ఎలా వెళ్ళాడు? నడిచి వెళ్ళాడా, ఎగిరి వెళ్ళాడా?''

''తెలీదు.''

''పురాణాల్లో విమానాలూ, అగ్ని రథాలూ అన్న మాటలు చదివావా?'' అని అడిగారు స్వామి.

''విమానాలు విన్నాను, అగ్నిరథాలేమిటి?'' అని అడిగాడు రాబర్ట్.

''అగ్ని విరజిమ్ముతూ, పయనించే ఆ అగ్నిరథాల వర్ణన చూస్తే, నేటి రాకెట్లే గుర్తుకొస్తాయి మనకి. దశరథుడు శనిగ్రహంపై దాడికి వెళ్లినప్పుడు, అగ్నిరథం మీదే వెళ్ళాడని ఉంది'' అన్నారు స్వామి.

''ఐ సీ'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''ఐ సీ కాదు. యూ మస్ట్ సీ... 'అంతరిక్ష

నౌక, 'క్షిపణి', 'ఉపగ్రహం' లాంటి కొత్త తర్జుమా పదాలు కనిపెట్టడం మానేసి, పురాణాలు పరిశోధిస్తే - అగ్నిరథం లాటి సమానార్థక పదాలు అనేకం దొరుకుతాయి'' అన్నారు స్వామి మందలిస్తూ.

చార్వాకరావు రాబర్ట్ వైపు యిబ్బందిగా చూసి, ''సరే, హిరణ్యాక్షుడి కథ చెప్పండి''

''నేను హిరణ్యాక్షుడి కథ చెప్పడం లేదు. ఆ కథని ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో చెపుతున్నాను. మరొక విషయం జాగ్రత్తగా విను... భూమి యొక్క ధ్రువాలు రెండూ ఉత్తర దక్షిణాలుగా ఉన్నాయిగదా! ఉత్తర ధ్రువ కేంద్రం సూటిగా ధ్రువ నక్షత్రాన్ని చూస్తూ ఉంది గదా! అది భూమి యొక్క యిరుసు కదా!'' అన్నారు స్వామి.

''ఔను'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''భూమిని, ఆ యిరుసు నుంచి తప్పిస్తే ఏం జరుగుతుంది?... అంటే ధ్రువ కేంద్రాన్ని పొజిషన్ నుంచి తప్పిస్తేనన్న మాట! అప్పుడేం జరుగుతుంది?'' అడిగారు స్వామి.

''తెలీదు, అయినా అదెలా కుదురుతుంది?'' అన్నాడు చార్వాకరావు చిరాగ్గా.

''సైంటిస్టుల నడుగు. ఎలా కుదురుతుందో చెప్పకబోయినా, ఏం జరుగుతుందో చెప్తారు. ఇరుసు తప్పిన బండి చక్రమల్లే భూమి అతలాకుతలం అవుతుంది, చెల్లాచెదురౌ తుంది, పర్వతాలు పగులుతాయి, సముద్రాలు పొంగుతాయి'' అన్నారు స్వామి.

''ఇంతసేపూ మీరు చెపుతున్న విషయాలకీ, హిరణ్యాక్షుడు భూమిని చాపచుట్టగా చుట్టడానికీ సంబంధం ఏమిటో నాకర్థం కావడం లేదు'' అన్నాడు చార్వాకరావు అసహనంగా.

''నాకర్థమౌతోంది. చెప్పండి స్వామీ!'' అన్నాడు రాబర్ట్.

చార్వాకరావు బిత్తరపోయాడు. స్వామి చిరునవ్వు నవ్వారు.

''నేటి సైంటిస్టుల కన్నా, ప్రత్యక్ష ప్రమాణవాది ఆ హిరణ్యాక్షుడు. ప్రత్యక్ష ప్రమాణవాదే కాదు, దురహంకారీ, శాడిస్టు కూడానూ. అందుచేత భూమి యొక్క యిరుసుని కదిలిస్తే ఏం జరుగుతుందో అన్న ఊహ వచ్చింది వాడికి. ఆ ఊహని ఆచరణలో పెట్టే ప్రయత్నం చేశాడు. వాడి పేరే హిరణ్యాక్షుడు. హిరణ్యాం అంటే బంగారం.''

అని స్వామి అంటూండగా తెప్పరిల్లిన చార్వాకరావు, ''అక్షం - అంటే కన్ను'' అన్నాడు.

''ఇదే నీతో వచ్చిన చావు. ఇలా ఏదో ఒక్క అర్థం పట్టుకుని పురాణాలూ, వేదాలూ చదువుతావు. నువ్వు చెడిపోవడం కాక, అనేకమందిని చెడగొడతావు. అక్షం అంటే, ఇరుసు అనే అర్థం కూడా ఉంది. ఇంగ్లీషులో దాన్నే 'ఏక్సిస్' (Axis) అని అంటారు. హిరణ్యాక్షుడు బంగారుపుటణువులతో వేరే ఒక అక్షాన్ని నిర్మించాడు. అగ్నిరథంలో ఆకాశానికి వెళ్ళి, అక్కడ ఒకచోట నిలిచాడు. భూమిని ధ్రువకేంద్రం నుంచి, ఆ బంగారపు టక్షం వైపు తిప్పే ప్రయత్నం చెయ్యసాగాడు. తిప్పుతున్న కొద్దీ ఏం జరిగింది? - నేటి సైంటిస్టులు ఏం జరుగుతుందని ఊహిస్తున్నారో, అదే జరిగింది. సముద్రం పొంగింది. సముద్రం ఎలా పొంగుతుంది? తరంగాలు తరంగాలుగా పొంగుతుంది. ధ్రువ నక్షత్ర కేంద్రం నుంచి, భూమి కదులుతున్న ప్రతి పరమాణు కాలానికీ తరంగాలు తరంగాలుగా, చుట్టలు చుట్టలుగా పొంగింది. పొంగి పొంగి భూమిని ముంచెత్తింది. పైనుంచి చూస్తే, ఆ దృశ్యం ఎలా కనబడుతుంది? తరంగాలు తరంగాలుగా పొంగుతున్న సముద్రం క్రిందికి, భూమి చాపచుట్టలా చుట్టుకుపోతున్నట్టు కనబడుతుంది'' - అని స్వామి అంటుండగా -

''ఆఁ!'' అని ఆశ్చర్యపోయాడు చార్వాకరావు.

''ఆ. అదే వర్ణించారు పురాణంలో. సైన్సులో ఒక మహా విషయాన్ని వివరించేటప్పుడు తేలిగ్గా అర్థం కావడానికి ఇలాంటి ఉదాహరణలే చెప్తారు. కావాలంటే పోయి డాక్టర్లనడుగు'' అన్నారు స్వామి.

''స్వామీ, తర్వాతేం జరిగింది'' అని అడిగాడు రాబర్ట్.

''నేను చెప్పిన పద్ధతిలో ఆలోచించు. నీకే తెలుస్తుంది'' అన్నారు స్వామి.

రాబర్ట్ కాసేపు ఆలోచించాడు - ''తన యొక్క ధ్రువ కేంద్రగతి తప్పిన భూమి, రోదసిలో ఇరుసు తప్పిన బండి చక్రంలాగా యధేచ్ఛగా ప్రయాణిస్తుంది. ఇతర గృహాల గతికి అడ్డం పోతుంది. అది మొత్తం సౌరమండల స్థితికే ప్రమాద కారణం అవుతుంది'' - అని అనుకున్నాడు. ఆ ఊహని పైకి చెప్పాడు.

''మరి, హిరణ్యాక్షుడి కన్నా, కొన్ని కోట్ల రెట్లు అధికమైన ఆ విశ్వశక్తి (Universal Balacing Force) అలా జరగనిస్తుందా?... ఆ శక్తే స్థితికారకుడైన విష్ణువు. ఆయన వరాహ రూపంలో ఎక్కడో ఆవిర్భవించి, తన కోరలు (Lever)తో, హిరణ్యాక్షుడినే దన్ను (Tulcrum)గా ఉపయోగించి, భూమిని తిరిగి యధాస్థానంలో ఉంచాడు. విశ్వశక్తిని జయిద్దామనుకున్న హిరణ్యాక్షుడు (Weak Tulcrum) చచ్చాడు. విశ్వశక్తితో ఆటలాడే ఎవడి గతి అయినా అంతే! అదే ఈ కథ ప్రధానోద్దేశం'' అన్నారు స్వామి.

''వరహావతారం ఎందుకు?'' అడిగాడు రాబర్ట్.

''పందీ, బొద్దింకా వంటి కొన్ని ప్రాణులు, అణుధార్మికశక్తి (Atomic Radiation)ని తట్టుకుని బ్రతకగలవు అని సైంటిస్టులంటారు. నిజమేనా?'' అని అడిగారు స్వామి.

''నిజమేననుకుంటాను'' అన్నాడు రాబర్ట్.

''ఆ విషయం చెప్పడానికే కావచ్చు. హిరణ్యాక్షుడు బంగారపు టణుశక్తిని ఉపయోగించి; ఆ ప్రయోగం చేసి ఉండాలి'' అన్నాడు రాబర్ట్.

''ఆ విషయం చెప్పడానికే కావచ్చు. హిరణ్యాక్షుడు బంగారపుటణుశక్తిని ఉపయోగించి, ఆ ప్రయోగం చేసి ఉండాలి'' అన్నారు స్వామి.

''ఈ కథని యిలా సమర్థించడం బాగానే ఉంది కాని, ఇది సత్యం అనడానికి మరింత బలం కావాలి'' అన్నాడు రాబర్ట్.

''ఈ కథ ఇంతటితో అవలేదు. ఇంకా ఉంది. విష్ణువుకీ, హిరణ్యాక్షుడికీ జరిగిన సంఘర్షణలో - విష్ణువు భూమిని ఉద్ధరిస్తున్నప్పుడు ఆయన కోర తగిలి వారిద్దరికీ ఒక కొడుకు పుట్టాడని ఉంది. వాడి పేరు నరకుడు. విష్ణువు యొక్క కోర తగిలి, ఒక భూ శకలం విడిపోయి, ఈ నరకుడు దాన్ని స్థావరంగా చేసుకుని లోక సంచారం చేస్తూ ఉండి ఉండవచ్చు. వాడు కాలక్రమేణా లోక కంటకుడై కృష్ణుడి నాటికి భూమికి కూడా పీడాకారుడయ్యాడు. సత్యభామ సాయంతో కృష్ణుడు వాడిని చంపాడు... ఇక్కడ మళ్ళీ కొంచెం జాగ్రత్తగా చూడు.

కృష్ణుడు సత్యభామనే ఎందుకు సాయంగా తీసుకెళ్ళాడు? రుక్మిణినో, జాంబవతినో, మరింకొకళ్ళనో తీసుకెళ్ళచ్చుగదా! వాళ్ళందరూ కూడా యుద్ధాలు నేర్చినవాళ్ళే గదా! అస్త్రవిద్య తెలిసిన వాళ్ళే గదా! - కాని, ఆ నరకాసురుడు అస్త్రాలతో చావడు. ఈ సత్యభామ సత్రాజిత్తు కూతురు. ఆ సత్రాజిత్తు రసాయన, మణి, మంత్ర, ఔషధ విద్యలో సిద్ధుడు. శ్యమంతక మణిని సాధించినవాడు సౌరశక్తి ద్వారా శ్యమంతకమణిని ఉపయోగించి, రాతికి ఎనిమిది బారువుల బంగారాన్ని తయారుచెయ్యగల శక్తిమంతుడు. ఎనిమిది బారువుల బంగారం, మణిలోంచి కారదు గదా? అంటే అర్థం ఏమిటన్న మాట! ఇనుమో, తగరమో వంటి సామాన్య లోహాల్ని, ఆ మణి ద్వారా బంగారంగా చెయ్యగలడన్న మాట! అతడొక రసాయనవేత్త (Alchemist) అన్నమాట!

తన రసాయన విద్యనంతా కూతురైన సత్యభామకి నేర్పాడు... అందుకని కృష్ణుడు సత్యభామని తీసుకుని గరుడవాహనం మీద వెళ్ళాడు. నరకాసురుడితో రోదసీ యుద్ధం చేశాడు. సత్యభామా తనూ కలిసి రసాయన యుద్ధంలో (Chemical Warfare) నరకాసురుణ్ణి చంపారు.

''దీనికి ఋజువు ఏమిటి అని అడగకు. ఆనాటి నుంచే భారతీయులు దీపావళి ప్రారంభించారు. సత్యభామా కృష్ణులు నేర్పిన రసాయన విద్యతో బాణసంచా కాలుస్తున్నారు. మందుగుండు మొట్టమొదటగా ఏ దేశ ప్రజలు ఉపయోగించారు అనే విషయం, సైంటిస్టులకి నేటికీ సందేహమే! భారతీయులో, చైనీయులో తొలుతగా ఉపయోగించి ఉంటారు అని మాత్రం సందిగ్ధంగా చెప్తారు. కృష్ణుడు ద్వాపరయుగం నాటి వాడు. అనగా నేటికి దాదాపు ఐదువేల సంవత్సరాల పూర్వంవాడు. అంతరిక్ష ప్రయాణాలున్నాయి. హిరణ్యాక్షుడి నుంచి కృష్ణుడి వరకూ లంకె ఉన్న ఈ రోదసీ యుద్ధగాథే దానికి సాక్ష్యం.

''ద్వాపరయుగాంత ప్రళయమైన కురుక్షేత్ర సంగ్రామం మూలంగా ఆ విద్యలన్నీ నశించిపోయాయి. ఆ సాహిత్యమూ, కొన్ని శాస్త్ర గ్రంథాలూ, వాటి వివరాలూ మాత్రం మిగిలాయి. ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుని, పండితుల్ని నియమించి పరిశోధింపజేస్తే, నేటి సైంటిస్టులకి కూడా అందని మహా రహస్యాలు బయట కొస్తాయి. అంతేగాని భూమి - చాపముట్టో అంటూ ఎక్కిరిస్తే - చాపా చెంబూ పుచ్చుకుని మూల కూర్చోవడమే మిగులుతుంది'' అని ముగించారు స్వామి.

ముఖం ఎర్రబడిన చార్వాకరావు నిర్వాక్యయ్యాడు.

రాబర్ట్ ఏదో ఆలోచిస్తూ, తల ఊపి, స్వామికి నమస్కారం చేశాడు. ✵

'ఆరోగ్యపీఠం'

శీర్షికకు ఆహ్వానం

ఆయుర్వేదంలో విశేష ప్రావీణ్యం పొంది, విశిష్ట ఆయుర్వేద వైద్యురాలిగా ప్రసిద్ధురాలైన

డా॥ గాయత్రీదేవి

(మహావాగ్మి 'ఉషశ్రీ' గారి కుమార్తె)

పాఠకుల ఆరోగ్య సమస్యలకు, నెలనెలా 'ఋషిపీఠం' ద్వారా సమాధానాలివ్వనున్నారు. పాఠకులంతా ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని, తమ సమస్యలను, సందేహాలను

''ఆరోగ్యపీఠం,
ఋషిపీఠం,
భారతీయ మానసపత్రిక,
నెం.3, కామరాజశాలై,
ఫస్ట్ ఫ్లోర్, అశోక్ నగర్,
చెన్నై - 600 083

చిరునామాకు పంపవచ్చు. వాటికి సమాధానాలను, సలహాలను ''ఋషిపీఠం - భారతీయ మానస పత్రిక''లో ప్రచురిస్తాం.

- సంపాదకుడు

దివ్యమైన స్థలం 'మౌంట్ ఆబూ'

రాజస్థాన్ రాష్ట్ర నైఋతి క్షేత్రంలో ఆరావళి పర్వతశ్రేణులు ఉన్నాయి. ఇవి 'ఆబూ' పర్వతం వద్ద మొదలై 'అల్వర్' వరకు వ్యాపించి ఉన్నాయి. ఆబూ పర్వత శిఖరం ప్రాకృతిక సౌందర్య దృష్టిలో మాత్రమేగాక ఆధ్యాత్మిక, ఐతిహాసిక దృష్టిలో కూడా అద్భుతమైంది. ''ఆబూరోడ్'' రైల్వేస్టేషన్ నుండి బస్సులు, జీపులు, టాక్సీలపై 'ఆబూ శిఖరం' చేరుకోవచ్చు. దాదాపు 29 కిలోమీటర్ల నిడివిగల ఘాట్ రోడ్డుపై ప్రయాణం మరపురాని అనుభవం. ఆబూ పట్టణం శిఖరంపై వ్యాపించి ఉంది. ఇది సముద్ర మట్టానికి 1219 మీటర్ల ఎత్తులో ఉంది.

ఆబూ పట్టణం చుట్టుప్రక్కల అనేక చారిత్రక, ఆధ్యాత్మిక విశేషం గల స్థలాలున్నాయి. ప్రాచీన కాలంలో ''చౌహాన్'' రాజుల రాజధానిగా పేర్కొనబడ్డ 'అచల్‌గాడ్' ఆబూ పట్టణానికి 11 కి.మీ. దూరంలో ఉంది. తరువాతి కాలంలో అచల్ గడ్‌ను 'రాణా కుంభా' వశపరచుకున్నాడు. ఒకానొకప్పుడు మహారాణా ప్రతాప్ ఇక్కడే అజ్ఞాతవాసంలో గడిపాడు. ప్రస్తుతం ఇక్కడ 'దుర్గం' ఏదీ లేకపోయినా ప్రాచీన 'అచలేశ్వరాలయం' ఈనాటికీ పూజలందుకుంటూ ఉంది. ఇక్కడ ఇత్తడితో చేయబడ్డ 'నంది' విగ్రహం, మందాకినీ కుండం, కర్పూర సాగరం వంటి దర్శనీయ స్థలాలే కాక అనేక చిన్న చిన్న దేవాలయాలు కూడా ఉన్నాయి.

ఇక్కడ 200 మెట్లు పైనగల కొండగుహలో ఆధార్‌దేవి (అచలేశ్వరి) అనే పేరుతో ఆదిశక్తి వెలసి ఉంది. ఆబూ పర్వతం తరచు కదులుతూ ఉండేదని, ఋషులూ, భక్తులూ కోరినమీదట శివుడు కరుణించి, తన బొటనవేలితో దీనిని కదలకుండా నొక్కిపెట్టాడని ఒక ఐతిహ్యం. కాబట్టి ఇక్కడ బొటనవ్రేలి రూపంలోనే శివుడుంటాడు. అలంకరణగా దీనికి కడియం తగిలించి ఉంటుంది.

'గురుశిఖరం' - ఆరావళి పర్వతాలలో మిక్కిలి ఎత్తైనది. సముద్ర మట్టం నుండి 1722 మీటర్ల ఎత్తున ఉన్న ఈ శిఖరం ఆబూ పట్టణం నుండి 15 కి.మీ. దూరంలో ఉంది. ఇక్కడ బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరుల మందిరాలు, దత్తాత్రేయుడి మందిరం ప్రసిద్ధి పొందాయి. ఇక్కడనుండి చూస్తే ఆబూ శిఖర ప్రాంతపు ప్రకృతి సౌందర్యం దర్శనీయం, కమనీయం.

ఆబూ పట్టణం నుండి 4 కి.మీ. దూరంలో 'దిల్‌వాడ' వుంది. ఇక్కడ అయిదు శ్వేతాంబర జైన దేవాలయాలున్నాయి. అవి (1) విమల్‌సహి (2) లూణవ్‌సహి (3) మహావీర్ స్వామి (4) పీత్‌లహర్ (5) పార్శ్వనాథ ఆలయాలు. ఇక్కడ చలువరాతిమీద చెక్కబడిన మూర్తులు, సుందర చిత్రాలు భారతీయ సాంస్కృతిక గాథకు శాశ్వతత్వం కల్పించాయి. ఈ మందిరాల్లో విమల్ సహి, లూణవ్ సహి మందిరాలు అత్యంత కళాత్మకంగా ఉంటాయి.

మౌంట్ ఆబూ రోడ్ ఆర్. ఎస్.కి 25

కిలోమీటర్ల దూరంలో 'అరాసుర' ప్రాంతంలో **'అంబికా మాత'** పేరుతో జగదంబ వెలిసి ఉన్నది. మూడు పూటలా మూడు రకాల దుస్తులలో అమ్మవారిని అలంకరించి పూజిస్తారు. విద్యాప్రదాయిని ఆదిశక్తి **'మహావిద్యాదేవి'**గా మౌంట్ ఆబులోనే నెలకొని ఉంది.

ఆబూ పట్టణం నుండి సుమారు 8 కి.మీ. దూరంలో 'గోముఖ మందిరం' ఉంది. ఈ ప్రాచీన మందిరానికి ప్రయాణం గొప్ప అద్భుతమైన అనుభవం. సుమారు 740 మెట్లు దిగిన తరువాత గోముఖ మందిరం కన్పిస్తుంది. ఇక్కడ చలువరాతితో చెక్కబడిన గోముఖం నుండి నీళ్లు నిరంతర ప్రవాహంలా వస్తూ ఉంటాయి. అందుచేత ఇక్కడి కోనేరు ఎల్లప్పుడు నీటితో నిండి ఉంటుంది. ఇక్కడ చలువరాతి నంది విగ్రహం చూడముచ్చటగా ఉంటుంది. ఇక్కడి 'అగ్నికుండం' వద్ద వసిష్ఠ మహర్షి యజ్ఞం చేశాడని ప్రశస్తి.

ఎత్తైన పర్వతాలు, దట్టమైన చెట్ల మధ్యగల 'నక్కీసరస్సు' విశేషాకర్షణ. సంధ్యా సమయంలో నౌకా విహారం చక్కని అనుభవం. ఆబూ పట్టణపు పశ్చిమ భాగంలో 'సన్ సెట్ పాయింట్' ఉంది. ఇక్కడనుండి సూర్యాస్తమయ దృశ్యాన్ని చూసి తీరాల్సిందే గానీ వర్ణించ తరం గాదు.

ఉషశ్రీ మిషన్ ఆశయం - ఆశ

(సెప్టెంబరు 7వ తేదీ శ్రీ ఉషశ్రీ వర్ధంతి)

ఆకాశవాణి శ్రోతలకూ, అశేష ఆంధ్ర పాఠక లోకానికి శిష్ట వ్యావహారిక విశిష్ట శైలీ విన్యాసంలో భారత రామాయణాది గాథలను ప్రమాణ గద్యంలో అందించారు ఉషశ్రీ.

- సి.రాఘవాచారి

వెయ్యి మందిలో ఒకడు కవి కాగలిగితే లక్ష మందిలో ఒకడు వక్త కాగలుగుతాడని వెనుకటికి ఒక సూక్తి. విభిన్నమయిన రుచులూ, అభిరుచులూ, వయస్సులూ గల శ్రోతలను ఆకట్టుకొని తాను చెప్పదలచిన విషయాన్ని స్పష్టంగా ప్రణాళికాబద్ధంగా ఆశువు అల్లుకుంటూ, విసుగనిపించకుండా ఆవిష్కరించగలగటం సామాన్యమైన విషయం కాదు. ఈ శక్తి కలిగి ఉపన్యాసాన్ని ఒక కళగా రూపొందించి, తన రామాయణ, మహాభారతోపన్యాసాలతో యావదాంధ్ర దేశాన్నీ ఉర్రూతలూగించిన ఉపన్యాస కేసరి ఉషశ్రీ! వీరి ఉపన్యాస అనుకరణం మిమిక్రీ పందిళ్ళలో అనివార్యమైన అంశం!

- బేతవోలు రామబ్రహ్మం

కొన్ని వేల సంవత్సరాలయింది. మానవ జాతికి ఆదికావ్యాన్ని వాల్మీకి, పంచమ వేదాన్ని వ్యాసుడూ అందించి, వాటిని అధ్యయనం చేసి, అవగాహన చేసుకుని ఆ కథలు స్థలకాలాతీతాలని గుర్తించారు ఉషశ్రీ. అవి పురాణాలయి నప్పటికీ వాటిలోని ధర్మ సూక్ష్మాలూ, నైతిక విలువలూ ఈనాటి సమాజానికి ఎంతో అవసరమని గ్రహించారు. వాటి ప్రచారానికై తన జీవిత కాలమంతా కృషి చేశారు.

ఆ కృషి ఆయనతో ఆగిపోకూడదనే ఆశయంతో ప్రారంభించబడింది 'ఉషశ్రీ మిషన్.' ఆయన భావాలూ, ఆలోచనలూ అందరూ చదువుకోవడానికి అనువుగా పుస్తకాలు, వినడానికి వీలుగా క్యాసెట్లు అందించాలన్నదే ఉషశ్రీ మిషన్ ఆశయం. ఈ ఆశయంతో ఇంతవరకూ ''రామాయణంలో హనుమంతుడు'', ''ఏది సత్యం, ఏది అసత్యం'' (ధర్మ సందేహాలు), ''అమృత కలశం'' పుస్తకాలు ప్రచురించింది. త్వరలోనే ''ఉషశ్రీ ఉపన్యాసాలు'' పుస్తకం విడుదల కాబోతోంది.

రామాయణ భారతాలు ముసలివారి పురాణ కాలక్షేపానికి కాదనీ, భావి భారత పౌరులయిన విద్యార్థుల కోసం, యువత కోసం అనే వారు ఉషశ్రీ. భారత రామాయణాలకు సంబంధించిన అంశాలపై విద్యార్థులకి వ్యాస రచన, వక్తృత్వ పోటీలు నిర్వహించింది ఉషశ్రీ మిషన్ (విజయవాడలో).

పెద్దల సలహా సహకారాలతో ఈ కార్య క్రమాలు కొనసాగుతాయని ఆశ.

- ఉషశ్రీ మిషన్, రేడియో ఆర్టిస్టుల కాలనీ, విజయవాడ - 8.

రాశులు - ప్రభావాలు

శ్రీమతి వి.బి.వి.ఎల్.రాజేశ్వరి ఎం.ఏ

ఆకాశంలో ఉత్తర ధృవం నుండి దక్షిణ ధృవం వరకు ఒక సరళరేఖ సూచిస్తే అది కదురులాగా 360 డిగ్రీలు (భాగాలు) తిరిగే వర్తులంగా గ్రహించవచ్చు. ఆ వర్తులాన్ని రాశిచక్రం (భచక్రం) అంటారు. ఈ భచక్రంలో పన్నెండు రాశులు ఉన్నాయి. అవి మేషము, వృషభము, మిధునము, కర్కాటకము, సింహము, కన్య, తుల, వృశ్చికము, ధనుస్సు, మకరము, కుంభము, మీనము.

ఒక్కొక్క రాశి యొక్క ప్రయాణము 30 డిగ్రీలు. 12 రాశులు 360 డిగ్రీలలో వర్తులాకారంగా గోచరిస్తాయి. ఈ (భచక్రాన్ని) పన్నెండు రాశులను సూర్యుడు, చంద్రుడు ఒక సంవత్సర కాలంలో పరిభ్రమిస్తారు. ఆ సంవత్సర కాలంలో సూర్యచంద్రాది గ్రహచారము వలన ఋతువులు, మాసాలు గుర్తించగలుగుతున్నాము.

పన్నెండు రాశులయందు సూర్యచంద్రుల గమనం వల్ల భూగోళంలో ఉష్ణోగ్రతలు మారటం, వివిధ మారుత మండలాలు ప్రేరేపించబడటం, జీవిత రసములు ఉద్బుద్ధమవటం, మనస్సు, ద్రవ్యము జీవులు, వేరు వేరు ధర్మములతో ఉత్పాదింపబడటం జరుగుతోంది.

ఈ రాశులు, నక్షత్రముల, గ్రహముల యొక్క సంచారము పంచభూతములపై ముద్రింపబడి, అదే రూపముగల జీవరాశుల దేహ నిర్మాణానికి కారణమవుతోంది. భూమి యొక్క అయస్కాంత శక్తి, సూర్యకిరణముల లోని శక్తి పనిచేసి భూపరిభ్రమణము, ప్రాణశక్తి ఏర్పడుతోంది. భూమి చుట్టూ ఉండే వాతావరణం నుండి ఈ ప్రాణశక్తి వేరై జీవుల శరీరాన్ని సచేతనం చేసి గర్భధారణాది ప్రక్రియలను ఏర్పరుస్తోంది.

చంద్రకిరణమలలోన శక్తివలన ఉత్పత్తి, బీజాంకుర శక్తులు కలుగుతున్నా. సూర్యుని వలన ప్రాణశక్తి, చంద్రుని వలన బీజాంకుర శక్తి ఏర్పడటంతో, జాతక విభాగంలో సూర్యుని పితృకారకునిగను, చంద్రుని మాతృ కారకునిగను గుర్తించడం జరిగింది.

ఈ రాశి చక్రములో సూర్యచంద్రుల గమనం వలన జీవోత్పత్తి జరుగుతోంది కదా. రాశుల యొక్క లక్షణాలు, గుణాలు తత్త్వాలను అనుసరించి, ఆ రాశులలో జన్మించిన జీవుల లక్షణాలు అనుసంధించి ఉంటాయి. అందువలన మనము ఆ ద్వాదశరాశుల యొక్క గుణశీలములు తెలుసుకొందాం.

ప్రధానంగా పన్నెండు రాశులను మూడు విభాగాలు చేయవచ్చు.

1) బేసి రాశులు - సరిరాశులు

2) చరరాశులు, స్థిర రాశులు, ద్విస్వభావ రాశులు

3) అగ్నితత్త్వ రాశులు, భూతత్త్వరాశులు, వాయుతత్త్వ రాశులు, జలతత్త్వ రాశులు.

1) బేసి రాశులు : వీటిని 'పురుష రాశులు' అని కూడా అంటారు. మేషము, మిధునము, సింహము, తుల, ధనుస్సు, కుంభము బేసిరాశులు. ఈ రాశులందు పుట్టినవారు చొరవ కలిగివుంటారు. ధైర్య సాహసాలు, తనవారిని ఆదుకోవటం, గంభీరమైన కంఠధ్వని మొదలైన లక్షణాలు ఈ రాశులలో పుట్టినవారికి, ఈ రాశులలో ఎక్కువ గ్రహములు సంచారము చేస్తుండగా పుట్టిన వారికి కూడా ఉంటాయి.

సరిరాశులు : ఇవి స్త్రీరాశులు. వృషభము, కర్కాటకము, కన్య, వృశ్చికము, మకరము, మీనము. ఈ రాశులలో జన్మించినవారు సహజంగా వినయ విధేయతలు కలవారు అవుతారు. సౌకుమార్యం, ప్రసన్నత, లాలిత్యం, ఇతరులతో మైత్రి, ఇతరులననుసరించు స్వభావం కలిగి ఉంటారు.

పురుష రాశులలో ఎక్కువ గ్రహములుండగా పుట్టిన పురుషులు, స్త్రీ రాశులలో ఎక్కువ గ్రహములుండగా, పుట్టిన స్త్రీలు, సుఖమైన జీవితాన్ని గడుపుతారు. జ్యోతిశ్శాస్త్ర పరిభాషలో వీరు అదృష్టవంతులు. గ్రహములు, తారుమారు అయితే జాతకులు, గ్రహముల యొక్క బలాన్ని బట్టి అసహజ ప్రవర్తనలు కలిగి ఉంటారు. స్త్రీ జాతకులు, పురుష లక్షణాలను, పురుష జాతకులు స్త్రీ లక్షణాలను (శారీరక, మానసిక) కలిగి ప్రవర్తిస్తారు.

2) చరరాశులు : మేష, కర్కాటక, తులా, మకరాలు చరరాశులు. ఈ రాశులందుగాని, ఈ రాశులలో ఎక్కువ గ్రహములు ఉండగా గాని పుట్టిన జాతకులు చురుకుదనము, శీఘ్రగమనము, ధైర్యసాహసములు కలిగి ఉంటారు. పరిస్థితులు, పరిసరాలు, వ్యవహారములు, అభిరుచులు, దినచర్య, వృత్తులు, నివాసము మొదలైనవాటిలో ఎప్పుడూ కొత్తదనాన్ని కోరుతారు. అధికారం, విజ్ఞాన సముపార్జన, క్రొత్త విషయాలు తెలిసికోవటంలో వీరికి అభిలాష ఎక్కువ.

క్షణకాలంలో నిర్ణయాలు తీసికోవటం, అనేక కార్యక్రమాలలో పాల్గొనటంలో ఉత్సాహం చూపటం వీరి ప్రత్యేకమైన లక్షణాలు. వీటితో పాటు చంచలస్వభావం. మొదలుపెట్టిన పని మధ్యలో వదిలివేసి, ఇంకొక పని మొదలుపెట్టటం, సామర్థ్యానికి మించిన పధకాలు వేయటం వీరి విశేష లక్షణాలు. మాటకు కట్టుబడి ఉండటం వీరికి కష్టసాధ్యమైన

పని.

స్థిరరాశులు : వృషభము, సింహము, వృశ్చికము, కుంభము స్థిరరాశులు. ఈ రాశులలో జన్మించినవారు స్థిరమైన అభిప్రాయం కలిగి ఉంటారు. అధికారం కన్న ప్రయోజనము, సుఖము, సదుపాయాలపై వీరికి అభిలాష ఎక్కువ. ఉన్నచోటిని, ఇంటిని విడిచి ఉండలేక, మంచి మంచి అవకాశాలను వదులుకుంటారు. స్థిర ఆస్తులపై మమకారం ఎక్కువ.

కొత్త విషయాలను, కొత్త వ్యక్తులను తొందరగా నమ్మరు. నమ్మితే వదలరు. వీరి అభిప్రాయాలు స్థిరంగా ఉంటాయి. అప్పుడప్పుడు మూర్ఖంగా, మొండిగా ప్రవర్తిస్తారు. ఏ పనైనా సానుకూలం కావాలంటే ఈ రాశుల వారి సహాయం ఎంతైనా అవసరం.

ద్విస్వభావ రాశులు : మిధునము, కన్య, ధనుస్సు, మీనం ఇవి ద్విస్వభావ రాశులు. ఈ రాశులలో జన్మించినవారికి భిన్నాంశములలో సమన్వయముంటుంది. వ్యాఖ్యాతలు, ఉపదేష్టలు, బోధనాశక్తి సంపన్నులూ ఈ రాశులలో ఎక్కువగా ఉంటారు. సందేహ సంకోచాల పాలు ఎక్కువ.

రాయబారాలు చేయడంలో, సంధి ప్రయత్నాలు చేయటంలో నైపుణ్యం ఎక్కువ. ప్రతి విషయాన్ని అతి సూక్ష్మముగా విమర్శించగలరు. ఎంతటి క్లిష్ట సమస్యనైనా క్షణంలో పరిష్కరిస్తారు కానీ స్వతంత్రించి ఏ పనీ చేయలేరు.

3) **అగ్నితత్త్వరాశులు** : మేషం, సింహం, ధనుస్సు. ఇందెక్కువ గ్రహాలు వుండగా ఈ రాశుల్లో జన్మించినవారికి ఉష్ణతత్త్వం ప్రధానంగా వుంటుంది. నాయకత్వం వహించటం, ధైర్యసాహసాలు ప్రదర్శించటం, శత్రువులను జయించటం వీరి ప్రధాన లక్షణాలు. వీరి **జీవితాలు** ఎక్కువగా ఆరాట పోరాటలతోనే **గడిచిపోతాయి**.

తమ అధికారానికి ఇతరులు లోబడి వుండాలని వీరి కోరిక. తమను నమ్మిన వారిని యెట్టి పరిస్థితుల్లోను ఆదుకొనటం వీరి ప్రధాన లక్షణం. తమకు అపకారం చేసిన వారినైనా క్షమించమని కోరితే క్షమించుతారు.

ఈ రాశుల్లో ఎక్కువగా చక్రవర్తులు, సైన్యాధిపతులు, నాయకులు పుడతారు. ఈ అగ్నిరాశులలో లగ్నంగానీ, చంద్రుడుగానీ, సూర్యుడుగానీ వుండగా పుట్టినవారు కార్యశూరులు.

పృధ్వీతత్త్వరాశులు : వృషభం, కన్య, మకరాలలో జన్మించినవారు మంచి శారీర బలమును కలిగి వుంటారు. భోజనప్రియులు, కూడబెట్టటంలో, పోగు చేసుకొనుటలో అభిలాష ఎక్కువ. ఏ పనైనా ప్రారంభించేముందు తాము పొందే లాభనష్టాల గురించి ఆలోచిస్తారు. ప్రయోజనముంటేనే పూనుకుంటారు లేకుంటే వదిలేస్తారు. ఊహా జగత్తు వీరికి నచ్చదు. ఏ పనినీ మధ్యలో వదిలిపెట్టరు.

వాయుతత్త్వపు రాశులు : తుల, కుంభం, మిధునం. వీరు ఆలోచనలు ఎక్కువగా చేస్తారు. ప్రణాళికలు, పథకాలు వేయుటలోనే కాలం ఎక్కువగా వృథా చేస్తారు. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనటం, కొత్త విషయాలను తెలుసుకొనటం, కొత్త పరిచయాలు పెంచుకోవటం, కొత్త ప్రదేశాలను దర్శించడంలో వీరికి అభిలాష ఎక్కువ. కష్టించి పనిచేయుట వీరికి కష్టమైన పని. అందువల్ల జీవితంలో తొందరగా స్థిరపడలేరు కానీ మానవ జాతి కొరకు ఎంతటి కార్యక్రమాన్నైనా చేపట్టి ఆదర్శవంతముగా నడపగలరు. నిస్వార్థత, సౌభ్రాతృత్త్వం, మానవశ్రేయస్సు వీరి ముఖ్య లక్షణాలు.

జలతత్త్వరాశులు : కర్కాటకం, వృశ్చికం, మీనం వీరు ఆవేశపరులు. ఊహాలోకంలో కాలం గడుపుతారు. భార్యాపిల్లలతో బంధం ఎక్కువ. కర్కాటకం వారికి ఆపేక్ష మరీ ఎక్కువ, మీనం వారు జీవిత భాగస్వామికి లోబడి వుంటారు, పిసినారులు. ఎదుటివారి మనః ప్రవత్తి వీరిపై పనిచేస్తుంది. ఈ రాశులవారికి భావనాశక్తి, కల్పనాశక్తి ఎక్కువ. దానివలన వీరు మంచి మంచి రచనలు చేస్తారు. ప్రత్యేకించి వీరికి గేయరచన చాలా సులభం.

ఈ ద్వాదశ రాశులు కాలపురుషుని శరీర భాగాలుగా మహర్షులు వర్ణించారు. అవి : **మేషం** - శిరస్సు, **వృషభం** - ముఖం, కంఠనాళములు, కంఠధ్వని, **మిధునం** - ధ్వనిదళములు, భుజములు, ఊపిరితిత్తులు చీలు భాగము, **కర్కాటకం** - శ్వాసకోశము, **సింహము** - గుండెకాయ, **కన్య** - జీర్ణకోశము, కాలేయము, **తుల** - నాభి, **వృశ్చికం** - గుహ్యము, **ధనుస్సు** - వెన్నెముక చివరి భాగము, తొడలు, **మకరము** - మోకాళ్ళు, **కుంభము** - పిక్కలు, **మీనము** - పాదములు.

ఇవి మానవ శరీరంపై వాటి ప్రభావం ఆయా భాగాలపై చూపిస్తుంది. జన్మకాలమున శుభగ్రహమున్న భాగములు ఆరోగ్యంగాను, అశుభ గ్రహమున్న భాగములు అనారోగ్యంగాను ఉంటాయి. ఆయా గ్రహ దశలలో ఆ భాగాలకు దెబ్బలు తగలటం, ప్రమాదం జరగటం జరుగుతుంది. (గ్రహములను గూర్చి వచ్చే మాసంలో తెలుసుకొందాం)

రాశులు - సంచార స్థలములు :

1) **మేషము** : గొఱ్ఱెల మందలుండుచోటు, కసాయి ప్రదేశము, ఆయుధాగారములు, యుద్ధభూమి, అగ్ని ప్రదేశము, ఎండలు మండించు ప్రదేశములు, చెట్లులేని కొండలు ఈ ప్రాంతములో ఈ రాశి ప్రభావము కన్పించుచుండును.

2) **వృషభము** : గొడ్లపాకలు, పండించు భూమి, నాగళ్ళు, బళ్ళు, తోటలు, పచ్చిక బయళ్ళు మొదలగునవి.

3) **మిధునము** : మొదటి సగమున మల్ల రంగములు, వ్యాయామ శిక్షణ కేంద్రములు, క్రీడా రంగములు సూచింపబడును. రెండవ సగమున సంగీత శిక్షణ కేంద్రములు, ప్రత్యేకముగా తంత్రీ వాద్యములు, శాస్త్ర అధ్యయన విద్యాలయములు, గణితము ప్రింటింగ్, టైప్, ట్రాన్స్‌లేషన్ నిఘంటు నిర్మాణము సూచింపబడును.

4. **కర్కాటకము** : సముద్రపు ఉప్పు పరిశ్రమ, కూరగాయల పెంపకము, పాలు, పెరుగు వ్యాపారము, గృహ నిర్మాణ శాఖ, నీటి సదుపాయములు, నౌకాయానము సూచింపబడును.

5) **సింహము** : పెద్ద పులులు, సింహములుండు అరణ్యములు, ప్రభుత్వ కార్యాలయములు, చక్రవర్తులు, నాయకులు ఉండు భవనములు, జంతు ప్రదర్శనశాలలు.

6. **కన్య** : రోగులకు సేవ చేయు కేంద్రములు, ప్రసూతి శిశుపోషణ కేంద్రములు, బీదలకు దానధర్మములు, కాలువలు, నదులలో పడవల వ్యాపారము, ధాన్య వ్యాపారము, దీపముల పరిశ్రమ, రంగుల పరిశ్రమ సూచింపబడును.

7) **తుల** : తూనికవేయు స్థానము, కొలతలు, నవనాగరిక కేంద్రములు, ఉత్తమ నగరములు, కూడలి ప్రదేశములు, అలంకరణ శాఖలు, సుగంధములు, నాటక చలన చిత్ర కేంద్రములు సూచింపబడును.

8) **వృశ్చికం** : నిలువ నీటి ప్రదేశములు, పసరు కొనేళ్ళు మొదలగు పురాతన శిధిల ప్రదేశములు, ఇతిహాస శాఖ, స్మశానములు, సర్ప వృశ్చిక కీటకాదుల బిలములు, చీకటి కోణములు, భూగృహములు, గుహలు, రహస్యాపరాధ కేంద్రము, మాద్యమాదక ప్రదేశములు, విష పదార్థములు, జంతు బలులు, భూతమాంత్రికులు, హత్యలు జరుగు ప్రదేశములు, రహస్య గోపన కేంద్రములు, రహస్య పరిశోధన కేంద్రములు పీకాడి జీవించువారు, జూదరులు తోళ్ళ పరిశ్రమ.

9) **ధనుస్సు** : న్యాయస్థానము, ధనాగారము, ద్రవ్యముద్రణ కేంద్రము, ధర్మశాస్త్రము, ప్రాచీనసంప్రదాయ కేంద్రములు, పూజ జప హోమ దేవతార్చనా కేంద్రములు, దేవాలయములు సూచింపబడును.

10) **మకరము** : పురపాలక కేంద్రములు, పన్నుల శాఖ, ఆదాయ వ్యయపట్టిక.

11) **కుంభము** : నవీన పరిశోధనలు, అణుశక్తి, రేడియో, టెలివిజనులు, విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రములు, వాని కర్మాగారము, మనస్తత్వ పరిశోధన కేంద్రము,. యోగసాధన, విశ్వమానవాభ్యుదయము – వాని కేంద్రములు, విప్లవము, సంఘ సంస్కారము సూచింపబడును.

12) **మీనము** : నదులు, మేఘములు, చేపల వ్యాపారములు, మంచినీటి సేకరణ కేంద్రములు, పానీయముల వ్యాపారము సూచింపబడును.

ఆయా రాశులలో జన్మించినవారికి పైన చెప్పిన స్థలములు అనుకూలములై ఆరోగ్యము, సౌకర్యము, వాసయోగ్యత, కార్యసిద్ధి కలిగించును.

రాశులు – భావములు :

మేషాది రాశులలో, కాల పురుషుని అవయవాలను ఎలా గుర్తించామో, భావాలను కూడా అట్లే గుర్తించాలి. ప్రథమ లగ్నము తనుభావం. మేషమును ''తనుభావము'' అంటారు. రెంవది వృషభము ధనభావము, మిధునము – భాతృభావము, కర్కాటకము – మాతృభావము, సింహము – సంతాన భావము, కన్య – శత్రు భావము. తుల – కళత్ర భావము, వృశ్చికము – ఆయు భావము – నవముము, ధనుస్సు – భాగ్యము. మకరము – రాజ్య భావము. కుంభము – లాభభావము. మీనము – వ్యయభావము. సహజముగా మేషాది రాశులును ఈ భావములు వర్తించును. కాని జాతకుని సరియైన జన్మలగ్నము. తనుభావము. అచ్చటి నుండి ప్రారంభించి వ్యయభావము వరకు చూచుకోవాలి. ఉదా : సింహము జన్మలగ్నమైన – సింహము – లగ్నము తను భావము! కన్య – ధనభావము – ఇలా లెక్కిస్తే కర్కాటకము వ్యయభావమగును.

ఈ తన్వాది భావములను విశదముగా మరల నేర్చుకొందాం!

రాశులు – ప్రత్యేక లక్షణము

మేషము – తీవ్రత,
తుల – పోల్చి చూచుకోటం
వృషభము – కార్యసాధన,
వృశ్చికము – రహస్యము
మిధునము – విమర్శన,
ధనుస్సు – ధర్మాభిలాష
కర్కాటకము – భావన,
మకరం – నైపుణ్యం
సింహము – అధికారము
కుంభము – పురోగమనం
కన్య – సహనము,
మీనము – ప్రత్యేకత

అగ్నితత్త్వపు రాశులవారికి శరీరము ఉష్ణతత్త్వంగా ఉంటుంది. అతివేడి, కళ్ళు మంటలు, కడుపులో మంట ఉంటుంది. నిద్ర తగ్గుట, గుండె నొప్పులు, ఎండ దెబ్బలు తగలటం, శస్త్రచికిత్సలు జరగటం కలుగుతాయి. వీరికి కుజ, రవి, గురుకలు అధిపతులు. ఆయా గ్రహములకు జపతపహోమాదులు శాంతి చేయించుకోవాలి.

భూతత్త్వపు రాశులవారికి ఎముకలు సంధి బంధములు, కంఠము, గోళ్ళు, కేశములు వ్యాధిగ్రస్తములగును. ఆకలి తక్కువ. అజీర్ణము ఎక్కువ.

వాయుతత్త్వపు రాశులవారికి . నరముల జబ్బులు, నిద్రలేమి అనిశ్చితత్త్వము కలుగును.

జలతత్త్వపు రాశులవారికి నీరు పట్టుట, నీటి కురుపులు, మూత్ర, రక్తవ్యాధులు అధికంగా ఉంటాయి.

అగ్ని జలతత్త్వపు లగ్నముల వారికి క్రూరగ్రహ సంబంధముంటే బట్టతల, కంటికి, దంతములకు సంబంధించిన వ్యాధులుంటాయి. మేషలగ్నము వారికి సాధారణముగా బట్టతల ఉండదు. వృషభ, మిధున, తుల, మీన లగ్నాలకు క్రూర గ్రహ సంబంధం లేకపోతే సుందరంగా ఉంటారు.

ఈ ద్వాదశరాశుల గురించి విశదంగా తెలుసుకున్నాం కదా! ఈ రాశులకు అధిపతులను కూడా తరువాత తెలిసికొందాం! రాజ్యాధిపతులైన గ్రహములగూర్చి విశదంగా తెలిసికొని, మనకు ప్రతికూల గ్రహదశాంతర్దశలు కనుక వచ్చినట్లయితే వాటి శాంతి విధానాలను కూడ క్రమంగా తెలుసుకుందాం! ✷

డా॥ జయా వేణుగోపాల్

జయంభారత నారి - 2

మైత్రేయి

అసతోమా సదమయ
తమసోమా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ

లిటిల్ ఫ్లవర్ విద్యాలయంలో ఉదయ ప్రార్థన ముగిసింది. బాలికలందరూ తమ తమ తరగతులవైపు నడుస్తున్నారు. ఎనిమిదవ తరగతి గదివైపు నడుస్తున్న వీణలో అనేక ఆలోచనలు కదులుతున్నాయి.

రెండవ పీరియడ్‌లో సంస్కృత పాఠం జరుగుతోంది. వీణ ఉపాధ్యాయినిని అడిగింది ''మేడమ్! నాకు కొన్ని సందేహాలున్నాయి. వాటిని నివృత్తి చేస్తారో సహాయపడతారా?''

''తప్పకుండా తీరుస్తాను. అడుగు'' అన్నది ఉపాధ్యాయిని.

''మేడమ్! మనం ప్రతి ఉదయం ప్రార్థనా సమయంలో అసతోమా సద్గమయ శ్లోకాన్ని పఠిస్తున్నాం. ఆ శ్లోకాన్ని ఎవరు, ఎందుకు చెప్పారో తెలుసుకోవాలని ఉంది'' అన్నది వీణ.

''మంచిది, నీవంటి బాలికలు ఇటువంటి విషయాల పట్ల శ్రద్ధ కనపరచడం చాలా ముదావహం'' అన్నది ఉపాధ్యాయిని.

వీణ బదులిచ్చింది. ''మన సాంప్రదాయాలను గూర్చి, ఆచార వ్యవహారాలను గూర్చి తెలుసుకుని నా జీవితం సఫలం చేసుకోవాలని కోరికగా ఉంది.''

ఉపాధ్యాయిని బాలికలనందరిని ఉద్దేశించి ''ఈ శ్లోకం మైత్రేయి అనే ఆమె ద్వారా లభించిన మంత్రం. ఆమె మిత్రుడనబడే గొప్ప పండితుని పుత్రిక. ఆయనే ఆమెకు గురువు. ఆమె అన్ని వేదాలను, ఉపనిషత్తులను క్షుణ్ణంగా నేర్చుకుంది'' చెప్పింది.

''ఆమె జీవితం గురించి చెప్పండి'' అని అడిగింది వీణ.

''ఆమె వివాహం యాజ్ఞవల్క్య మహర్షితో జరిగింది. ఆయన మహాజ్ఞాని. ఆ భార్యాభర్తలిరువురు అనేక విషయాల మీద నిరంతరం చర్చిస్తూ ఉండేవారు. ఎంతటి కష్టతరమైన సమస్యకైనా ఆమె తన బుద్ధి చాతుర్యంతో అతి సులభంగా సమాధాన మిచ్చేది'' అని చెప్పింది ఉపాధ్యాయిని.

''వారు చర్చించిన విషయాలలో దేని గురించైనా చెప్తారా మేడమ్'' అడిగింది వీణ.

''తప్పకుండా చెప్తాను. ఆమె తార్కిక బుద్ధి, తెలివితేటలు మనలను ఆశ్చర్యంలో ముంచుతాయి. ఒకప్పుడు యాజ్ఞవల్క్యుడి మనస్సులో గృహస్థాశ్రమం చాలించి వానప్రస్థంలోనికి ప్రవేశించాలనే కోరిక కలిగింది. ఆయన తన యిరువురు భార్యలను పిలిచి తన ఆస్తిని పంచుకోమని చెప్పాడు. ఆ సమయంలో మైత్రేయి ఆయనతో అనేక విషయాలను చర్చించింది'' అన్నది ఉపాధ్యాయిని.

''ఎటువంటి విషయాలు?'' అడిగింది వీణ.

''మైత్రేయి అడిగింది 'నాకు భూమి పట్టినంత ధనం వస్తే నాకు 'ముక్తి లభిస్తుందా?' ఈ ప్రశ్న శాస్త్రాల్లో అత్యంత ప్రాధాన్యం పొందింది. పండితులు, జ్ఞానులు, శిరస్సులు వంచి గౌరవాభినందనలు తెలిపారు'' చెప్పింది ఉపాధ్యాయిని.

''ఆమె భర్త సమాధానమేమిటి?'' అడిగింది వీణ.

''ఆయన ఆమెకు నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నించాడు. కానీ మైత్రేయి ఒప్పుకోలేదు. ధనం ముక్తినివ్వనప్పుడు, దానివల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి?' అని అడిగింది. చూశారా! ఎంతటి విజ్ఞత కలిగిన ఆలోచనా సరళి?'' అని చెప్తూ, ''మైత్రేయి అనేక తాత్త్వికాంశాలను తెలియజేసింది. ఆమె పాండిత్యగరిమను బృహదారణ్యకోపనిషత్ ద్వారా గ్రహించవచ్చు. ఈ ఉపనిషత్తు మైత్రేయి పాండిత్యాన్నీ, తెలివితేటల్నీ, అన్నింటికంటె ముఖ్యంగా జీవితంపట్ల ఆమెకు గల తార్కిక దృష్టిని ప్రతిఫలిస్తుంది'' అని చెప్పింది ఉపాధ్యాయిని.

''మేడమ్! మనం రోజూ ధ్యానం చేసే శ్లోకం గురించి చెప్పండి. ఆ శ్లోకాన్ని ఆమె ఎందుకు అందజేసింది?'' అడిగింది వీణ.

''ఆమె ప్రతి ఉదయం శివప్రార్థన చేస్తూ 'అసతోమా సద్గమయ' వాక్యాన్ని ఉచ్చరించేది'' బదులిచ్చింది ఉపాధ్యాయిని. ఈ వాక్యాల అర్థం!

★ సత్యాత్మా! నన్ను మిథ్య నుండి సత్యానికి నడిపించు!

★ జ్ఞానస్వరూపా! నన్ను ఐహిక ప్రపంచం నుండి పరమ పదానికి నడిపించు.

★ నిత్యానందరూపా! నాకు అమృతత్వాన్ని ప్రసాదించు.

''మేడమ్! ఈ శ్లోకాన్ని ఏమని పిలవాలి?'' అడిగింది వీణ.

''ఈ మంత్రం 'ధ్యానమంత్రం'గా పిలువబడుతోంది. అనుదినం గుళ్లు, ఇళ్లు, విద్యాలయాలు, సత్సంగాలలో వినబడుతుంది'' అని చెప్పింది ఉపాధ్యాయిని.

''ధన్యవాదాలు మేడమ్! ఒక గొప్ప స్త్రీ చరిత్ర తెలుసుకున్నందుకు చాలా ఆనందంగా ఉంది. ముఖ్యంగా మనం ప్రతిరోజూ చెప్పుకునే 'ధ్యాన మంత్రం' అర్థం తెలుసుకోగలిగాను'' అంది వీణ.

''ఆ తల్లి చరిత్ర మన జీవన అభ్యున్నతికి మరింత చక్కని మార్గం చూపిస్తుందని భావిస్తున్నాను.

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః'' అంటూ ముగించింది ఉపాధ్యాయిని.

వాగ్గేయవైభవం

ముఖారి రాగం - ఆదితాళం

పల్లవి :
కృష్ణం కలయ సఖి సుందరం - బాల
కృష్ణం కలయ సఖి
అనుపల్లవి :
కృష్ణం గత విషయతృష్ణం జగత్ప్రభ
విష్ణుం సురారిగణ జిష్ణుం సదా - బాల
చరణాలు :
1.నృత్యంతమిహ ముహురత్యంతమపరిమిత
భృత్యానుకూల మఖిల సత్యం సదా - బాల
2.ధీరం భవజలధిపారం సకలవేద
సారం సమస్తయోగితారం సదా - బాల
3.శృంగారసభర సంగీత సాహిత్య
గంగాలహరీ ఖేల సంగం సదా - బాల
4.రామేణ జగదభి రామేణ బలభద్ర
రామేణ సహావాప్త కామేన సదా - బాల
5.రాధారుణాధర సుధాపం సచ్చిదానంద
రూపం జగత్త్రయ భూపం సదా - బాల
6.దామోదరం అఖిల కామాకరం ఘన
శ్యామాకృతి మసుర భీమం సదా - బాల
7.అర్థం శిథిలీకృతానర్థం శ్రీనారాయణ
తీర్థపరమ పురుషార్థం సదా - బాల

మహా వాగ్గేయకారుడు శ్రీ నారాయణ తీర్థులు రచించిన ''శ్రీకృష్ణలీలాతరంగిణి''లోని గీతం ఇది.

ఇందులో ఒక్కొక్క అధ్యాయం ఒక్కొక్క 'తరంగం'గా పేర్కొనబడ్డాయి. ఇలాంటి తరంగాలు (అధ్యాయాలు) 12 ఈ గ్రంథంలో ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క అధ్యాయంలో శ్లోకాలు, గద్యాలు, గీతాలు - మూడూ ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథమంతా కృష్ణ కథని తెలియజేసే 'సంగీత రూప కావ్యం'.

శ్రీనారాయణతీర్థుల పుర్వాశ్రమ నామం

తల్లావజ్ఝల గోవిందశాస్త్రి. కంచిలోని శివరామానందుల శిష్యులై సన్యాసాశ్రమాన్ని స్వీకరించారు. 'నారాయణానంద తీర్థ' అనేది ఆశ్రమ నామం. కాశీక్షేత్రంలో కూడా కొంతకాలం నివసించారు.

మాధుర్యం, కృష్ణభక్తి పోత పోసిన నారాయణతీర్థుల కృతులలో ఇది ఒకటి.

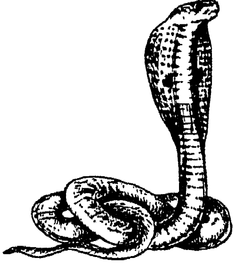
'శ్రీకృష్ణలీలా తరంగిణి' ద్వితీయ తరంగంలోనిది ఇది. బాలకృష్ణుని లీలలు చూస్తూ, మురిపెంతో ఒక గోపిక, మరొక గోపికతో అంటున్న మాటలివి.

పల్లవి :
ఓ చెలీ! సుందరకారుడైన ఆ బాలకృష్ణుని చూడు.

కారణభూతుడైనప్పటికీ, రాక్షసులకు శత్రువైన శ్రీమన్నారాయణుడైనప్పటికీ, విషయాల మీద ఆసక్తి లేనివాడైనప్పటికీ బాలునివలె నటిస్తున్నాడు.

1. ఈ అనిత్యాలైన పదార్థాల కంటే ఆవల సత్యస్వరూపుడై ఉండే వాడైనప్పటికీ, భక్తులందు పరమానుగ్రహం చేత ఇక్కడ బాలుడై బహువిధాలుగా నృత్యం చేస్తున్నాడు.
2. ఇతడే సంసార సముద్రానికి ఆవలిగట్టు, సర్వవేదాలకూ సారభూతుడు. సకల యోగులనూ సంరక్షించేవాడు, ధీరుడు.
3. సర్వ కాలాలలోనూ శృంగారరస పరిపూర్ణాలైన గానాలూ, కావ్యాలూ పరిశుద్ధ గంగా తరంగాల వలె ఆ కృష్ణునికి ఆనందం కలిగిస్తుంటాయి.
4. మూడు లోకాలకూ మనోహరుడై, బలంలో అందరికంటే అధికుడై ప్రకాశించు బలరామునితో కూడి ఆ గోపాలుడే దిశకే వస్తున్నాడు.
5. మూడు లోకాలకూ రక్షకుడైనా, సత్యజ్ఞానానంద స్వరూపుడైనా, ఆ శ్రీకృష్ణుడు నేడు రాధాలోలుడై ఉన్నవాడు.
6. భక్తులకు సమస్త కామములూ ఇచ్చువాడూ, దనుజుల మర్దించువాడూ, నీల మేఘ శ్యామవర్ణం కలిగినవాడూ అయిన దామోదరుడే ఈ బాలకృష్ణుడు.
7. ఈ శ్రీకృష్ణుడే సర్వ పురుషార్థాలలో ఉత్తమ పురుషార్థం. ఇతని అనుగ్రహం వల్లనే అనిష్టాలన్నీ క్షణమాత్రంలో తొలగిపోతాయి.

ఈ బాలకృష్ణుడే నారాయణతీర్థులను బ్రోచువాడు. ✸

పాము మంత్రాలు - నాగదోషాలు

డాక్టర్ ప్రసాదరాయ కులపతి

పాము మంత్రం అనగానే అందరికీ చప్పున తోచేది - ఎవరికైనా పాము కరిస్తే విషాన్ని నిర్విషం చేసి మనిషిని చావకుండా బ్రతికించే మంత్రం అని. నిజానికి ఆ శబ్దానికి చాలా అర్థాలున్నవి. పాముకు నోటిని కట్టివేసేది, మళ్లీ బంధనాన్ని విడిపించేది - కట్టు, విప్పు అని మంత్రాలున్నవి. పాము శరీరం మొత్తానికి అదేవిధంగా బంధవిమోచన మంత్రాలు. శత్రువులమీద - సంహారానికి ప్రయోగించే సర్పప్రయోగ మంత్రాలు - ఏవైనా కావచ్చు. ప్రసిద్ధమైన అర్థం మాత్రం విషహరణార్థంలోనే.

మన వాఙ్మయంలో ఈ విషయాలను గురించి చాలాచోట్ల ప్రస్తావన వచ్చింది. భారతంలో రురుడనే ఋషికుమారుడు ప్రేమించిన ప్రమద్వర అనే అమ్మాయిని పాము కాటు వేసి చంపగా అతడు దేవతలను ప్రార్థించాడు.

అపరిమితాజ్ఞ చేసియు మహాపురుషుల్ విషతత్త్వ సంహితా
నిపుణులు మంత్రతంత్రములు నేర్చి విధించియు దీనికిన్ విష
వ్యపగతమైన జీవమది వచ్చునుపాయము సేయరొక్కొ నా
తపముజపంబునధ్యయన దానఫలంబులు నిత్తువారికిన్.

దీనినిబట్టి ఆనాడు ఆజ్ఞాసిద్ధులైన సర్పమాంత్రికులుండేవారని తెలుస్తుంది. పాండవుల మనుమడైన పరీక్షిత్తును శృంగిశాపం వల్ల తక్షకుడు కరవటానికి వస్తుంటే రాజును బ్రతికించ టానికి కశ్యపుడనే మాంత్రికుడు బయలుదేరి వస్తుంటాడు. త్రోవలో తక్షకుడు, కశ్యపుడు సవాలు చేసుకొన్నారు. తక్షకుడు కరచి మసి చేసిన చెట్టును దానిమీది బాలునితో సహా మళ్ళీ బ్రతికించి వె నకటిలాగా ఉండేట్లు చేశాడు కశ్యపుడు. ఆ రోజుల్లో పాము కరచి చనిపోయిన తరువాత కూడా బ్రతికించేవారని దీనినిబట్టి విశదమవుతుంది.

జనమేజయుని సర్పయాగ వృత్తాంతం చదువుతుంటే ఆ కాలంలో ఎంత భయంకరమైన మహాసర్పాలుండేవో తెలుస్తుంది. ఆ యజ్ఞకుండంలో పడినవారిలో సితాసితపీతారుణ వర్ణదేహులు, సహస్రగ్రస్తనేత్రులు, మహోన్నతులు, ఏకత్రిక పంచసప్తనవ నానామస్తకులూ (తెలుపు, నలుపు, పసుపు, ఎరుపు రంగువి, ఎర్రని కన్నులున్నవి, మహోన్నతమైనవి, ఒకటి, రెండు, ఏడు తొమ్మిది - ఇంకా ఎన్నో తలలున్నవీ) అయిన నాగరాజులున్నారు. ఆ జాతులన్నీ ఇప్పుడదృశ్యమైపోయిన వేమో అనిపిస్తుంది. సర్పయాగాన్ని ఆపించి తమ జాతిని రక్షించినందుకు ఆస్తీకుడికి సర్పజాతి పెద్దలు వరమిచ్చారు. అతని పేరుచ్చరిస్తే సర్పభయం వుండదట.

శ్లో॥ సర్పసర్పమహాసర్ప గచ్ఛసర్ప మహావిష ।
జనమేజయస్య యజ్ఞాంతేఽస్తీకవచనం స్మర ॥

ఓ మహాసర్పమా! వెళ్ళిపో. జనమేజయుని యజ్ఞం చివర ఆస్తీకునికి ఇచ్చిన మాట గుర్తు తెచ్చుకో. అంటే ఎంతటి పామైనా వెళ్ళిపోతుందని భారతం చెపుతుంది.

పాములవాళ్ళు ఒక కులంగా పాములను పట్టి ఆడించటం విషహరణ విద్యలు తెలిసి ఉండటం పూర్వకాలంనించి ఉన్నది. విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు 'వేయిపడగలు' నవలలో కూచిపూడి భాగవతులు ప్రహ్లాదచరిత్ర వీధి భాగవతం ప్రదర్శించేప్పుడు, హిరణ్యకశిపుని ఆస్థానంలో పాములవాడు తన విద్యను ప్రద ర్శించే ఘట్టం ఒకటి వ్రాసి అందులో వాళ్ళ వేషాలు, పాములలో ఉండే జాతులు చెప్పించారు.

'దంతపుదువ్వెన' అనే నవలలో ఒక నాగ మంత్రోపాసకుడు మొదటిదశలో పాము కరిచిన వాళ్ళ న్నే బ్రతికించేవాడు. ఉపాసన తీవ్రమైన కొద్దీ సర్పకులాన్ని వశం చేసుకోగల శక్తిని సాధి స్తాడు. దానిద్వారా నాగోపాసనా విశేషాలు కొన్ని గ్రహించవచ్చు.

సర్పాలతో సయ్యాటలు :

పాల్‌బ్రంటన్ అనే పాశ్చాత్య సాధకుడు రమణ మహర్షిని గూర్చి వ్రాసిన గ్రంధాలు 'ఎ సెర్చ్ ఇన్ సీక్రెట్ ఇండియా' అనే గ్రంథం ప్రసిద్ధమైనదే. అతడు ఎ సెర్చ్ ఇన్ సీక్రెట్ ఈజిప్ట్ అని ఒక గ్రంథం రచించాడు. అందులో ఒక ఈజిప్టు దేశపు సర్పమాంత్రికుణ్ణి గురించి చాలా వివరంగా ప్రస్తావించాడు. అతడి ఫోటో కూడా ప్రచురించి సర్పాల మీద అతడు ఎంత అను శాసనాన్ని కలిగి వున్నదీ అద్భుతంగా వర్ణిం చాడు. ఏ పామైనా అతడు పిలిస్తే వచ్చేదిట! నోరు తెరిచి చెయ్యి నోట్లో పెట్టినా కరిచేది కాదట! అతని దగ్గర పాల్‌బ్రంటన్ సర్పవిద్య నేర్చుకొన్నాడు. దాని శక్తివల్ల పాములను అతడు కంఠాభరణాలుగా ధరించగలిగేవాడు. ఒక శిథిల భూగృహంలో కరవటానికి బుస్సుమని లేచిన మహాసర్పాన్ని కదలకుండా స్తంభింప జేయగలిగాడు. అధునాతన కాలంలో ఆ విద్యలు నిరూపించగలిగాడతను.

ఇక్కడ ఒక చిన్న అంశం గమనించాలి. సామాన్యంగా సముద్రంమీద, నదిమీద జీవించే

ణించటం వింటుంటాము. ఎందరో సర్ప మాంత్రికులు పాముకాట్ల వల్ల మరణించటం కూడా అటువంటిదే.

కేవలం సర్పవిష నివారణ చేస్తూ వుండే మాంత్రికులకు ప్రమాదం ఎప్పుడూ రాదుగాని సజీవ సర్పాలతో చెలగాటాలాడే వ్యక్తికి ఉపద్రవం రావచ్చు. ఎందుకంటే పాములలో దేవతా లక్షణం గలవి, పిశాచ లక్షణం గలవి వుంటవి. అవి అంతంతమాత్రపు మంత్రగాళ్ళకు కట్టుబడవు.

పాల్‌బ్రంటన్ ఒక పెద్ద పామును కట్టుగట్టి మెడలో వేసుకుంటే ఏదో భయంకర తమోలోకంలోకి వెళుతున్నట్లు అనుభూతి కలిగిందని వ్రాశాడు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తీవ్ర శక్తి గల సర్పాలు మాంత్రికులను కాటు వేయటం, వారు మరణించటం కూడా కద్దు. బ్రంటన్ గురువైన ఈజిప్షియన్ మాంత్రికుడు పాటుకాటు చేతనే మరణించాడు. ఏదైనా విషజంతువులతో సయ్యాటలు శ్రేయస్కరం కాదు.

''గారుడమంత్ర సిద్ధుడురగంబులతో వెసనాడినట్లు'' అని కొందరు పాములతో ఆడుతూనే వుంటారు. ఆమధ్య వార్తలలోనే ఒక వ్యక్తి వందల పాముల మధ్య గాజు గదిలో సుమారు మూడు రోజులు జీవించాడని చదివాము. ఇవన్నీ వైయుక్తికంగా విచిత్ర లక్షణాలు.

చిరకాలం జీవించిన జాతిపాముల పడగల మీద మణులుదయిస్తవి. వాటికి విష నివారణ శక్తి వుందని ప్రసిద్ధి. పాములను చంపి కొందరు వాటిని సేకరిస్తుంటారు. ఆ మణిని పాము కరిచినచోట పెడితే అంటుకొని, శరీరంలోని విషాన్ని పీల్చి ఊడిపోతుంది. దాన్ని మళ్ళీ పాలలో వేస్తే ఆ విషాన్ని విడుదల చెయ్యటం, ఆ పాలు రంగు మారటం చూడవచ్చు.

పాముల నరసయ్య :

తెలుగుదేశంలలో పాము మంత్రం అనగానే పాముల నరసయ్య గారి పేరు వినని వారుండరు., ఆంగ్లేయుల పాలనా కాలంలో ఒక మహా విషసర్పం బ్రిటీషు ఉన్నతాధికారి నొకర్ని కరిస్తే మృత్యుముఖంలో ఉన్న అతడ్ని నరసయ్యగారు తన మంత్రశక్తితో కాపాడారు. కృతజ్ఞుడైన ఆ అధికారి ఈ మహనీయుని వల్ల లోకానికి ఉపకారం జరగాలన్న సదాశయంతో ఆయనకొక రైల్వేస్టేషను మాస్టరుగా నియమింపజేసి, పాము కరచిన వారెవరైనా రైల్వేస్టేషనుకు వెళ్ళి చెపితే చాలు. ఆయనకు ఫోనుచేసే ఏర్పాటు చేశాడు.

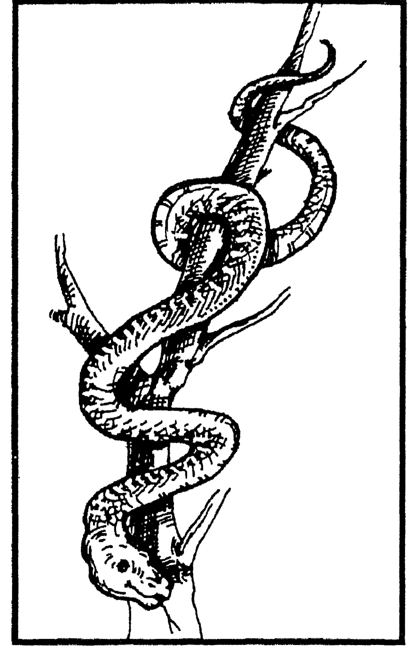
ఆయన వృద్ధుడైన తర్వాత ఆయన అల్లుడు అదే స్థానంలో వుండి ఫోను ద్వారా మం|

వారి సంప్రదాయంలో శిష్యుల పరంపర మన రాష్ట్రంలో ఆ విద్యను ప్రకాశింపజేస్తూనే వుంది. వారిది గూఢ మంత్రమని వారి శిష్యులొకరు చెప్పగా విన్నాను

సర్పమంత్రాలలో గారుడ, నాగ సంప్రదాయాలు ప్రసిద్ధమైనవి. ఏ దేవతా విద్యయైనా విషనివారణ చేయవచ్చు. కాని ఇవి రెండు ప్రత్యేకంగా దానికోసం ఉద్దేశించబడినవి. గారుడ మంత్రంగాని, నాగమంత్రంగాని, మరి ఏ యితర విషనివారణ మంత్రంగాని జపించి సిద్ధిస్థితిని పొందిన మహానుభావులు కొందరి పేర్లే మంత్రాలుగా చెల్లుబాటు కావటం కూడా వుంది. తెలుగుదేశంలో అటువంటి సిద్ధుల పేర్లే మంత్రాలైనవి బాగానే ప్రచారంలో ఉన్నవి.

రోగనివారణకు నాగమంత్రాలు

పాము మంత్రం పాము కరిచినప్పుడు బ్రతికించటానికి మాత్రమేకాక, సర్పి, మొదలైన చర్మవ్యాధులకు, విషజ్వరాలకు, సిఫిలిస్‌కు పనిచేస్తుంది. మంత్రం వేసే పద్ధతికూడా చిత్రంగానే వుంటుంది. అది వారి వారి సంప్రదాయం, శక్తిమీద ఆధారపడివుంటుంది. కొందరు మంత్రాన్ని స్మరించి బాధితునిలోకి స్పర్శద్వారా శక్తిపాతం చేస్తారు. మరికొందరు మంత్రతీర్థం

ఇస్తారు. కొంతమంది వేపమండలతో దిగదుడుస్తూ మంత్రిస్తారు. మరికొంతమంది తురాయి కడతారు.

పాముల నరసయ్యగారు ఎవరైనా పాము కరిచిన వార్తరాగానే పై గుడ్డచింపి ఒక ముడి వేసేవారట. అందుకని గుడ్డపీలికలు భుజాన సిద్ధంగా వుంచేవాడట. ఇంకా కొందరు వారు కూర్చుని జపిస్తూ వుంటే వారినుండి అనుజ్ఞ తీసుకొని మరో మనిషి, బాధితుని చెవిలో 'ఫలానా వారి ఆజ్ఞ - నీ విషయం నిర్విషమైంది లే' అని చెపుతుంటాడు. అలా కొన్నిసార్లు చెప్పగా కాసేపటికి పాముకాటు తిన్నవాడు లేచి కూర్చుంటాడు.

చాలామంది శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పటం పాములన్నీ విషసర్పాలు కావనీ, కాటుపొందినవారిలో ఎక్కువమంది భయంవల్ల మరణిస్తుంటారనీ, బ్రతికేవాడు మంత్రంవల్ల కాక విషం లేకపోవటమో, కోరలలో అంతకుముందే ఏ జంతువునైనా కరచి వుండటంవల్ల తక్కువ విషం వుండటమో కారణమని అంటుంటారు. ఆమధ్య రాజస్థాన్ యూనివర్శిటీ ప్రొఫెసరొకరు మలయాళ దేశం వెళ్ళి అక్కడ సర్పమాంత్రికు

మంత్రశాస్త్రంలో కొందరొక సంప్రదాయం పాటిస్తారు. జీవితాన్ని

మహావిద్యలకు రాజమంత్రములని, రాజ్ఞీమంత్రములని పేరు, ఆ మహాదేవతా మంత్రాలను గ్రహదోష నివారణాది

వినియోగించరాదని పెద్దలంటారు. అందుచేత ఎక్కడికక్కడ దానికి సంబంధించిన శాంతి చేసుకోటమే ఉచితమార్గం.

లను పరీక్షించాడు. ఒక మేకను విషసర్పంచేత కరిపించగా ఆ మాంత్రికులు దాన్ని బ్రతికించ లేకపోయారట. దానితో పాము మంత్రం అబద్ధ మని అతడు ప్రకటించాడు.

కాని ఈ దేశం సిద్ధుల, యోగుల దేశం. ప్రచారానికి, పరీక్షలకు తలయొగ్గని మహాను భావులెందరో ఉంటారు. శ్రద్ధతో అన్వేషిస్తే అటు వంటివారు దొరకకపోరు. పాము మంత్రంలేదనీ, అసలు ఏ మంత్రమూ లేదని అనటం ఆ విద్య లను, విద్యావేత్తలను పరిశీలించకుండా అనే తొందరపాటు మాట.

సర్పశాపయోగం

లోకంలో సంతానం లేక బాధపడేవారు వైద్యపరీక్షలు, శస్త్రచికిత్సలు, మందులు, మాకులు పూర్తి అయిన తర్వాత కూడా పిల్లలు పుట్టకపోతే అప్పుడు జ్యోతిష్కుల దగ్గరకో, మాంత్రికుల దగ్గరకో వెళతారు. జ్యోతిష్కు లయితే జాతక చక్రం గురించి గ్రహదోషమేదైనా ఉంటే దాన్ని నివృత్తి చేసుకునే శాంతిప్రక్రియ చెపుతారు. ఆ తరువాత కూడా సంతానం కలగక పోతే మంచిక్షేత్రంలో నాగప్రతిష్ఠ చేయవల సిందిగా పురోహితులు సలహా యిస్తారు. మాంత్రికుల దగ్గరకు వెళితే వాళ్ళు సర్పగ్రహం వంటి ఏ భూతప్రేతములైనా పీడిస్తున్నవేమో తమ మంత్రశక్తివల్ల తెలుసుకొని దానికి తమ మార్గంలో నివారణ చేస్తారు.

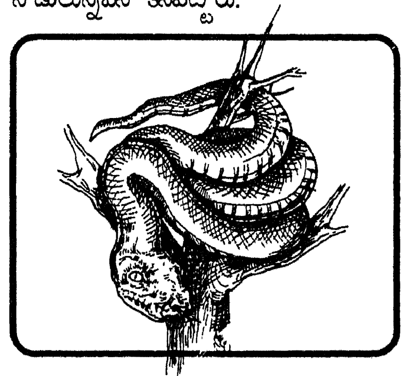
సంతానం కలగకపోవటానికి అనేక కారణాలుండవచ్చు. నిజమైన కారణాన్ని బాధితుని పూర్వజన్మలోని కర్మను తెలుసు కోవటం ద్వారా దార్శనిక సిద్ధుడైన యోగి మాత్రమే చెప్పగలుగుతాడు. ఆ కారణాలలో సర్పశాపం కూడా ఒకటి. దాన్ని పరిశీలిద్దాము.

ఈ అనంతసృష్టిలో సర్వజంతువులు ఆహార నిద్రాభయ మైథునములనే సామాన్య లక్షణం కలవి. తత్సంబంధమైన అనుభూత్యో ద్రేకాలతో అవి ప్రవర్తిస్తూ ఉంటవి. వాని అను భూతులన్నీ తత్కాల పర్యవసాయులు. వాటిని తత్స్మృతుల విక్రియలతో నియుక్తులై వర్తించటం జంతువులలో లేదు. విలక్షణ జీవియైన మానవుడికి మాత్రమే ఆ శక్తి వుంది. ఆలోచనా శక్తి గల మనస్సు మనుష్యుడికొక్కడికే ఉంది. అనేక విషయాలను చిరకాలం గుర్తు పెట్టుకో గల శక్తి అతడికి ఉంది. నరుని స్మృతి మందిరంలో ఎన్ని సంవత్సరాల అనుభవాలో నిలిచి ఉంటవి.

ఒక జన్మ మారినప్పుడు మాత్రం పూర్తి మరుపు వస్తుంది. మరణించిన తర్వాత కూడా మళ్ళీ స్త్రీ గర్భకోశంలో ప్రవేశించేదాక తానెవరో స్మృతిలోనే ఉంటుంది. ఆ స్మృతి, జ్ఞాపకశక్తి మానవ జన్మకు ప్రధాన లక్షణం. మానవుల మధ్య పరస్పరం ఉండే సర్వానుబంధాలకు ఇదే మూలం. సృష్టిలో చరిత్రకు నిలువగల మహా కార్యములను చేయించేది ఈ స్మృతే. ఆ స్మృతు లలో ఆలోచనలను గుర్తుంచుకోవటం ఒకటి, అనుభూతులను గుర్తించుకోవటం మరొకటి. కొన్ని జంతువులకు అనుభూతులను గుర్తుపెట్టు కొనే శక్తి ఉంటుంది. ప్రేమ, కోపము మొదలైన అనుభూతులు సర్వప్రాణి సహజమని జంతువు లకే కాక చెట్లకు కూడా సుఖదుఃఖాత్మకమైన అనుభవాలు పొందే లక్షణమున్నదని విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిశోధక వర్యుడైన జగదీశ చంద్రబోస్ నిరూపించాడు గదా! అయితే అనుభూతులు వాటిలో అనుభూతులుగానే మిగిలిపోతవి; ఆలోచనలుగా పర్యవసించవు.

పిల్లి, కుక్క, ఆవు, గుర్రము మనిషికి చాలా సన్నిహితమైనవి. వాటిలో కుక్క, గుర్ర ముల విశ్వాసానికి ప్రపంచమంతా అన్ని దేశాల లోనూ ఎన్నో కథలు. తమ యజమానులకు సేవచేయుటంలో నిరుపమానమైనవి.

ఇకపోతే సర్పంలో ఒక విలక్షణమైన ప్రకృతి వుంది. సర్పజాతిలో ఉత్తమ నాగు పాముకు తనకెవరైనా అపకారం చేస్తే ఆ వ్యక్తిని గుర్తుపెట్టుకొని పగబట్టి కాటువేసే తీవ్రలక్షణం ఉంది. ప్రాచీన వాఙ్మయంలో దానికి చక్షుశ్రవ మనే పేరుంది. అంటే కన్నులే చెవులుగా కలది అని అర్థం. ఇటీవల శాస్త్రజ్ఞులు కన్నులకు వినే శక్తి లేదని పాములకు శరీరం అంతటా శ్రవణ నాడులున్నవనీ కనిపెట్టారు.

అలానే దానికి వాతాశనమనే పేరు కూడా ఉంది. అంటే గాలి ఆహారముగా కలది అని. అది ఆహారం లేకుండా చాలాకాలం ఉండటం చూచి ఆ పేరు వచ్చి ఉంటుందేగాని, అది చక్కగా కప్పలను, ఎలుకలను ఇత్యాది తింటుంది. ఏ కొండచిలువో అయితే పెద్ద జంతువులను భక్షిస్తుంది. మామూలు పాములు చిన్నవైనా, పెద్దవైనా ఏ మానవుడు తమకు

అపకారం చేసినా అప్పుడు చిక్కితే కాటువేసి చంపుతవి. అంతేకాని తర్వాత ఆ మనిషిని గుర్తుపెట్టుకొని వెంటాడటమనేది లేదు.

ఒక్క నాగుపాము మాత్రం శత్రువును విడిచిపెట్టదు. అది ఒక మనిషి మీద పగబడితే ఆ పగ అవధి పన్నెండేళ్ళంటారు. అంటే అంత దాకా ఆ మనిషి దొరక్కపోయినా మరచిపోదన్న మాట. అటువంటి తీవ్రక్రోధాన్ని అది నిలవ జేసుకొంటుంది.

అయితే పాము పగబట్టినదని తెలిస్తే మనిషి ఊరుకోడు గదా! జాగ్రత్తగా మనుషులను చుట్టూ కాపలా పెట్టుకొని అది దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు చంపించవచ్చు. లేదా మణి మంత్రౌషధుల సహాయంతో సర్పానికి అనభిగమ్యుడు, అప్రధృష్యుడూ కావచ్చు. లేదా అతడు మరే ఇతర కారణం వల్లగాని, సహజంగానే ఆయువు తీరిగాని మరణించవచ్చు. ఇందులో ఏది జరిగినా పాము పగ తీరదు. తాను స్వయంగా కాటువేసి చంపితే తప్ప దాని కోపం శాంతించదు.

సర్పగ్రహాలు

ఉత్తమ జాతి సర్పం పగబట్టిన మరుక్షణం నించీ ఆహారం తీసుకోదు. పగతీరక పోతే అలాగే నిరశన దీక్షతో ప్రాణాలు విడుస్తుంది. ఆ ద్వేషంతో క్రోధంతో మరణించే సరికి అది సర్పగ్రహమవుతుంది. శరీరంతో ఉన్నప్పటికంటే భావదేహం ఏర్పడినప్పుడు మరింత శక్తిమంతంగా ప్రవర్తించగలుగుతారు జీవులు. ''పాము కడుముదిపి షిమ్మట గామగు చందమున'' అని పెద్దన మనుచరిత్రలో ఒకచోట ఉన్నారు. అంటే పాము ముసలిదైతే **గాము - గ్రహము** అవుతుందట. ఇంక క్రోధద్వేషాలతో మరణిస్తే వేరే చెప్పవలసిన పని లేదు.

ఆ సర్పగ్రహము ఇక తన శత్రువును వెంటాడుతుంది. పాంచభౌతిక శరీరం మనిషిని హింసించటానికి ఎంతో కష్టపడాలి. ఇప్పుడా బాధ లేదు. ఇబ్బంది లేదు. సూక్ష్మశరీరంతో మనిషిని హింసించటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. దాని ఫలితంగా పాము కరిస్తే విషమెక్కి మనిషి ఏవిధంగా బాధపడతాడో నెమ్మదిగా ఆ లక్షణాలన్నీ వస్తవి. విష వ్యాధులతో బాధపడతాడు. సిఫిలిస్, చర్మవ్యాధులు, సర్పగ్రహ ప్రభావంవల్ల వచ్చే వ్యాధులు. ఇంక ప్రధానమైనదేమిటంటే ఆ గ్రహం నరునికి సంతానం పొందే శక్తిని నాశనం చేస్తుంది.

పురుషుని వీర్యకణాలు సర్పాకారంలో కదులుతూ ఉంటాయని సూక్ష్మదర్శినిలో చూచిన వారెరుగుదురు. ఆ వీర్యకణాలలోని జీవశక్తిని నశింపజేస్తుంది సర్పగ్రహం.

తత్ఫలితంగా ఫలితం దక్కదు. స్త్రీయైనా అంతే. ఈ మనిషి మరణించినా మళ్ళీ ఎక్కడ పుడతాడో ఆ గ్రహం చూస్తూ ఉంటుంది గనుక తెలుసుకొని వెంటాడి అపకారం చేస్తుంది.

మరి ఆ దోషాన్ని పోగొట్టుకోవటం ఎలా? అందుకే నాగప్రతిష్ఠ అనేది వచ్చింది. నాగరాజును ప్రతిష్ఠించి పూజించడంచేత ఆ దేవతామూర్తి ప్రసన్నుడై సర్పగ్రహప్రభావాన్ని తొలగించి వ్యాధులను నిర్మూలించి సంతానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. సామాన్యంగా నాగప్రతిష్ఠ చేసే పాము బొమ్మలు - శిలావిగ్రహాల క్రింద సుబ్రహ్మణ్య మంత్రాన్ని యంత్రంలో లిఖించి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేసి పూజలు చేస్తారు. కుమారస్వామి మంత్రాలే కాక నాగాస్త్ర, నాగభైరవ, నాగభేతాళ విద్యలు మంత్రశాస్త్రంలో ఉన్నవి గాని మన ప్రాంతంలో అంత ప్రసిద్ధిలో లేవు. అయితే తెలుగుసీమలో ఒకప్పుడు సర్పోపాసకులైన నాగజాతివారు ఎక్కువగా నివసించారు. గనుకనే నాగులవరం మొదలైన గ్రామాలు, నాగమ్మ, నాగరత్నం, నాగరాజు మొదలైన పేర్లు, నాగభైరవ మొదలైన ఇంటిపేర్లు తరచుగా వెలసినవి.

ఈ సర్పగ్రహ ప్రభావాన్ని తప్పించుకోటానికి నాగప్రతిష్ఠ తప్ప వేరే మార్గం లేదా అనవచ్చు. ఎన్నో మార్గాలున్నవి. శక్తిమంతమైన ఏ దేవత నాశ్రయించినా పని నెరవేరుతుంది. అయితే సామాన్యంగా మనకొక ఆచారముంది. శని గ్రహ దోషమైతే శనిశాంతి చేయిస్తాము. రాహు గ్రహ దోషమైతే ఆ గ్రహానికి శాంతి చేయిస్తాము. ఏ రాముణ్ణో, కృష్ణుణ్ణో, శివుణ్ణో ఆశ్రయించాను, ఆ దేవతా మంత్రం నిరంతరం జపం చేస్తున్నాను, ఆ దేవుడు ఈ గ్రహ దోషాలను తొలగించలేడా అని ఎవరైనా అడగవచ్చు. ఎందుకు చేయడు? చక్కగా చేస్తాడు.

అయితే మంత్రశాస్త్రంలో కొందరొక సంప్రదాయం పాటిస్తారు. జీవితాన్ని ఉద్ధరించి మోక్షాన్ని ప్రసాదించే మహావిద్యలకు రాజమంత్రములని, రాజ్ఞీమంత్రములని పేరు. ఆ మహాదేవతా మంత్రాలను గ్రహదోష నివారణాది అల్పప్రయోజనాలకు వినియోగించరాదని పెద్దలంటారు. అందుచేత ఎక్కడికక్కడ దానికి సంబంధించిన శాంతి చేసుకోటమే ఉచితమార్గం. ✱

VEDIC HERITAGE

Namaste Sarade Devi, Veena Pustaka Dharini,
Tvamaham Prarthaye, nityam Vidyadanam, ca dehi me.

Dr. JayaVenugopal

Karma

In the Vedic culture certain actions are performed for oneself as mandated by scriptures while other actions are performed for the benefit of society.

They are two

Ista - Karmas (ఇష్ట కర్మలు) ***Purta-karmas*** (పూర్త కర్మలు)

Purta karmas are actions that are done for the benefit of society and give one a sense of fulfillment. Constructing tanks or reservoirs, temples, rest homes, digging wells and watering holes and feeding the needy etc are called purta - karmas.

Eight - limbed Yoga

To live a life of contentment, one must necessarily be in harmony with oneself and the world. This includes balance in the physical, psychological and social aspects of one's life. Astanga - yoga (అష్టాంగయోగ) provides a systematic combination of disciplines and attitudes to enable one to live a harmonious life.

The eight-fold disciplines described by Patanjali (పతంజలి) are -

- Yama (యమం) - restraint
- Niyama (నియమం) - observances
- Asana (ఆసన) - right sitting of posture
- Pranayama (ప్రాణయామం) - regulation of breath
- Pratyahara (ప్రత్యాహార) - restraint of one's sense organs
- Dharana (ధారణ) - stage of meditation- fixing mind
- Dhyana (ధ్యాన) - stage of meditation - flow of thoughts
- Samadhi (సమాధి) - stage of meditation - mind in devoid of thought.

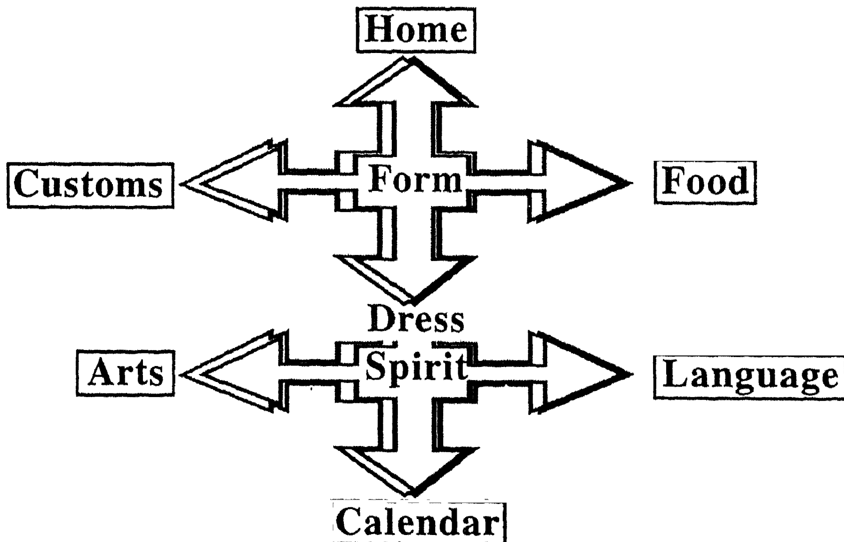
In practising astanga-yoga, the goal is to elimination of all thought modifications in the mind. This helps one to develop a highly focused, disciplined and contented mind.

Form and Spirit of Vedic Culture

Culture is the harmonious development of all the faculties of man. Culture is intellectual alertness, receptiveness to beauty, human feeling, and enthusiasm. It is an art of developing the intellectual and moral faculties by enlightment and excellence. The hall mark of men of culture are truthfulness, purposive action, appreciation of the beautiful and good toleration and love.

For any society to remain dynamic in the fast changing world, its forms must change to keep pace with the changing times. As forms change, there may be conflicts between the current demands of the society and traditions from the past.

The following represent cultural forms and reveal the spirit underlying these forms.

Home

All forms of wealth are considered as Goddess Lakshmi. Home is considered as Grhalaksmi. (గృహలక్ష్మి)

Home management requires method, organization, industry, discipline, tact, knowledge, and capacity for adopting means to ends.

Character and disposition are the result of home training.

The home is not a mere eating and sleeping place but a place where self respect is preserved, comfort secured and domestic pleasures enjoyed.

A healthy home presided over by a thrifty woman is the abode of comfort, of virtue and of happiness.

The best school of discipline is home. Mother is the first teacher and home is the first school.

He is the happiest whether king or peasant, who finds peace in his home.

Home is the resort of love, of joy, of peace and plenty, where the supporting and supported, friends and dearest relatives mingle into bliss.

The cultural practices at home give a child invaluable norms for living, and bring about an attitude of relatedness and appreciation of the Lord.

Food

In the Vedic culture, food is considered to be sacred. In traditional homes, the preparation of food is carried out with a prayerful.

Types of food

Sattvic (సాత్విక) **Rajasic** (రాజసిక) **Tamasic** (తామసిక)

SATTVIC : Sweet, pleasing, -bring vitality, strength and cheerfulness. Include rice, wheat, milk, fruits and vegetables as food. It is acquired by rightful means, cooked with a prayerful attitude and served after offered to Lord. This helps in self knowledge.

RAJASIC : are stimuating in nature. Non vegetarian and hot and spicy foods are Rajasic.

TAMASIC : evoke lethargy and dullness. Include fermented and left over foods. It is said - 'A sage has to limit his food to eight mouthfuls, and a vanaprastha to sixteen mouthfuls, and householder to thirty - two ; where as a student can eat as much as he desires.'

Dress

The perfection of dress is the union of three qualities in its being comfortable, cheap and tasteful. Style is the dress of thought.

In the Vedic vision, the body is considered to be a temple whose in -dweller is non-separate from the Lord.

Clothing honour the sanctity of the indweller of the body by concealing the from with modesty, and accentuating the body contours.

In keeping with the value for ahimsa (అహింస), (noniniury) the tradition discourages silk clothing.

Indian attire is Simple and elegant.

Dress not only reveal one's inner religious life, but also speak of one's place and stage in life. The colour, type and style of clothing specify the varna (వర్ణ) and asrama (ఆశ్రమం) of the people wearing them.

Custom

Custom is the greatest guide to human life. Man think commonly according to their inclination, speak according to the learrning but generally act according to custom.

Customs are expressions of the ethics and social conduct of a given society. They include greetings and style of conversation. 'Namaste' (నమస్తే) symbolises the essential oneness of people.

'A salutation is said to be eight-limbed when it its performed with one's chest, head, mind, body, speech, feet, keens and hands.'-this type is called Sastanga namaskara.

Respect is expressed by remaining in standing position in the presence of elders, teachers and monks.

Other forms of respect-

- ✦ Sitting at a lower level than elders,
- ✦ not pointing feet towards god and elders,
- ✦ not speaking unless spoken to,
- ✦ and speaking politely,
- ✦ cover head in front of elders, or to visit a temple.
- ✦ take fruits and flowers when you visit children or elders
- ✦ offer clothes or money
- ✦ touch the feet of elders and parents

'May one not visit a king, a temple, teacher, a child, elder parents, grand parents, sick and old people - without any offering'

Language

Language is the medium of thought. Language is a wonderful thing. It can be used to express our thoughts, to conceal our thoughts, or to replace thinking.

Indian classical language Sanskrit was evolved during the 300 BC. Perhaps no othere language in the world contains as many manuscripts written on various disciplines as does the Sanskrit language.

Language, whether written or spoken, is an expression of the religious culture of india and serves as a daily reminder of the presence of the Lord in one's life.

Calender

In the Vedic tradition, people revered the elements and planets and sought their blessings in day-to-day life a pancanga (పంచాంగం) conventionally organises days and longer divisions of time such as weeks and months in a definite order. The pancanga is based on two type of calculations of time : sauramana - solar (సౌరమాన) and candramana-lunar calendar (చాంద్రమాన). Knowledge of the calendar is essential in the daily performance or religious activities.

Arts

Any means of communication can be considered art, while the message communicated is knowledge.

Music is looked upon as a form of worship known as nada-brahma-upasana (నాదబ్రహ్మోపాసన).

Natya (నాట్య), nrtya (నృత్య), and nrtta (నృత్త) are the three elements of classical dance. Whenever the dancer performs, the stage is a temple and the dance is an offering to the Lord through the elaborate, graceful rhythm and movements.

Lord Nataraja (నటరాజ) is an inspiring representation in art of the symbolism and truth of creation.

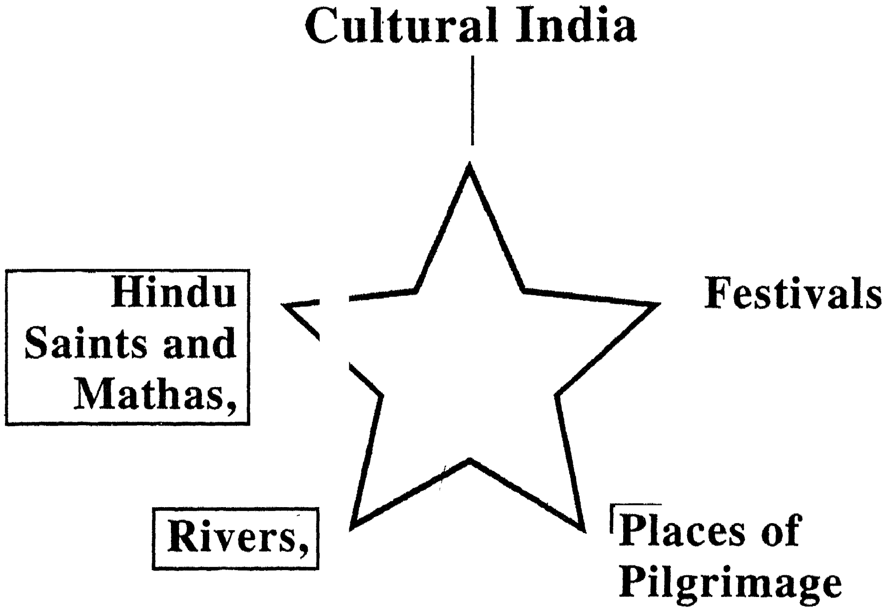
Temple structure and mode of worship also symbolise the discovery of truth in a person's journey through life.

Indian music, dance, painting and sculpture, as well as the classical Sanskrit language, have the sophistication that didtinguishes a highly evolved society.

The culture of Indian is the living expression of the simplicity and profundity of her people.

Cultural India

Culture is to know the best that has been said and thought of in the world. Culture must go to the people to lit them up but it must be given to them in the way and the measure, they can assimilate. Catholocity of out look, breadth of vision and respect of all faiths constitute the foundation and edifice of culture. A man of culture maintains an attitude that admits just claims of everyone and a generous understanding of the other man's point of view. The following explain how best Indain culture can be understood and respected.

Festivals

Festivals bring to light the fundamental unity underlying the diverse Indian culture. Not only do these sacred days enshrine and enliven the ancient traditions, they remind one of India's rich history and culture.
Festivals lend joy, zest and variety to life's routine. They strengthen the bonds between family members and social groups.
Major Festivals usually come:

1. January-Makara Sankranti (మకర సంక్రాంతి) -a harvest festival dedicated to the worship of the sun.
2. February-Sivaratri (శివరాత్రి) -signifies the day on which the Lord appeared in the form of jyotirlinga (జ్యోతిర్లింగ), to bless the devotees who worship him.

3. March-Ramanavami(రామనవమి) -birth day of Srirama (శ్రీరామ).
4. March/April-new year-varsha parapu/ugadi (ఉగాది) /visu/
5. May-Sankara Jayanthi(శంకర జయంతి) -birthday of Adi Sankara (ఆదిశంకర).
6. June-Gurupurnima(గురుపూర్ణిమ)-Veda Vyasa's birth day
7. July/August-Janamastami (జన్మాష్టమి) -Lord Krishna's birthday.
8. August/September-Ganesha Caturthi (గణేశ చతుర్థి) -the birth day of Ganesha
9. October-Dasara (దసరా) -Goddess Sakti's victoty over Mahisasura (మహిషాసుర)
10. November-Dipavali (దీపావళి) - destrucation of Narakasura by krishna (కృష్ణుని చేతిలో నరకాసురుని వధ).

Places of Piligrimage

India has thousands of holy places.

Types of Places :

1. Pancabhuta Kasetras (పంచభూత క్షేత్రాలు) -temples for Lord to worship in the five basic elements Chidambaram(చిదంబరం) -space, Kalahasti (కాళహస్తి) -air, Tiruvannamalai (అరుణాచలం) -fire, Tituvanaikkaval (జంబుకేశ్వరం) - water, Kancipuram (కంచి) - earth.
2. Temples for Planets-Tirunallaru-Sani, Sun temples at Konark, and Gaya.
3. Tree shrines-stala vrksas (స్థలవృక్షాలు) -Pipal, and Banyan are worshipped.
4. Sacred Rivers-Ganga, Yamuna, kaveri,Godavari, Krishna, and Sarasvati are sacred rivers and their banks are pilgrim centers.
5. Chardham (చతుర్ధామాలు) - four directions-Badrinath in north of Badrinarayan, Puri in east of Jagannatha, Dvaraka in west of Krishna, and Ramesvaram in the south of Ramanatha.
6. Mukti Ksetras (ముక్తిక్షేత్రాలు) -visit of any one of the seven would free one from afflictions and sorrow.-Ayodhya, Mathura, Mayapuri (Haridwar) Kasi, Kanci, Avantika (Ujjain) and Dvaraka.
7. Historical Places-Mathura,Ayodhya, and Kurukestra.
8. Places of Saints-Kaladi birth place of Adi Sankara, Shiridi birth place of Sai Baba, and Samadhi -stanas like Raghavendra Swami in Mantralaya.
9. Jyotirlinga Ksetras-twelve temples-Ramanatha temple at Ramesvaram, Mallikarjunesvara on banks of Krisna, Bhimasankara at Dakini (Poona), Trayambakesvara at Nasik, Gusmesvara at Aurangabad, Omkaresvara at Amaleshwar, Somnatha and Naganatha in Gujarat, Mahakalesvara at Ujjain, Kedaresvara at Kedarnath, Kasi Visvanatha at Varanasi, and Vaidyanathesvara in Bihar.

11. Visnu temples-108 Visnu temples are famous-Venkatesvara at Tirupati, Ranganatha at Sriranagam, Devarajasvami at Naimisaranyam and Parthasarathi at Chennai.
12. Sakti Pithas-fifty one sites-Vaisnavidevi at Jammu, Jvalamukhi at Himachal, Kamakhya in Assam, Kamaksi in Kanci, Minaksi at Madurai and Visalaksi in Varanasi. There are temples for other deities, cave temples and sites of Kumbhamelas. Thus India is considered as Punya-bhumi (పుణ్యభూమి) - holy land.

Holy Rivers of India

Water has always been looked upon with great reverence, being an important element in sustaining life. Water is used for religious purificatory rituals. The rivers of India are worshipped with devotion. Any confluence of two rivers is known as a prayaga and is a sacred spot. Prayaga symbolizes union and joyous pursuit.

Holy rivers of India are :

Ganga **Yamuna**
Narmada **Godavari**
Kaveri **Sindhu**
Sarasvati

Saints of India

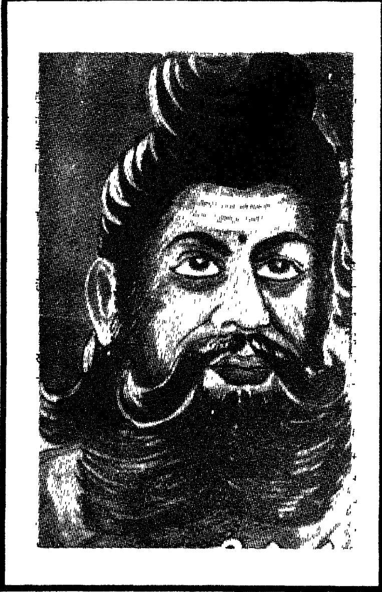
Saints-are great devotees and occupy a special place in the hearts of Indians. Some of them are;

- ☛ Ramadas (రామదాసు) from Andhra,
- ☛ Jaya deva (జయదేవ) and Sri Krishna Chaitanya (శ్రీకృష్ణ చైతన్య) from Bengal
- ☛ Narshima Mehta (నరసింహమెహతా) from Gujarat
- ☛ Adi Sankara (ఆదిశంకర) from Kerala
- ☛ Jnanadev (జ్ఞానదేవ), Nama dev(నామదేవ),and sant Tukaram (తుకారం) from Maharashtra
- ☛ Mirabhai (మీరాభాయి) from Rajasthan
- ☛ Sixty three Nayanars from Tamil nadu
- ☛ Tulasi dass (తులసీదాసు) from Uttara Pradesh

Mathas of India

A matha is an institution established by a spiritual preceptor like Sankara mathas in Kanchi, Sringeri, Puri, etc.

మహామంత్రద్రష్ట - విశ్వామిత్రుడు

మన మహర్షుల్లో విశ్వామిత్రునిది ప్రత్యేక స్థానం. పట్టుదలతో 'బ్రహ్మర్షిత్వం' సాధించిన విశ్వామిత్రుడు తపస్సమాధిలో దర్శించిన దివ్యమంత్రాలు - ఋగ్వేదంలోని పదిమండలా ల్లోని మూడవ మండలంలో కనబడతాయి. అర్వై రెండు సూక్తాలున్న ఈ మండలం - ''వైశ్వామిత్ర మండలం'' అని పేరు పొందింది. ఈ మండంలో ఇంద్ర, అదితి, అగ్ని, పూజా, ఉషా, అశ్వి, ఋభు - మొదలైన దేవతా స్తుతులతో పాటూ, అనేక విజ్ఞాన, ఆధ్యాత్మ విషయాలు, గో మహిమ... మొదలైన అంశాలు చెప్పబడ్డాయి.

ఈ 62 మంత్రాలలో 10వ మంత్రంగా 'గాయత్రీ మంత్రం' చెప్పబడింది.

గాయత్రీ మహామంత్రానికి ద్రష్టగా విశ్వామిత్రుడు ప్రాతస్మరణీయుడు. వైదిక మంత్రభాగమే కాక, 'విశ్వామిత్ర కల్పం', 'విశ్వామిత్ర సంహితా', 'విశ్వామిత్ర స్మృతి' మొదలైన గ్రంథాలు కూడా విశ్వామిత్ర కృతాలే. వీటిలో గాయత్రీ దేవిని ఆరాధించే విధానం, అధికారానుసారంగా గాయత్రీ మంత్రం ద్వారా అనేక సిద్ధుల్ని ఎలా సాధిం చాలో తెలియజేసే పద్ధతులు వివరించబడ్డాయి.

పురాణాలలో, మహాభారతంలో విశ్వా మిత్రుని చరిత్ర లభ్యమౌతోంది.

వాటి ప్రకారం - చంద్ర వంశానికి చెందిన కుశిక వంశంలో పుట్టిన మహారాజు 'గాధి'కి 'సత్యవతి' అనే పేరున్న కుమార్తె కలిగింది. ఆమెను భృగు పుత్రుడైన 'ఋచీకుడు' అనే మునిశ్రేష్ఠునకిచ్చి వివాహం చేశాడు.

ఆమె సుగుణాలకు మచ్చటబడ్డ ఋచీకుడు ఆమెను పుత్రవతిని చేయాలని, అలాగే ఆమె తండ్రికి కూడా పుత్రసంతానం కలిగేలా చేయాలని సంకల్పించుకుని, దివ్యమైన యజ్ఞాన్ని నిర్వహించాడు.

ఆ యజ్ఞప్రసాదాన్ని దివ్యమంత్రాలతో అభిమంత్రించి రెండు భాగాలుగా విభజించి, ఒక భాగాన్ని సత్యవతిని ఆరగించమని, మరొక భాగం గాధి పత్నిని ఆరగించమని - తద్వారా యోగ్యులైన పుత్రులు కలుగుతారని విశదపర చాడు. సత్యవతిని ఆరగించమన్న భాగం వల్ల మహాతపస్వి కలుగుతాడని, గాధిపత్ని ఆర గించాల్సిన ప్రసాదభాగంవల్ల క్షత్రియశక్తి సంపన్నుడు కలుగుతాడని ఋచీకుడు తెలియ జేశాడు. తాను తపోనిమిత్తం అరణ్యాలకు వెళ్లాడు.

అదే సమయంలో గాధి చక్రవర్తి పత్నీ సమేతుడై తీర్థయాత్రా సందర్భంగా ఋచీకుని ఆశ్రమానికి చేరుకున్నాడు.

దైవయోగం వల్ల - ప్రసాద భాగాలు తారుమారయ్యాయి.

సత్యవతి ఆరగించాల్సిన ప్రసాద భాగం గాధిపత్ని ఆరగించింది. ఆమె ఆరగించాల్సిన భాగం సత్యవతి ఆరగించింది.

ఆ తరువాత విషయం గ్రహించి ఆందోళన చెందిన ఆ ఉభయుల్నీ ఋచీకుడు ఓదార్చి, 'ఇది దైవసంకల్పం' అని తపోమహిమ వల్ల గ్రహించి వివరించాడు.

గాధికి కలిగిన సంతానం 'విశ్వా మిత్రుడు'.

ఋచీకపత్ని సత్యవతికి కలిగిన సంతానం 'జమదగ్ని'.

రాజైన గాధికి కలిగిన విశ్వామిత్రుడు కూడా రాజైనప్పటికీ, యజ్ఞప్రసాద ఫలం వల్ల తపస్సుపై దృష్టి మళ్లి, అందులో విజయుడై క్రమంగా బ్రహ్మర్షి అయ్యాడు.

తపస్వి అయిన ఋచీకునికి కలిగిన జమదగ్ని, తండ్రిననుసరించి తపోమార్గాన్ని అవలంబించినా, క్షత్రియశక్తితో జీవించాడు. ఆ కారణంగానే జమదగ్ని తనయుడు పరశురాముడు 'క్షాత్రశక్తి'తో దీపించాడు.

రాజుగా ఉన్న విశ్వామిత్రుడు 'బ్రహ్మర్షి' అయిన వసిష్ఠునితో స్పర్ధ వహించి 'క్షాత్రశక్తి'తో దీపించాడు.

రాజుగా ఉన్న విశ్వామిత్రుడు, 'బ్రహ్మర్షి' అయిన వసిష్ఠునితో స్పర్థ వహించి తపస్సు ప్రారంభించినప్పటికీ -

తొలిసారి 'మేనక' మోహంలో పడి 'కామాన్ని' జయించలేక తపఃఫలాన్ని నష్టపోయాడు.

రెండవసారి రంభను శపించి, 'క్రోధా'న్ని జయించలేక విఫలుడయ్యాడు.

మూడవసారి వసిష్ఠునితో పోటీపడి

త్రిశంకుని బొందితో స్వర్గానికి పంపాలని ప్రయత్నించి, అంతదాకా సంపాదించుకున్న తపశ్శక్తిని ఖర్చుచేసి సృష్టికి ప్రతిసృష్టి చేశాడు. ఇది అహంకార, మాత్సర్యాలను జయించలేక పోవడం వల్ల.

దీనితో పశ్చాత్తప్తుడై కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యాలను పూర్తిగా జయించి, ''బ్రహ్మర్షి'' అయ్యాడు. ఏ వసిష్ఠునిపై స్పర్థ వహించాడో, ఆ వసిష్ఠుని గౌరవించి, ఆయన మాటతోనే బ్రహ్మర్షిత్వాన్ని స్వీకరించాడు.

బ్రహ్మర్షి అయ్యాక కామక్రోధాదులు ఈషణ్మాత్రమూ ఉండవు.

శ్రీరామచంద్రుని వద్దకు వెళ్లి, యజ్ఞ రక్షణ కోసం రామలక్ష్మణులను తీసుకువెళ్లినప్పుడు విశ్వామిత్రుడు 'బ్రహ్మర్షే'. అప్పుడు కోపమూ, తాపమూ, వైరాలేవీ ఆయనకు లేవు.

'అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్య పరాక్రమమ్' (మహాత్ముడు, సత్యపరాక్రముడూ అయిన రాముని గురించి నాకు తెలుసు).

శ్రీరాముడు సాక్షాత్తూ పరబ్రహ్మ నారాయణుడని తెలిసిన ఋషులలో విశ్వామిత్రుడు, వసిష్ఠుడు ప్రముఖులు. ఆ విషయమే ఈ మాటలో ధ్వనింపజేశాడా బ్రహ్మర్షి.

వేదంలో కూడా విశ్వామిత్రుని కథ చెప్పబడింది. హరిశ్చంద్రుని విషయంలో కూడా విశ్వామిత్రుడు పరీక్షకుడు మాత్రమే, ఆగ్రహోదగ్రుడు కాడు.

ఆగ్రహం 'బ్రహ్మర్షి లక్షణం' కాదు. కాబట్టి బ్రహ్మర్షి అయిన తర్వాత విశ్వామిత్రుని 'కోపిష్ఠి'గా చిత్రీకరించిన వారంతా - 'ఋషి', 'బ్రహ్మర్షి' మొదలైన శబ్దాల పట్ల అవగాహన లేనివాళ్లే. బ్రహ్మర్షిత్వాన్ని సాధించిన దగ్గరినుండే విశ్వామిత్రుని ఔన్నత్యం కనబడుతుంది.

ఋగ్వేదంలోని మూడవ మండలంలో 30, 33, 53 సూక్తాల్లో విశ్వామిత్రుని గురించి వివరించబడింది. కుశిక వంశసంజాతుడు కనుక 'కౌశికుని'గా, గాధి తనయుడు కనుక 'గాధేయుడు'గా పేరు పొందాడు.

విశ్వామిత్ర - అనే పేరుకి... ''విశ్వ - అమిత్రః = విశ్వామిత్రః'' ఆ సమంతాత్ మిత్రః - అమిత్రః... పరిపూర్ణంగా మిత్రుడు. అంటే ''విశ్వానికి అన్నివిధాలా మిత్రుడు'' అని అర్థం.

తన తపశ్శక్తి ద్వారా గాయత్రీ మహా మంత్రాన్ని దర్శించి - విశ్వానికి మహోపకారం చేసిన విశ్వామిత్రుని ద్వారా లభించిన వేదవిజ్ఞానం ఎంతో ఉంది.

ఈ మహాకారణాల వల్ల సప్తర్షులలో ఒకనిగా, జ్యోతిర్మండలంలో ప్రత్యేక స్థానాన్ని అలంకరించాడా మహనీయుడు.

పాఠకులకో శుభవార్త

శ్రీ కాంచీపుర కామకోటి పీఠాధిపతులలో ఒకరు -

జగద్గురు శ్రీశ్రీశ్రీ విజయేంద్ర సరస్వతీ స్వాములవారు

'ఋషిపీఠం - భారతీయ మానసపత్రిక' చూసి, చాలా సంతోషించి, తమ దివ్యానుగ్రహ ఆశీస్సులను అందించారు. అంతేకాక - పాఠకుల ఆధ్యాత్మిక, ధార్మిక సందేహాలకు సమాధానాలిచ్చేందుకు, దయతో అంగీకరించారు. పాఠకులు ఆ దివ్యమైన సదవకాశాన్ని సద్వినియోగపరచుకుంటూ, తమ సందేహాలను 'ఋషిపీఠం' - భారతీయ మానస పత్రిక, నెం.3, కామరాజశాలై, ఫస్ట్‌ఫ్లోర్, అశోక్‌నగర్, చెన్నై - 600 083 చిరునామాకు వ్రాయండి. ఆచార్యులవారి సమాధానాలను రానున్న సంచికలలో ప్రచురిస్తాం.

- సంపాదకుడు

ప్రాచీన భారత విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు కొందరు

డా॥ జానమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రి

మన ప్రాచీన విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తల పరిశోధనలు, వారు సాగించిన కృషిని గురించిన వివరాలు మనకు అంతగా తెలియవు. ఈ పరిస్థితి ఇలాగే జరిగితే భావితరాల వారు, పాశ్చాత్యుల వల్లనే మనకు విజ్ఞాన శాస్త్రాభివృద్ధి జరిగిందనే భావింపవచ్చు. అట్టి భావాలకు ఆస్కారం కల్పించకుండ కొందరు ప్రాచీన విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తల జీవితం - సాధనల గరించి సంగ్రహంగా పరిచయం.

ఈనాడు మన దేశానికి చెందిన యువకులు, ఇంజనీరింగ్, కంప్యూటర్, మెడికల్ రంగాలలో ఉన్నత విద్య అభ్యసించాలని విదేశాలకు వెళ్ళటం మనం చూస్తూనే వున్నాం. ఇటీవల కొన్ని దేశాలు శాస్త్రీయ విజ్ఞాన రంగంలో ఎంతో ముందంజ వేసాయి. ఒకనాడు భారతదేశంలో కూడా ఎన్నో గహనమైన విషయాలపై పరిశోధన సాగించారు మన మహర్షులు. నేటివలె అన్ని సదుపాయాలూ ఉన్న ప్రయోగశాలలు, పరికరాలు లేని కాలంలో వారు ఆవిష్కరించిన వాస్తవాలు నేటి శాస్త్రవేత్తలను ఆశ్చర్యచకితుల్ని చేస్తున్నవి.

మన ప్రాచీన శాస్త్రవేత్తలు వివిధ రంగాలలో అద్భుతమైన విజయాలను సాధించారు. అందుకు కొన్ని ఉదాహరణలు.

★ 'భరద్వాజ మహర్షి' రచించిన 'యంత్ర సర్వస్వము' అన్న గ్రంథములో విద్యుదుత్పాదనకు కావలసిన పరికరాలు, విద్యుచ్ఛక్తిని వినియోగించుటకు కావలసిన యంత్రాలు మున్నగు వాటిని గురించిన వివరములు చెప్పబడినవి.

★ 'వల్ల' అను మహర్షి రచించిన 'గారుడం'లో విషనిరోధక వస్తువుల ఉత్పత్తిని గురించిన వివరణలున్నాయి. రసాయన శాస్త్రమును అనుసరించి వివిధ పదార్థాలను మేళవించి విష నిరోధక వస్తువుల ఉత్పత్తిని ఈ గ్రంథం చెబుతుంది.

★ 'సూపశాస్త్రం' అన్న గ్రంథాన్ని సుకేశ మహర్షి రచించాడు. పాక శాస్త్రానికి సంబంధించిన గ్రంథమిది. సుమారు 128 రకాల ఆహార పదార్థాలను వండే పద్ధతులను ఈ గ్రంథం సూచిస్తుంది. వివిధ వంటకాలు రోగ నివారకాలుగా ఎలా ఉపయోగపడుతున్నాయో ఇచ్చట చర్చింపబడినాయి.

★ 'వాల్మీకి' అను మునీశ్వరుడు 'అక్షర లక్షణ గణిత శాస్త్రమ్' అను గణిత శాస్త్ర గ్రంథాన్ని రచించాడు. గణిత శాస్త్రములోని అన్ని సమస్యలను పరిష్కరింపగల 84 సిద్ధాంతాలు ఇందులో ఉన్నాయి. ఈ వాల్మీకి శ్రీమద్రామాయణకర్త కాదు.

★ 'భీమఋషి' 'చిత్రకర్మ' అన్న గ్రంథంలో చిత్ర కళా నైపుణ్యాం, రంగుల కలయిక, ఫోటోగ్రఫీ మున్నగు వాటిని గురించి వ్రాశాడు. మన వైదిక విజ్ఞాన శాస్త్రములో ఛాయా చిత్రమును తీయు కళను గురించి పలు విషయాలున్నాయి.

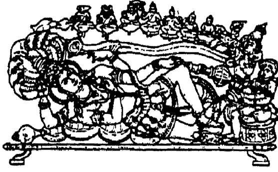
★ 'మహర్షి వ్యాసుడు' 'బ్రహ్మాండ శాస్త్రం' రచించాడు. ఆకాశంలో పలు లోకాలున్నట్లు, ఈ గ్రంథం నిరూపించింది. టెలీస్కోప్ నిర్మాణం గురించి చెప్పబడింది.

★ 'శాఖాయన మహర్షి' రచించిన 'లోహతంత్రమ్'లో వివిధ లోహములు గల ఖనిజాల ఉత్పాదన, వాటి అభివృద్ధి, వాటి నుండి లభించు లోహముల వివరములు, భూమిమీద భూగర్భంలో లభించు ఖనిజాల వివరాలీ గ్రంథములో వున్నాయి.

★ 'అశ్వలాయన మహర్షి' రచించిన 'అప్తత్వ ప్రకరణమ్'లో స్నానం చేసే వివిధ రీతులు, వాటివల్ల కలిగే ప్రయోజనములు, ఖనిజ మిశ్రమైన నీటిలో స్నానం చేయుట వల్ల ఆరోగ్యం, శక్తి, దీర్ఘాయువు పొందగలమని తెలుసుకొనవచ్చు.

★ 'అంగీరస మహర్షి' రచించిన 'మేఘోత్పత్తి ప్రకరణమ్'లో మేఘాలు పన్నెండు రకాలని, అందలి మెరుపుల్లో అరువది నాలుగు రూపాలు, రెండు రకాల ఉరుములున్నాయన్న రహస్యాలీ గ్రంథంలో ఉన్నాయి.

మన ప్రాచీన శాస్త్రవేత్తల కృషిని గురించిన గ్రంథాలెన్నో వున్నాయి. ఇంత విశిష్టమైన వైజ్ఞానిక వారసత్వం కల మన దేశం, అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో పోల్చుకొన్నప్పుడు మనం సాధించవలసినదెంతో వున్నది. మన దేశంలో కూడా గణనీయమైన ఆవిష్కరణలు జరుగుతున్నవి. మన ప్రాచీన శాస్త్రీయ నేపథ్యంతో మన శాస్త్రవేత్తలు విశ్వమాన్యులుగా వెలగాలని ఆశిద్దాం. ✱

సంకల్ప బలాన్నిచ్చే నామాలు - 3

ఎస్.రామమూర్తి శర్మ

13. సంకర్షణాయ నమః

★ **సంహార సమయే యుగపత్ ప్రజాస్సంకర్షతీతి = సంకర్షణః**

సంహార సమయంలో (ప్రళయ కాలంలో) సమస్త ప్రాణికోటినీ ఒక్కసారిగా తనలోనికి లాగికొనేవాడు - సంకర్షణుడు.

★ **ఆశ్రితానాం సర్వబంధనాని సంకర్షతీతి = సంకర్షణః**

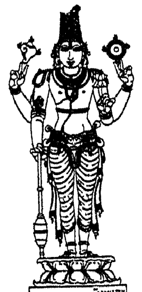
ఆశ్రితులైన వారి సకల బంధాలనీ లాగికొనేవాడు సంకర్షణుడు.

★ **నిజాజ్ఞాం శిరసిధృత్వా మాయా దేవకీ గర్భాత్**
అనంతం సంకర్ష్య రోహిణీ గర్భం ప్రావేశయత్,
తస్మాదనంతస్సంకర్షణః

శ్రీహరి ఆజ్ఞను తలదాల్చిన మాయాశక్తి, దేవకీ గర్భంలో -నున్న అనంతుని ఆకర్షించి రోహిణీ గర్భంలో ప్రవేశింపజేశాడు. తరువాత అవతరించిన అనంతుడే సంకర్షణుడు.

ఈ సంకర్షణుడు గాయత్రిలోని 'స్య' అనే అక్షరానికీ, పాయుతత్త్వానికీ, ఆమ్ల మిశ్రమాలు కాని, పదార్థాలకీ, మనోమయ కోశానికీ, రుద్రునికీ, ఆవేశరూపాలకూ, రాజస ద్రవ్యాలకూ, త్రేతాయుగానికీ, శరదృతువుకూ నియామకుడు. శరీరంలో కటి క్రింద భాగాన ఉంటాడు. ఆయుధాల వరుస - శంఖం, పద్మం, చక్రం, గద.

14. వాసుదేవాయనమః

★ **వసతి - వాసయతి, ఆచ్ఛాదయతి సర్వమితి = వాసు ః**
దీవ్యతి - క్రీడతే, విజిగీషతే, వ్యవహరతి, ద్యోతతే,
స్తూయతే, గచ్ఛతీతి = దేవః వసుశ్చాసౌ దేవశ్చేతి = వాసుదేవః

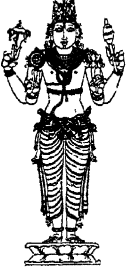
సమస్తమును ఆచ్ఛాదించియున్నవానిని 'వాసు' అంటారు. దీవ్యతి = ప్రకాశించువాడు, ఆడుకొనుచున్నవాడు, విజయాన్ని పొందగోరువాడు, వ్యవహరించువాడు, ప్రకటింపబడేవాడు, పొగడబడేవాడు, నడచువాడు = దేవుడు. అంటే - సమస్తాన్నీ ఆచ్ఛాదించి ప్రకాశించేవాడు - వాసుదేవుడు.

★ **ఛాదయామి జగత్సర్వం భూత్వా సూర్య ఇవాంశుభిః ।**
సర్వభూతాధివాసశ్చ వాసుదేవస్తత స్మృతః ॥ (శాంతిపర్వం)

''అర్జునా! సూర్యుడు తన కిరణాలతో జగత్తుని కప్పునట్లుగా, నేను ఈ విశ్వమంతా కప్పియున్నాను. ఈ ఆచ్ఛాదన చేతనూ, సకల ప్రాణులలో అధివసించుట-చేతనూ నేను వాసుదేవుడను'' అని శ్రీకృష్ణవచనం.

ఈయన గాయత్రిలోని ''ధీ'' అనే అక్షరానికీ, ఉపస్థ తత్త్వానికీ, పంచదారకూ, బెల్లానికీ, పురుష శరీరానికీ, సాయంసవనానికీ, బ్రాహ్మణ వర్ణానికీ, అవతార రూపాలకూ, శుభ్రద్రవ్యాలకూ, కృతయుగానికీ, హేమంత ఋతువుకూ నియామకుడు.

శిరస్సులోనూ, విజ్ఞానమయ కోశంలోనూ, సూర్యాంతర్గతుడుగానూ వుండే ఈ వాసుదేవుని అవకాశప్రదునిగా భావించాలి. ఆయుధాల వరుస - శంఖం, చక్రం, పద్మం, గద.

15. ప్రద్యుమ్నాయ నమః

★ **ప్రకృష్టం ద్యుమ్నం - కాంతిః ద్రవిణం చ అస్య ఇతి - ప్రద్యుమ్నః**

విశేషమైన కాంతీ, సంపదా కలిగి ఉన్నందువల్ల శ్రీహరి 'ప్రద్యుమ్నుడు' అనబడుతున్నాడు.

ఈయన గాయత్రిలోని 'మ' అనే అక్షరానికీ, శబ్దతత్త్వానికీ, వడపప్పు మొదలైన పదార్థాలకూ, వైశ్యవర్ణానికీ, స్త్రీ శరీరానికీ, ప్రాతః సవనానికీ, లీలా రూపాలకూ, పీతవర్ణ ద్రవ్యాలకూ, ద్వాపరయుగానికీ, వర్షఋతువుకూ నియామకుడు.

స్థూలదేహంలోనూ, ప్రాణమయ కోశంలోనూ, పశువులలోనూ, దేహం కుడి భాగంలోనూ, కపోలాలలోనూ ఉంటాడీ స్వామి. ఆయుధాల వరుస - శంఖం, గద, పద్మం, చక్రం.

16. అనిరుద్ధాయ నమః

★ **న నిరుధ్యతే శత్రుభిః కదాచిదితి - అనిరుద్ధః**

ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ, ఏనాడైననూ శత్రువులచే నిరోధింపబడనివాడు అనిరుద్ధుడు.

చతుర్వ్యూహేషు చతుర్థం వ్యూహః - అనిరుద్ధః

నాలుగు వ్యూహాలలో నాల్గోవాడు అనిరుద్ధుడు. నాలుగు వ్యూహాలూ - వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ.

'చతుర్వ్యూహః' (విష్ణు సహస్రంలోని నామం) - అనే మాట దీనిని తెలియజేస్తుంది.

ఈయన గాయత్రిలోని 'హి' అనే అక్షరానికీ, స్పర్శ తత్త్వానికీ, చేదు పదార్థాలకీ, అన్నమయ కోశానికీ, శూద్రవర్ణానికీ, భోజ్యవస్తువులన్నింటికీ, నల్లని ద్రవ్యాలకూ, కలియుగానికీ, గ్రీష్మ ఋతువుకూ నియామకుడు.

ఈయన పురుష శరీరంలోనూ, సర్వ జీవ దేహాల ఎడమ భాగంలోనూ, బ్రహ్మాండం వెలుపలా, లోపలా ఉంటాడు. ఆయుధాల వరుస - గద, శంఖం, పద్మం, చక్రం.

17. పురుషోత్తమాయ నమః

★ **యస్మాత్ క్షరమతీతోఽహం అక్షరాదపి చోత్తమః ।**
అతోఽస్మి లోకే వేదే చ ప్రథితః పురుషోత్తమః ॥

దేహనాశంగల సర్వజీవులూ క్షరపురుషులు. ఏవిధమైన నాశనమూ లేని అప్రాకృత శరీరం గల దేవి అక్షర పురుష. ఈ ఉభయుల కంటే సర్వోత్తముడైనందువల్ల శ్రీహరి 'పురుషోత్తముడు'.

ఈయన గాయత్రిలోని 'ధి' అనే అక్షరానికీ, రూపతత్త్వానికీ, ఇంగువ, యాలకులు, ఆవాలు, కర్పూరాలకూ నియామకుడు. ఆయుధాల వరుస - పద్మం, శంఖం, గద, చక్రం.

18. అధోక్షజాయ నమః

★ **అధో నక్షీయతే జాతు యత్తస్మాదధోక్షజః (ఉద్యోగ పర్వం)**

ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తన స్వరూపము నుండి క్షీణత పొందని వాడు - అధోక్షజుడు.

★ **ద్యౌః అక్షం, పృథివీ చాధః తయోర్మధ్యే అజాయత ।**
యస్మాత్తస్మాత్ వైరాజరూపేణ ఇతి అధోక్షజః ॥

అధః - భూమి, అక్ష - అంతరిక్షం. ఈ రెండింటికీ మధ్య వైరాజరూపాన (విశేష కాంతి రూపాన) నిలిచినవాడు అధోక్షజుడు.

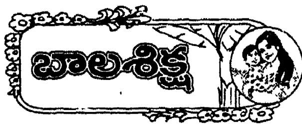
★ **అధో భూతే ప్రత్యక్ ఇవాహి అక్షగణే జాయప్రత్యధోక్షజః.**
అధో భూతే హ్యక్షగణే ప్రత్యగ్రూప ప్రవాహితే,
జాయతే తస్య వైజ్ఞానం తేనాధోక్షజ ఉచ్యతే

'అక్షగణం' అంటే 'ఇంద్రియ సమూహం'.

ఇంద్రియాలు బాహ్యా ప్రవృత్తుల్ని వదలి, అంతర్ముఖులై అన్వేషించినప్పుడు 'జ్ఞానం' ఆవిర్భవిస్తుంది. ఆ జ్ఞానమే రూపైనవాడు - 'అధోక్షజుడు'.

ఈయన గాయత్రిలోని 'యో' అనే అక్షరానికీ, రసతత్త్వానికీ, పాలకూ, పానకమునకూ, మజ్జిగకూ, పచ్చి పులుసునకూ, నేతితో నూనెతో వేయించిన పదార్థాలకు నియామకుడు. ఆయుధాల వరుస - గద, శంఖం, చక్రం, పద్మం.

భారత ఘనత

* గత పదివేల సంవత్సరాలుగా భారతదేశం ఏదేశంపైనా దండెత్తలేదు. తనంతతానై ముందుగా యుద్ధాన్ని ప్రకటించలేదు.

* సంఖ్యాశాస్త్రం భారతదేశం ఆవిష్కరించినదే. '0' (సున్న) మన శాస్త్రవేత్త ఆర్యభట్టు కనుగొన్నది.

* ప్రపంచంలోనే మొదటి విశ్వవిద్యాలయం క్రీ.పూ. 700లలో 'తక్షశిల'లో స్థాపించబడింది. పదివేల ఐదువందల మంది విద్యార్థులు, ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి వచ్చి ఈ విశ్వవిద్యాలయంలో చదివేవారు. అరవైపైగా అంశాలు (సబ్జెక్టులు) ఇక్కడ బోధించేవారు.

* క్రీ.పూ. 4వ శతాబ్దలో 'నలందా' విశ్వవిద్యాలయం కూడా విద్యారంగంలో అమోఘమైన విషయాల్ని ఆవిష్కరించింది.

* యూరోపియన్ భాషలకు కూడా సంస్కృతమే మూలమని ఆ దేశ భాషావేత్తలే అంగీకరిస్తున్నారు. 'కంప్యూటర్ సాఫ్ట్‌వేర్'కి తగిన భాష సంస్కృతమేనని 'ఫోర్బ్స్' (జులై 1987) అనే పత్రిక పేర్కొంది.

* మొదటి, అతి ప్రాచీనమైన వైద్యవిధానం ఆయుర్వేదమే. ఔషధ విజ్ఞానానికి పితామహుడిగా 'చరకు'ని పేర్కొన్నారు. ఆ ప్రాచీన వైద్యపు విలువ మళ్లీ ఇప్పుడు ప్రపంచమంతా గుర్తించింది.

* నౌకా విజ్ఞానం ఆరువేల సంవత్సరాలకు పూర్వం 'సింధు' నదిలో ఆవిష్కరింపబడింది. 'Navigation' అనే ఆంగ్ల పదం 'నావిగతిః' అనే సంస్కృత పదం నుండి కలిగింది. 'నౌ' (నావ) అనే సంస్కృత పదం నుండే 'Navy' అనే పదం పుట్టింది.

* అతి ప్రాచీన కాలంలోనే (అయిదవ శతాబ్ది) మన దేశ ఖగోళవేత్త భాస్కరాచార్యుడు – భూమి తన కక్ష్యలో తాను సూర్యుడు చుట్టూ ఒకసారి తిరిగేందుకు – 365.258756484 రోజులు పడుతుందని ఖచ్చితమైన లెక్కనిచ్చాడు.

* 'పై' (Pi) విలువను మొదటిగా తెలియజేసినవాడు 'బోధాయనుడు' అనే భారతీయ గణిత శాస్త్రవేత్త. ఇప్పుడు 'పైథాగరస్ సిద్ధాంతం' అని చెప్పబడుతున్నదంతా, ఆనాడు బోధాయనుడు వివరించినదే. ఐరోపా గణితవేత్తలగన్నా ముందే, ఆరవ శతాబ్దినాడు ఇది ఈ నేలపై చెప్పబడింది.

ఆధారం : **దక్కన్ క్రానికల్**

హితవచనం

అతిపరిచయాదవజ్ఞః
సంతతగమాదనాదరః భవతి ।
మలయే భిల్లీ పురంధ్రీ
చందన తరూన్ ఇంధనం కురుతే ॥

"ఎవరితోనైనా అతిపరిచయం వల్ల అవమానం, ఎప్పుడూ వెళ్లడం వల్ల అనాదరణ జరుగుతుంది. అరుదైన విలువైన చందన వృక్షం మలయ పర్వతంలో అతిగా దొరకడం వల్ల – అక్కడి గిరిజన స్త్రీలు వంట వండేందుకు ఇంధనంగా వాటిని వాడతారు కదా!"

నక్క చేసిన హితబోధ

రెండు నక్కలు ఒక నీచుడి శవం వద్దకు వెళ్లాయి. ఆ మరణించిన వ్యక్తి పూర్వచరిత్ర, అందులో ఒక నక్కకి తెలుసు. అది ఆ రెండో నక్కతో ఇలా అంటోంది.

హస్తౌ దాన వివర్జితౌ
శ్రుతిపుటౌ నో కీర్తనా కర్ణితౌ
నేత్రౌ సజ్జన వీక్షణేన విముఖౌ
పాదౌ న తీర్థం గతౌ
అన్యాయార్జిత విత్తపూర్ణముదరం
మత్తేన తుంగం శివరః
రే రే జంబుక! ముంచ ముంచ
సహసా నీచస్య నింద్యం వపుః ॥

"ఓ మిత్రమా! ఈ నీచుడి శరీరం నిందింపదగ్గది. దీనిని ముట్టకు. ఈ చేతులు ఏనాడూ దానం చేయలేదు. ఈ చెవులు ఏనాడూ భగవత్కీర్తన వినలేదు. ఈ కళ్లు మంచివాళ్లని చూడడానికి విముఖత చూపించాయి. ఈ పాదాలు ఏ తీర్థాలకూ వెళ్లలేదు. ఈ కడుపు అన్యాయంగా సంపాదించిన ధనంతో నింపుకున్నాడు. ఈ శిరస్సు మదంతో బిరుసెక్కింది. కాబట్టి వెంటనే ఈ శరీరాన్ని విడిచిపెట్టు."

శరీరం ఎలా సార్థకమౌతుందో ఈ శ్లోకం ద్వారా పెద్దలు తెలియజేశారు. నీచుడి శరీరాన్ని నక్కలు కూడా ముట్టవు. అంత వ్యర్థజీవి వాడు. పాపం! నక్కలు కూడా యోగ్యమైన ఆహారాన్నే తింటాయేమో! *

విజ్ఞానం పోటీ

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలను 'కాంపిటీషన్ కార్డు'పై రాసి, ఋషిపీఠం చిరునాకు పంపండి. 'విజ్ఞానం పోటీ -3'కి అని వ్రాయడం మరచిపోవద్దు. అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసిన వారిలో ఇద్దరికి రూ. 50/-లు చొప్పున (రూ. 100/-) నగదు బహుమతి పంపుతాం. 14 సంవత్సరాలలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి. కార్డుపై మీ చిరునామా, పేరు, వయస్సు, చదువు కూడా రాసి పంపండి.

1. **సంస్కృతంలో సుభాషితాలందించిన ప్రముఖుడు?**
2. **శ్రీ సీతారామలక్ష్మణులను గంగానదిపై పడవమీద దాటించిన వ్యక్తి?**
3. **'గజేంద్రమోక్షం' ఏ గ్రంథంలోనిది?**
4. **హిరణ్యకశిపుని సంహరించిన విష్ణు అవతారం?**
5. **వామనుని ద్వారా పాతాళానికి అణచివేయబడ్డ రాక్షస చక్రవర్తి?**
6. **ఐరావతం ఎవరి వాహనం?**
7. **విష్ణువు యొక్క చక్రం పేరు?**
8. **నల చక్రవర్తి భార్య పేరు?**
9. **కాశీలో ఉన్న శివుని నామం?**
10. **మీనాక్షీ దేవి ఆలయం ఎక్కడ ఉంది?**

కంఠస్థం చేయదగిన శ్లోకం

కరారవిందేన పదారవిందం
ముఖారవిందే వినివేశయంతం
వటస్యపత్రస్య పుటే శయానం
బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి ॥

"పద్మం వంటి చేతితో, పాదపద్మాన్ని ముఖపద్మంలో ఉంచుకొని - మఱ్ఱియాకు మీద శయనించిన బాలకృష్ణుని మనసా స్మరిస్తున్నాను."

ఈ అద్భుతమైన కృష్ణమూర్తిని - శ్రీ లీలాశుకుడు 'శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం' అనే గ్రంథంలో వర్ణించాడు. చేయి సృష్టికీ, పాదం స్థితికీ, ముఖం లయకీ సంకేతం. ఈ భంగిమలో సృష్టి స్థితి లయకర్తగా కృష్ణుని చూడవచ్చని - మహా పండితులు శ్రీ మల్లంపల్లి శరభయ్యగారు వ్యాఖ్యానించారు.

'విజ్ఞానం పోటీ - 2

గత సంచిక (ఆగస్టు '99)లోని 'విజ్ఞానం పోటీ -. 2'కి వచ్చిన సమాధానాలలో, అన్ని విధాలా సరిగ్గా వ్రాసిన బాలికలు పి.సంగీత (చెన్నై), ఆర్. ఎల్. అలేఖ్య (విజయవాడ)లకు ప్రకటించిన ప్రకారం రూ. 50/-లు చొప్పున (మొత్తం రూ.100/-లు) బహుమతి పంపుతున్నాం. విజేతలైన చిన్నారులకు అభినందనలు.

- సంపాదకుడు

సరియైన సమాధానాలు :

1. పుత్రకామేష్టి 2. గోవర్ధన పర్వతం 3. పన్నెండు 4. భద్రాచలం 5. పద్దెనిమిది 6. కంచి (కాంచీపురం) 7. రామదాసు 8. హస్తినాపురం, 9. కురుక్షేత్రం, 10. మారేడు (బిల్వ) దళాలు.

గమనించండి

ఏ ఆధ్యాత్మిక ఉత్సవాలు జరిగినా మైకులు పెట్టి - 'మన నశీలమైన మంత్రాలను' పెద్ద ధ్వనులతో భజన మాదిరిగా పలకడం మనం చూస్తుంటాం. ఇదీ అశాస్త్రీయమే.

అంతేకాదు - చెవులు చిల్లులు పడేలా మైకులతో భజనలు వినిపించడమూ జరుగుతూంటుంది. ఇది అనారోగ్యకరం కూడా. దీనివల్ల ఆస్తికత పట్ల ఏవగింపు కలిగే ప్రమాదం ఉంది. శబ్దాన్నీ, వాయువునీ, జలాన్నీ, కాలుష్యం కాకుండా కాపాడుకున్న పవిత్ర, ప్రశాంత ఆధ్యాత్మిక సంస్కృతి మనది. దానికి విరుద్ధంగా - ఇప్పుడు జరుగుతోంది. ఇవన్నీ విపరీత ధోరణులే. దైవధ్యానం, జపం, కీర్తన - ప్రశాంతతనివ్వాలి.

కొన్ని ఆధ్యాత్మికోపన్యాసాలకీ, కచేరీలకీ తగిన శాస్త్రీయ పద్ధతిలో ఆధునిక శబ్ద యంత్రాలను వినియోగించడం ఫరవాలేదు. అంతేగానీ - ఇలా రాజకీయ ప్రచారాల మాదిరి కాలుష్యాన్ని నింపడం తగదు.

పుణ్యతీర్థాల దగ్గర అశుభ్రంగా ప్రవర్తించడం, బట్టలుతకడం లాంటివి చేసి, ఆ దివ్య నదీ జలాలనే కలుషితం చేస్తున్నట్లుగా, ఇలా ఆస్తికతపేర శబ్దాన్నీ, గాలినీ కాలుష్యమయం చేయడం తగదు.

పైగా గణపతి ఉత్సవాలని పెట్టి - పందిళ్లు వేసి దుర్భరంగా, సినిమా పాటలు, ఇతర హడావుడులు చేయడం ఎంతమాత్రం సమంజసం కాదు. అది దైవమూ సహించలేడు. పైగా దైవాన్ని ప్రతిష్ఠించి, దుర్భర శబ్దాలతో గొడవ చేస్తున్నామంటే మనం దైవాన్ని గౌరవిస్తున్నట్లా? దేవుడి పేరుతో... మన వినోదాలు తీర్చుకుంటున్నట్లా? బలవంతపు చందాలు మొదలుకొని, ఈ శబ్ద కలుష్యాలతో కొనసాగించడం ఆధ్యాత్మికతా కాదు, దైవభక్తీ కాదు. వీటిని ప్రోత్సహించకుండా, నిరసించడం మన కర్తవ్యం. ఉత్సవాలు పవిత్ర, ప్రశాంత వాతావరణంలో జరిగేలా ప్రతి ఒక్కరూ జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. ఆస్తికత అన్నా, మతం అన్నా గౌరవం కలిగేలా ప్రవర్తించాలి.

ప్రతిస్పందన

మా స్నేహితుని దగ్గర మీ 'ఋషిపీఠం' సంచిక చూడడం తటస్థించింది. ఎన్నో ఏళ్ళుగా నేను అనుకొన్న విధంగా ఇన్నాళ్ళకి ఆర్ష సాంప్రదాయాన్ని, సనాతన ధర్మాన్ని ఎలుగెత్తి చాటే ఒక మాసపత్రిక 'మానస పత్రిక'గా వెలువడడం ముదావహం. గౌరవ పర్యవేక్షణలో, అర్హులు, నిజంగా గౌరవించదగ్గవాళ్ళు ఉండడం చాలా సంతోషకరమైన వార్త. సంస్కృత భాషా ప్రచారం చేయాలన్న సంకల్పం శ్లాఘనీయం. పాశ్చాత్య నాగరికతా మోజులో మన సంస్కృతి మరుగవుతున్న తరుణంలో, వేదాల గురించి వాటి ప్రాశస్త్యం గురించి సనాతన సంప్రదాయం గురించి 'ఋషిపీఠం' ద్వారా పటిష్టం చేయాలన్న మీ ఆలోచనకు నా జోహార్లు.

మతాచార్యులకు, వాగ్గేయకారులకు చోటిచ్చినట్లే, భక్త శిఖామణులకు మీ పత్రికలో చోటిస్తారని ఆశిస్తూ ఉన్నాను. భగవద్గీత, ఉపనిషత్ పురాణాలు, ఇతిహాసాలు వీటి గురించి కూడా మీ పత్రికలో ధారావాహికలుగా వెలువడగలవని ఎదురుచూస్తున్నాను. ఏది ఏమైనా ఆధునిక తరుణంలో లాభార్జనే లక్ష్యంగా పెట్టుకొని వస్తున్న పత్రికలకు భిన్నంగా ఋషిపీఠం వెలువడినందుకు నేను ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను. మీరు దయతో నేను పంపిన డి.డి.ని స్వీకరించి పత్రికను పంపగలరు. ఋషిపీఠం ప్రాచుర్యానికి సభ్యులను ఇతోధికంగా చేర్పించగలనని మనవి చేసుకుంటూ,

అర్.వి. రామారావు — హైదరాబాద్

'ఋషిపీఠం' చక్కని పేరు. పేరుకు తగ్గట్టుగా, అందంగా, అమరిన పత్రిక. మారే కాలంలో, మరిచిపోయిన మన విలువలను తిరిగి జ్ఞాపకం చేస్తూ, భౌతిక వాదంలో మనం కొట్టుకుపోకుండా నిలబెట్టేందుకు, మీరు చేసే ఈ ప్రయత్నం సఫలీకృతం కావాలని కోరుకొంటున్నాను.

టి. కామేశ్వరరావు — దిల్‌సుఖ్‌నగర్

సనాతన ధర్మానురక్తులై మీరు తలపెట్టిన ఈ కార్యం బహుధా శ్లాఘనీయం. ఇతర మతస్థులకు వారి వారి మత విషయాలందున్న ఆసక్తి మన విషయాల్లో మనవారికి లేకపోయింది. కారణమేదైనా ఇట్టి తరుణంలో మీరు

నేను చెప్పలేను. ఇంతటి మహోన్నతమగు సంకల్పం చేసి శ్రమించుచున్నవారందరికి నా నమస్సుమాంజలులు.

మీ 'ఋషిపీఠం' లేని హిందూ గృహం, అసలు హిందూ గృహమే కాదని మనస్ఫూర్తిగా భావిస్తున్నాను.

ఎస్. గిరిజాశంకర్ — గుంటూరు

నిద్రాణమైపోతున్న భారతీయ జీవన మూల్యాలను మరొక్క మారు హిందువులకు గుర్తు చేయటానికి ఋషిపీఠం ఆవిర్భవించినందుకు అభినందనలు. కలకాలం ఈ పత్రిక నిలవాలని, ధార్మిక, ఆధ్యాత్మిక, దేశభక్తి ప్రబోధిత అంశాలు అశేష ప్రజలకు అందాలని కోరుకుంటూ శుభాకాంక్షలు తెల్పుతున్నాను.

డి.యస్.ఆర్. ఆంజనేయులు — విజయవాడ

'ఋషిపీఠం' చదువుతున్నాను. చాలా ఉపయోగకరంగా ఉన్నది. ఇటువంటి పత్రికకు మీరు సారథ్యం వహిస్తున్నందుకు చాలా ఆనందంగా ఉంది. 'యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః... ... ... సయత్ప్రమాణం కురుతే లోకస్తదనువర్తతే' అనే గీతాచార్యుని ఉపదేశానికి మీరు ఉదాహరణ అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎంతోమంది ప్రముఖుల అభిప్రాయాలు, వ్యాసాలు తెలియనటువంటి ఎన్నో ముఖ్య విశేషాలను మన పత్రికాభిముఖంగా తెలుసుకుంటున్నందుకు చాలా గర్వంగానూ ఉంది.

శ్రీరాంప్రసాద్ — విజయవాడ

చందాదారులకు విన్నపం

'ఋషిపీఠం' భారతీయ మానస పత్రిక - రెండు సంచికలు చూసి రోజురోజుకీ చందాదారులు అధిక సంఖ్యలో చేరి ప్రోత్సహిస్తున్నారు. మరింత ఉత్సాహంతో ఉద్యమించేందుకు స్ఫూర్తినిస్తున్నారు. వారందరికీ శతధా కృతజ్ఞతలు.

★ పత్రికని ప్రతి నెలా మొదటి వారం పోస్టు చేయడం జరుగుతుంది. అన్ని జాగ్రత్తలతో చేయడం వరకే 'ఋషిపీఠం' బాధ్యత వహిస్తుంది.

★ ప్రతి నెలా 10వ తేదీలోగా పత్రిక చేరనట్లయితే, వెంటనే 'ఋషిపీఠం' చిరునామాకు ఉత్తరం ద్వారాగానీ, ఫోనుద్వారా గానీ తెలియజేయవలసిందిగా మనవి. అప్పుడు వెంటనే మరో కాపీని పంపే ఏర్పాటు చేస్తాం.

★ చిరునామాగానీ మారినట్లయితే, దయచేసి వెంటనే 'ఋషిపీఠం'కి పోస్టు ద్వారా తెలియజేయండి.

'ఋషిపీఠం' సంస్థని సువ్యవస్థితం చేసి, క్రమం తప్పకుండా పత్రికను సకాలంలో అందజేసేందుకు అన్ని జాగ్రత్తలూ తీసుకుంటున్నాం. ప్రతి ఒక్క పాఠకుడూ, మరికొందరు పాఠకుల్ని చేర్చి ఈ 'భారతీయ మానస పత్రిక'కు వ్యాప్తి కలిగించాలని మా కోరిక.

- సంపాదకుడు

శ్రీ రాధాకృష్ణుల చరణచిహ్నాలు

వై.విశ్వనాథ్

సమస్త అవతారాలు శ్రీకృష్ణునిలోనే ఉన్నాయి. భక్తి, మాధుర్య, శృంగారాది రసాలన్నీ ఆయన లోనే ఉన్నాయి. ఆయనే పరమేశ్వరుడు. ఆయన మానవరూపం ధరించి ఈ పుడమి మీదకు వచ్చినపుడు ఆయన శరీరాకృతి ఎలా ఉండేదన్న విషయాన్ని ప్రాచీన ధార్మిక గ్రంథాలు విస్తృతంగా వివరించాయి.

ప్రతి వ్యక్తి అరచేతులు, పాదాల్లో వివిధ రకాల రేఖలు, గుర్తులు ఉంటాయి. వాటి ఆధారం గానే ఆ మనిషి భూత, భవిష్యత్, వర్తమానాలు ఆధారపడి ఉంటాయి.

మత్స్య పురాణానుసారం శ్రీకృష్ణుని పాదాలు 14 అంగుళాల పొడవు, ఆరు అంగుళాల వెడల్పు కలిగి ఉన్నాయి. రాధాకృష్ణులిరువురి పాదాలలోను 19 చిహ్నాల చొప్పున ఉన్నాయి. శ్రీకృష్ణుని కుడిపాదం లోనూ, రాధాదేవి ఎడమపాదం లోనూ 11 చొప్పున, శ్రీకృష్ణుని ఎడమపాదంలోనూ, రాధాదేవి కుడి పాదంలోనూ 8 చొప్పున గుర్తులున్నాయి.

శ్రీకృష్ణుని కుడి పాదంలో ఈ దిగువ గుర్తులున్నాయి : (1) యవ (2) చక్రం (3) పద్మం (4) ఊర్ధ్వరేఖ (5) అంకుశం (6) ఛత్రం (7) ధ్వజం (8) వజ్రం (9) స్వస్తిక (10) జంబూఫలం (11) అష్టకోణం.

శ్రీకృష్ణుని ఎడమ అరికాలిలో ఈ దిగువ గుర్తులున్నాయి. (1) శంఖం (2) అంబరం (3) ధనుస్సు (4) గోష్పదం (5) కలశం (6) త్రికోణం (7) అర్ధచంద్రుడు (8) మత్స్యం.

రాధాదేవి ఎడమ పాదంలో : (1) యవ (2) చక్రం (3) కమలం (4) ఊర్ధ్వరేఖ (5) అంకుశం (6) ధ్వజం (7) ఛత్రం (8) వలయం (9) వల్లి (10) పుష్పం (11) అర్ధ చంద్రుడు.

రాధాదేవి కుడిపాదంలో : (1) శంఖం, (2) వేది (3) కుంతలం (4) పర్వతం (5) మత్స్యం (6) రథం (7) గద (8) శక్తి.

పద్మపురాణంలో శ్రీకృష్ణుని పాదాల్లో ఏ చిహ్నాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో చెప్పబడింది. ఆయన కుడి కాలి మధ్యలో 'ధ్వజ' చిహ్నం ఉంది. శరణాగతులకు అభయమివ్వడానికి ఆయన శక్తినియంతా లక్షణ స్వరూపమైన 'ధ్వజ' చిహ్నం ధరించాడు.

నడిమి వ్రేలి మొన నుండి 3 అంగుళాల దిగువన సరిగ్గా 'ధ్వజ' చిహ్నానికి పైన 'పద్మ' చిహ్నం ఉంది. ఇది సౌభాగ్య సూచకం. భక్త జన మానస భ్రమరాలను మోహింపచేయడానికి భగవానుడు 'పద్మ' చిహ్నాన్నీ ధరించాడు. పద్మానికి కుడిప్రక్క 'వజ్రం', దానిపైన 'అంకుశం' ఉన్నాయి. పాప రూప పర్వతాన్ని చూర్ణం చెయ్యడానికి 'వజ్రాన్ని' మదించిన ఇంద్రియ రూపగజాన్ని నియంత్రించడానికి 'అంకుశాన్ని' భగవానుడు ధరించాడు.

బొటనవ్రేలి దిగువ 'యవ' చిహ్నం దాని దిగువ 'స్వస్తిక' చిహ్నాలున్నాయి. భక్తులకు సమస్త సంపదల ప్రాప్తికి 'యవ' చిహ్నం, మంగళం చేకూర్చడానికి శుభసూచకం 'స్వస్తిక'ను భగవానుడు ధరించాడు. బొటన వ్రేలు, రెండవ వ్రేలి మధ్యలో ప్రారంభమై పాదం మధ్యవరకూ భక్తజనులకు ఊర్ధ్వలోక ప్రాప్తిని సూచిస్తూ 'ఊర్ధ్వరేఖ'ను భగవానుడు ధరించాడు.

పాదానికి దిగువ 'అష్టకోణం' ఉంది. భక్తులకు ఏ ఆపదలూ కలుగకుండా ఉండడం కోసం భగవానుడు ఈ చిహ్నాన్ని ధరించాడు. 'ధ్వజ' చిహ్నానికి ఎడమప్రక్క 'ఛత్ర' చిహ్నం ఉంది. భక్తరక్షణ కొరకు సమస్త క్లేశ నివారణ కొరకు ఛత్ర చిహ్న ధారణ చేశాడు. ఛత్రానికి, స్వస్తికకు మధ్య 'చక్ర' చిహ్నం ఉంది. భక్తజనాన్ని శత్రువుల నుండి రక్షించడానికి ఆయన 'చక్ర' ధారణ చేశాడు. ధ్వజానికి కుడిప్రక్క కొంచెం దిగువగా జంబూ ఫలం ఉంది.

శ్రీకృష్ణుని ఎడమపాదంలో వ్రేళ్ల చివర్ల నుండి 4 అంగుళీ ప్రమాణం క్రింద ఇంద్ర ధనుస్సు ఉంది. దీని క్రింద 'గోష్పద' చిహ్నం అంది. శ్రీకృష్ణ చరణ శరణాగతులకు భవసాగరం గోష్పదతుల్యం. ఆయన చరణ శరణా

గతి ద్వారా అమృతాన్ని పొందే ఉపాయం సూచిస్తూ ఆయన పాదం దిగువ భాగంలో అమృత కలశాలున్నాయి. ఆయన చరణాలు త్రిలోకాలకు ఆశ్రయాలు, సమస్త జీవులకు, దేవతలకు, మానవులకు ఆయన చరణాలే ఆరాధ్య సాధకాలనే విషయం సూచిస్తూ గోష్పద చిహ్నం దిగువ మత్స్యచిహ్నం ఉన్నాయి.

అంబర చిహ్నంలో ఒక బాహ్య మండలం, ఒక అంతర్మండలం ఉన్నాయి. ఆయన సర్వ వ్యాపకత్వం సూచిస్తుందీ చిహ్నం. మత్స్యం కామధ్వజం. ఆయన చరణాలే సకల కామాల్ని పరిపూర్ణం చేయగలవని సూచిస్తుందీ చిహ్నం. బొటనవ్రేలి క్రింద 'శంఖం' ఆయన నిత్య మంగళుడని తెల్పుతుంది.

రాధాదేవి ఎడమ పాదం బొటనవ్రేలి మూలంలో 'యవ' చిహ్నం, దానిక్రింద 'చక్రం', దానిక్రింద 'వలయం' ఉన్నాయి. తర్జనీ, బొటనవేళ్ల మధ్య ఆరంభమై నడిపాదం వరకు 'ఊర్ధ్వ రేఖ', మధ్యమ వ్రేలిక్రింద 'కమలం', కమలం దిగువ 'పతాకం', 'సహ ధ్వజం', కనిష్ఠాంగుళి క్రింద అంకుశం, అర్ధ చంద్రుడి మీద 'వల్లి', 'పుష్ప' చిహ్నాలున్నాయి. రాధాదేవి కుడి పాదం బొటనవ్రేలి క్రింద మూలంలో 'శంఖం', కనిష్ఠం క్రింద 'వేది', దాని క్రింద 'కుంతలం' , తర్జని - మధ్యవ్రేలి క్రింద 'పర్వతం', క్రింద 'మత్స్యం', మధ్య భాగంలో 'రథం', దానిక్రింద ఇరు పార్శ్వాల లోను గద, శక్తి చిహ్నాలున్నాయి.

- వై.విశ్వనాథ్

మాస ఫలాలు

(దోష నివారణకు పరిష్కారాలతో)

(సెప్టెంబర్ 1999)

శ్రీమతి వి.బి.వి.ఎల్.రాజేశ్వరి ఎం.ఏ

మేషం :

(అశ్వని, భరణి, కృత్తిక ప్రథమ పాదం)

ఈ మాసం వీరికి అష్టమకుజుడు దోషి. అందువలన వాహన ప్రమాదములు, అన్ని వ్యవహారములయందు వ్యతిరేకత, అనారోగ్యం కలగకుండా జాగ్రత్త చేసుకోవాలి. ధనలాభం కలదు. అనుకోని విధంగా ధనవ్యయం, సంతానానికి విద్యావృత్తి, ఉద్యోగాల యందు అభివృద్ధి. కుజగ్రహ శాంతి కొరకై సుబ్రహ్మణ్య పూజ చేసుకోవాలి. ప్రత్యేకించి మంగళవారం నాడు చేస్తే త్వరగా అనుకూలిస్తుంది.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4, రోహిణి, మృగశిర 1, 2) :

శుక్రుని వక్రత వలన ఆరోగ్య భంగం, చికాకులు కలుగుతాయి. ధనలాభము, వ్యాపారవృద్ధి, వ్యవహార అనుకూలత కలదు. పుణ్యక్షేత్ర దర్శనం, స్థానచలనం కలదు. దుర్గా, లక్ష్మీపూజ వలన ఆరోగ్యం కుదుటబడుతుంది.

మిధునం

(మృగ 3, 4 – ఆరుద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3)

నూతన వ్యవహార లాభం, కుటుంబ సుఖములు కలుగుతాయి. గౌరవ లాభం, ధనలాభం కలదు. నూతన వస్త్రప్రాప్తి. అన్ని రంగాలవారికి అభివృద్ధి, దైవదర్శనం, పుణ్య కార్యాల యందు పాల్గొంటారు. అటంకాలు మధ్యలో కలిగినా కార్య విజయం.

కర్కాటకం

(పునర్వసు 4, పుష్యమి, ఆశ్రేష)

అన్ని రంగాలవారికి జయం. వృత్తి వ్యాపారాలలో లాభం. లాభదాయక నూతన పరిచయాలు, గృహములోశుభకార్యములు, అందుచే ధనవ్యయం, దూర ప్రయాణములు కలవు. సంతానానికి విజయం, ధన లాభం. ఆశ్రేష నక్షత్రము నందు గ్రహణము కలిగినం దున ఆశ్రేష జాతకులకు కొద్దిగా అనారోగ్యం.

సింహం

(మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర)

ప్రయాణము నందు ఆటంకాలు, ధన వ్యయం, స్థిరాస్తులు కొనుగోలు చేయగలరు. వాత సంబంధ వ్యాధులు సూచించబడ్డాయి. గ్రహ శాంతి చేయించుకోవాలి. పుణ్యక్షేత్రము లను, చారిత్రక ప్రదేశాలను కూడా దర్శించగలరు.

(ఉత్తర 2,3,4, హస్త – చిత్త = 1,2) :

చేయు చిన్న వృత్తి వ్యాపారాల యందు అభివృద్ధి, అధిక లాభము. నూతన పనులకు శ్రీకారం చేస్తారు. ధనలాభము. అష్టమంలో శని వలన కొద్దిగా అనారోగ్యం. శుభకార్యముల కొరకు ధనవ్యయం. రుద్రాభిషేకం, ఆదిత్య హృదయం చేయించుకొనుట అవసరం.

తుల

(చిత్త 3,4, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3) :

వ్యాపారాభివృద్ధి, అధికారుల సహకారం లభిస్తుంది. కుటుంబ కలహాలు సెప్టెంబర్ 17 తరువాత కొంత చిక్కులు. శారీరక ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. విహారయాత్రలు, తీర్థయాత్రలు చేస్తారు. సుబ్రహ్మణ్య పూజ, ఆదిత్య హృదయం అవసరం.

వృశ్చికం

(విశాఖ 4, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ) :

చేస్తున్న వృత్తి వ్యాపార ఉద్యోగాలు అనుకూలించును. కుటుంబ సఖ్యత, ధనవ్యయం, స్థానచలనము, ఉద్యోగస్థులకు బదిలీలు జరుగవచ్చు. ప్రమోషన్‌లు కూడా కలవు. మంచి కార్యముల కొరకు ధనవ్యయం, వివాహములు నిశ్చయమగుట కూడా జరుగును. ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులకు ఉన్నత సీట్ లభించే అవకాశం కూడా కలదు.

ధనుస్సు

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ – 1) :

స్థానచలనములు కలవు. సంతానానికి మంచి అభివృద్ధి కలదు. పుణ్యక్షేత్రములు, విహార ప్రదేశములు దర్శిస్తారు. వృత్తి, వ్యాపార, విద్యలలో అభివృద్ధి, ధనలాభం, కుటుంబంలో సుఖ సంతోషాలు, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు పెరుగును.

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 –శ్రవణం, ధనిష్ట 1,2) :

గత నెల కంటే అన్నివిధాలుగా యోగ దాయకం, నూతన కార్యజయం, కుటుంబ సఖ్యత, ధనలాభం, సోదర సహాయం పూర్తిగా లభిస్తుంది. సంఘంలో పేరు ప్రఖ్యాతులు పెరుగుతాయి. దైవసంబంధ ప్రయాణములు చేస్తారు. స్వల్ప అనారోగ్యం. ఆదిత్య హృదయం చదువుకోవాలి.

కుంభం (ధనిష్ట 3,4 – శతభిషం – పూర్వాభాద్ర 1, 2, 3) :

దైవసంబంధ కార్యములు చేస్తారు. ఉద్యోగస్థులకు ప్రమోషను, బదిలీలు కలవు. బంధుమిత్రుల కలయిక, ఆశించిన ధనం అందుతుంది. స్వల్ప ఆరోగ్యభంగములు. అనుకోని విధంగా ధనవ్యయం, తీర్థయాత్రలు చేస్తారు. అనారోగ్యం కలదు.

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4 – ఉత్తరాభాద్ర – రేవతి)

మనస్సులో ఆందోళన, భార్యతరపు వారితో విరోధం, ధనవ్యయం, చికాకులు, నేత్రరోగములు సూచితం. తండ్రితో విరోధం. అన్నింటా ఆటంకాలు, వ్యవహారములలో వ్యతిరేకతలు కలుగుతాయి. శ్రమ ఎక్కువ. వాహన నష్టం. శని కుజులకు శాంతి చేసుకోవాలి.

సర్వం శాస్త్రీయం

ఆర్. రేవతి

''ఒరే చిట్టిగా! పండుగపూటా ఇంకా అలా కూచున్నావేంట్రా - లే, లేచి ఒంటికి సుబ్బరంగా నూనె పెట్టుకుని తలంటు స్నానం చెయ్యి'' అంది నాయనమ్మ.

''నూనె, తలంటు - సింగినాదం'' అని కొట్టిపారేశాడు చిట్టి.

''సింగినాదం ఏమిట్రా - ఒంటికి నూనె పట్టించుకోడం సింగినాదమా!... ఏడిసినట్లుం దర్రా మీ చదువులూ, మీరూనూ.''

''చదువుకీ దీనికీ సంబంధం ఏమిటి నాయనమ్మా - అంతా చాదస్తం'' అని చిట్టి ఈసడించాడు.

''ఒరి చవట నాగమ్మా. ఒంటికి నూనె పెట్టుకోడం చాదస్తం కాదురా, శాస్త్రీయం - తెలుసా! వారానికోసారయినా ఒంటినిండా నూనె పెట్టుకుంటే, అది శరీరంలోకి ఇంకు తుంది. లోపలి చర్మం, బయట చర్మం పరిశుభ్ర మవుతుంది. చెమటని బయటికి పంపే రం ధ్రాలు మూసుకుపోకుండా తెరుచుకుంటాయి. చర్మం రోగాలు లేకుండా వుండి, నిగారిస్తుంది. నీలాంటివాళ్లు ఆర్నెల్లకోసారయినా చెయ్యరని, కనీసం పండుగ పేరుమీద పండగనాడైనా ఒంటి కింత నూనె పెట్టుకోండ్రా అంటారు పెద్దవాళ్లు.''

'అదా' అన్నట్టు చూశాడు చిట్టిగాడు.

''పండగలన్నీ శాస్త్రీయమైనవే. వాటి వెనక ఎన్నో శాస్త్రీయమైన కారణాలున్నాయి తెలుసా?'' అంది నాయనమ్మ.

ముఖంలో అయిష్టత కనిపిస్తున్నా 'ఏమిటో అవి' అన్నట్లు చూశాడు చిట్టి.

''గుమ్మానికి మామిడి తోరణం కట్టమంటే, మీరంతా పిచ్చి నవ్వు నవ్వుతారు. మనం విడిచిపెట్టే బొగ్గుపులుసు గాలి (కార్బన్ డయాక్సైడ్)ని మొక్కలు గ్రహించి, మంచి గాలి ఇస్తాయని తెలుసా? చెట్లు లేకపోతే, తాజాగా వున్న ఆకునైనా గుమ్మానికి కడితే కొంత మేలు అన్నారు. మామిడి ఆకులు మిగతా ఆకుల్లాగా తొందరగా వాడిపోవు. అందుకని తోరణంగా

గుమ్మానికి కడతాం. రోజూ కాకపోయినా పండుగలు వచ్చినప్పుడు ఖచ్చితంగా కట్టాలి. పండగలంటే అతిథులు, చుట్టాలూ వస్తారుగదా. విడిచిపెట్టే గాలి ఎక్కువవుతుందా మరి. అలాగే బయటినుంచి వచ్చే దుమ్మూ, ధూళి, చెడు గాలి వంటి వాటిని కూడా ఈ ఆకులు ఆపుజేస్తాయి లోపలికి రాకుండా.

''అలాగా - ఇప్పుడు షాపుల్లో ఏర్ కర్టెన్స్ అని పెడుతున్నార్లే గుమ్మాలకి. అలాంటిదన్న మాట తోరణం.''

''అవున్రా - మీరెంత ఆధునికంగా ఆలో చించినా, అన్నీ మన పురాతన సంప్రదాయాలే, పెద్దలు చెప్పినవే. శ్రావణమాసం వస్తూందే గుమ్మానికి పసుపు పెట్టవే అంటే, మీ అక్కయ్య కూడా 'ఇంకా ఏమిటి నాయనమ్మా పసుపు కుంకం' అని కొట్టిపారేసిందిరా.''

''దానికీ శాస్త్రం వుందా?''

''మన గ్రామాల్లో పాములు ఎక్కువ. పురుగూ పుట్రా ఎక్కువ. అవి అలా తిరుగుతూ గుమ్మంల్లోంచి లోపలికి వచ్చేస్తాయి. పసుపు పాముకి పడదు - అంటే ఎలర్జీ. అందుకని గుమ్మానికి పసుపు రాస్తే పాములు దాటిరావు. పైగా శుభంగా వుంటుంది. అలాగే ముగ్గు. గుమ్మం ముందు ముగ్గులు పెట్టడంలోనూ కారణం వుంది. మనం ఏదో సున్నంతోనూ, సుద్దతోనూ ముగ్గులు పెడుతున్నాం గాని, బియ్యం పిండితో పెట్టాలి. చీమలూ అవీ ఇంట్లోకి రాకుండా ఆ పిండి దగ్గరే ఆగిపోయి తింటూ వుండిపోతాయి. ఇంటికో అలంకారం కూడానూ. అందుకే ముగ్గులు. శ్రావణ మాసంలో శుక్రవారాలు, మంగళవారాలూ పేరంటాళ్లూ వస్తారు. వాళ్ల కాళ్లకి పసుపు రాస్తారు. ఎందుకనుకున్నావు?''

''చీరెలకి అంటుకుని చీరెలు పాడయి పోడానికి.''

''నీ మొహంరా! శ్రావణ భాద్రపద మాసాలు వర్షాకాలం. అంటే వర్షపు నీళ్ళలో నడవాలి. ఆ నీళ్లన్నీ కల్మషమయంగా వుంటాయి. వాటిలో కాళ్లు పెడితే పాదాలకి వ్యాధులొస్తాయి. పసుపు క్రిమినాశిని. సూక్ష్మ క్రిముల్ని చేరనీయదు. బురద, కుళ్లు నీరు పసుపున్న కాళ్లకి తగిల్తే వ్యాధులు రావు.

''మా డెట్టాల్ లాగా పని చేస్తుందన్న మాట.''

''ఈ విధానాలన్నీ సత్యంగా పాటిస్తూంటే - అవన్నీ ఎందుకురా - ఇంకా చెప్తాలే - ఆలస్యం కాకుండా నూనె పట్టించుకుని స్నానం చెయ్యి. అసలు స్నానం సూర్యోదయం వేళలోనే చెయ్యాలి. తెలుసా?... ఇంకోసారి చెప్తాను.''

చెట్ల మీదనే నివసించే యోగిరాజు

డా॥ పినపాటి వీరభద్ర మహదేవ్

''**భా**రతీయ జనజీవన స్రవంతిలో మహాపురుషుల, యోగుల అద్భుతమైన ప్రభావం వుంటూనే వుంది. ప్రస్తుత కాలంలో ఆధ్యాత్మిక దృష్టి ఎంతగా తగ్గిపోయినా, ఈ పుణ్యభూమిలో కొందరు మహాపురుషులు ఉంటూనే ఉంటారు. తపోభరితమైన ఉపదేశాల్లో, జనజీవనమందలి కలుషాన్ని నివారింపగల సామర్థ్యం తప్పక వుంటుంది. యోగి రాజుదేవరహా బాబా అట్టి ఉచ్చకోటికి చెందిన మహాపురుషుడు'' వీరి ప్రతిభ అసాధారణం. ఈ మహాయోగికి ''పతంజలి యోగ దర్శనం'' ప్రేరణ కలిగించిన గ్రంథం. వీరు వేదాలు, శాస్త్రాలు, గీతా, యోగ దర్శనాల నుండి శ్లోకాలకు, బహుప్రచారం చేసి, సాధారణ జనుల మధ్య చాలా ప్రఖ్యాతి గడించారు''.

ఈ విషయాలు నేను 1970లో బీహారు రాజ్యంలో ఉద్యోగ నిమిత్తం వెళ్లినప్పటి నుండి వింటున్నాను. శ్రీ దేవరహా బాబా అని పిలవబడే యోగి గార్ని దర్శించాలనే కోరిక జనించింది, ఆ సమయం 1977వ సంవత్సరం నేను ఉత్తర బీహారులోని ''ముజఫర్‌పూర్'' అనే నగరంలో వున్నప్పుడు భగవత్సంకల్పంతో, లభ్యపడింది

ఈ ఊరికి నేపాల్ సరిహద్దు 30 మైళ్ళు వుంటుంది. తూర్పు దిశగా వెళ్ళితే 'దర్భంగా' (శివధనుర్భంగం జరిగిన చోటు), ఇంకా తూర్పు ఉత్తరంగా వెళ్ళితే నేపాల్ సరిహద్దులలో ''సీతా మఢీ'' (సీతాదేవి నాగటి చాలులో దొరికిన స్థలం) లాంటి ప్రసిద్ధ స్థలాలు వస్తవి.

దర్భంగా విదేహుడైన జనక మహారాజు పరిపాలించిన రాజ్యం. అచ్చట వాడుకభాష మైథిలీ (మిథుల రాజ్యంలో మాట్లాడు భాష) ఆ భాష చాలా లలితంగానూ, సుకుమారం

గానూ, మధురంగానూ వుంటుంది.

ఈ భాషలో గీతములు వ్రాసిన ''విద్యాపతి'' కవిపుంగవుడు ఈ మిథిలా పురవాసి. ఇక్కడ కామేశ్వర సింగ్ సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయము అతి పురాతనమైనది. ఇక్కడ ప్రజల వేషభాషలు, కట్టూ బొట్టూ హిందుత్వాన్ని కొట్టినట్లు చూపుతాయి. ఇచ్చట పురుషులకు, అన్ని వర్గములలోనూ, తలలో ''శిఖ'' చాలా ముఖ్యము. సంస్కృత భాషలో ప్రాయః అందరు మాట్లాడగలరు.

''మంచి పండితులు, విద్వాంసులకు నిలయం. ఈ దర్భంగా ప్రాంతంలోని విద్యావంతులే మొత్తం ఉత్తర, దక్షిణ బీహారులోని విద్యాలయాల్లో, విశ్వవిద్యాలలో ఉపాధ్యాయులు, ప్రాచార్యులూను. ముజఫర్‌పూరు గూడా మిథిలా సంప్రదాయంతో ఓతప్రోతం ప్రాంతం అవుతూ వుంటుంది.

యోగిరాజు శ్రీ దేవరహా బాబా గార్ని ముజఫర్ నుండి పోవాలని నిర్ణయించాము. బీహారులో ఎక్కువగా నదులన్నీ శ్రావణ మాసంలో పొంగుతాయి. వర్షాకాలం గూడా అవటంతో ప్రయాణం చేయటం వీలుపడదు. భాద్రపద మాసం వచ్చేటప్పటికి వర్షాలు వెనకపడతవి. చలి ఆరంభించుతుంది.

మేం అప్పుడు ప్రయాణం సాగించాము. బయటకు వస్తే రోడ్లు అన్నీ పొగమంచుతో దట్టంగా కప్పబడి, ఎదుటి వాహనాల, లైట్లు గూడా కనపడనంత దట్టంగా తెరవేసినట్లుగా వుంటవి. ఈ మంచులో వాహనాలు ఢీ కొనటం కూడా జరుగుతుంది. ఉదయం 10 గంటల వరకు ఈవిధంగా రోడ్లు వుంటవి. అక్కడనుండి 7 గంటల ప్రయాణం - అంటే పెందలాడే బయలుదేరాలి - అట్లా మేం ఆరు గంటలకు ప్రయాణం ఆరంభించాము. ఉత్తర బీహారులోని 3 జిల్లాలు దాటితే గాని ఉత్తరప్రదేశ్ రాదు.

ఈ యోగిగారు వుండే ప్రదేశం ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో వుంది. ముజఫర్‌పూరు మీదుగా, భట్నీ జంక్షను, గోరఖ్‌పూరు, వారణాశీ వెళ్లే చిన్న రైలు మార్గంలో ''లాటరోడ్'' అనే స్టేషను దగ్గర దిగి, రైలులో వెళితే అక్కడినుండి ''దేవరహా'' 4 మైళ్ళు. ఇది దేవరియా జిల్లాలో వుంది.

చల్లటి వాతావరణం, దారిపొడుగునా గోధుమ పొలాలు, అవాల తోటలు, పసుపు

పచ్చని తివాచీలు పర్చినట్లుగా చాలా రమణీయ దృశ్యం కనులకు ఇంపుగా వుంది. చిన్న చిన్న జనపదాల మధ్యగా నడిచి వెళ్లిచేరాలి. ప్రతివారు నడిచి వారి దర్శనం చెయ్యాల్సిందే.

అది సరయూ నదీ తీరం. అక్కడ తుమ్మచెట్ల వనం. ఆశ్చర్యం... అక్కడ తుమ్మచెట్లకు ముళ్ళు అసలే వుండవు. ''నిష్కంటక బబూలు'' వృక్షాలు అని వాటిని అక్కడివారు పిలుస్తారు.

దీనికి ఒక చిన్న ఉదంతం చెపుతారు అక్కడ యోగిగారి సేవకులు. ఒకానొక కాలంలో ఆ తుమ్మచెట్లుకి ముళ్ళు మామూలుగానే వుండేవిట - బాబాను దర్శించటానికి వచ్చే భక్తులకు అవి గుచ్చుకొనేవిట. దాంతో వారు బాధపడుతూ వుండేవారుట. ఈ విషయం

యోగివారికి తెల్సిందిట. అప్పుడు బాబా ఆ చెట్ల దగ్గర నతమస్తకులై ఆ వృక్షాలను ప్రార్థించారుట. ''ఇక్కడికి వచ్చే సజ్జనులకు బాధాకరంగా వుండే మీ ఈ ముళ్ళు ఇక నుండీ వారికి ఇబ్బంది కలగకుండా చేయండి.'' ఈ ప్రార్థించింది ఆ వృక్షాలను. వారు తరువాత విన్నవించారు... ''ఈ వృక్షాలు అన్నీ గూడా ''తపస్వులు'' వీరు ఈ ఉపాధితో తమ కర్మను ఈ జన్మలో పూర్తి చేసుకొంటున్నారు. వారికి బాధ కలిగించటం గాని, వారికి అపచారం జరిగే పనులు గానీ, ఈ వనంలో జరగరాదు'' అని వచ్చే భక్తులకు శ్రీవారు ఆదేశించారుట.

''ఈ జగత్తులో స్థావర, జంగమ రూపంగా వుండే ప్రతి ఒక్క వస్తువు సత్, చిత్ ఆనంద స్వరూపమైన పరమాత్మమే అని తెల్సుకోండి'' అని విశదీకరించారు.

వనాంతరంలో తుమ్మ చెట్లు దట్టంగా పెరిగివున్నవి. వాటిమధ్య కొన్ని పెద్ద చెట్లను కలిపి, ఒక మంచె ఏర్పరచి వుంది. చెక్కలతో నిర్మించి భూమికి 10 అడుగుల ఎత్తుగా 40 అడుగుల పొడవు, 20 అడుగుల వెడల్పుగా విశాలంగా వుంది మంచె. దానిమీద ఒకవైపు పెద్దపెద్ద మట్టి బానలలో సరయూ నదీ జలాలు నింపివున్నవి. వాటి ప్రక్కనే ఒక చిన్న పాక వుంది. మంచె చుట్టూ వాసాలు కట్టి వున్నవి. శ్రీ యోగిరాజు దేవరహా బాబాగారు ఈ మంచె మీద కూర్చుని వున్నారు.

ఆరున్నర అడుగుల ఆజానుబాహువు, పొడుగాటి బాహువులను అక్కడ అడ్డంగా కట్టి వున్న వాసాల మీద వేసి సందర్శకులను తిలకిస్తున్నారు. వారి గడ్డాలు మీసాలలో కూడా కాంతివంతంగా ముందుకు చొచ్చుకుపోతూ వుండేవారి కన్నులు అందరినీ ఆకర్షించుతవి.

వార్ని ఆ విధంగా చూస్తూ వుంటే ఏదో త్రేతాయుగంలోని ప్రధాన అగ్రగణ్యుడైన వనచరుడిడు దర్శనం లభించినట్లుంటుంది. జాంబవంతుడా, హనుమంతుడా, లేక ఇంకే దన్నా శాఖా మృగమా అనే భావన వ్యక్తమవుతుంది. అతిమానుష భంగిమ, శీతలమైన దృక్కులు, అతి ప్రేమను ప్రసారింపజేస్తూ వారు ఆగంతులను పరామర్శిస్తారు. మనం అంతా మంచెకు 20 అడుగుల దూరంలోనే వుండి వారి దర్శనాన్ని, వచనామృతాన్ని అనుభవిస్తూ వుంటాము.

మహరాజ్ యోగిరాజ్‌జీ ముందుకు వెళ్ళే ప్రతివారు పండ్లు తీసుకుని వెళ్ళి వారికి సమర్పించుతారు. వారు ఆ పండ్లు ఆ మంచె మీదకు అందుకుంటారు. శలవు తీసుకొని తిరిగి వెళ్ళే భక్తులుకు పండ్లు ప్రసాదం ఇచ్చి పంపుతారు. వారు యిచ్చే పండ్లకు లెక్క వుండదు. ఒడి పట్టి తీసుకుంటుంటే, మంచె మీద నుండివారు క్రిందకు రెండు చేతులతో తోస్తూ వుంటారు.

భక్తులు ఎవరైనా చరణ ప్రసాదం కావాలంటే వారు తన కాలును క్రిందకు వేళ్ళాడేస్తారు. క్రిందవున్న సరయూ నది ఇసుక వారి పాదాలకు తాకించి భద్రంగా భక్తితో తమ ఇళ్ళకు తీసుకొని వెళ్ళతారు. భక్తులు ఏదన్నా సందేశం ఇవ్వమని అడిగితే జ్ఞానానికి సంబంధించిన ప్రబోధం చేస్తారు.

బాబా తనకు తోచినప్పుడల్లా ఆ మూల వుంచిన నీటితో స్నానం చేసి తిరిగి వచ్చి కూర్చుంటారు.

మేం వెళ్ళాము, మా పరిచయం అడిగారు 'మేం మద్రాసు వాళ్ళము, ఇట్లా ముజఫర్

పూరులో కెనరా బ్యాంకులో మేనేజరుగా వున్నాము' అని తెల్పాము. అట్లా దగ్గరగా రమ్మనమని పిలిపించి కుశలం అడిగినారు - ఇచ్చిన పండ్లు తీసుకున్నారు. ఏవన్నా శలవిస్తే వింటాం అంటే "భగవంతుడు సర్వశ్రేష్ఠుడు ఆయనను నిరంతరం మరువక భజించు. ఇతరులకు సహాయం చేస్తూ ప్రేమతో జీవించు. సంసారంలో వుంటూనే భగవద్భక్తిని పెంచుకో. జాగ్రత్త. పడవనీళ్ళల్లో వుండవచ్చు కాని నీళ్ళు పడవలో వుండరాదు" అని హిందీలో శలవిచ్చారు. "బచ్చే! నావ్ పానీ మే రహ్‌సక్తా హై, పరంతు పానీ నావ్ మే నహీ రహనా చాహియే! హోషియార్!" అన్నారు. అంటే నీవు ప్రపంచంలో వుండి అన్ని వ్యవహారాలు జరుపుకోవచ్చు కాని ప్రపంచంలోకి రాగూడదు. అట్లా జరిగితే ఇబ్బంది వస్తుంది జాగ్రత్త అని విశదీకరించారు.

ఈ విధంగా వచ్చిన భక్తమండలిని అనుగ్రహిస్తూ సాయంత్రం 5 గంటల వరకు మంచె మీదే వుంటారు. మంచెమీద కొందరు శిష్యులకు జ్ఞానోపదేశం చేస్తూ పగలు గడుపుతారు.

సాయంత్రం కాగానే మంచె దిగి, సరయూ నదిలో వున్న పడవ దగ్గరకు వెళ్ళి దాని సహాయముతో నది ప్రవాహంలో లోతుగా కట్టిన ఇంకొక మంచె మీద కూర్చుని రాత్రి అంతా జలస్తంభనం చేస్తారు - ఈవిధంగా నీటిలో వుండి తిరిగి ఉదయం కాగానే చెట్లమీద మంచె మీదికి వచ్చి దర్శనం ఇస్తారు.

అద్భుతమైన మహిమాన్వితులు. వారికి ఉత్తరభారతంలో పెద్ద పెద్ద వారు శిష్యులు, భక్తులు వున్నారు.

అలహాబాద్‌లోని త్రివేణీ సంగమానికి ప్రతి మాఘమాసం వెళ్ళి ఇట్లాగే మంచె మీద పగలు గడిపి రాత్రి జలస్తంభనం చేస్తారు. వారి ప్రయాణం అంతా పడవలోనే. సరయూనది ద్వారా గంగా నదిలో ప్రవేశించి త్రివేణీ సంగమం చేరేవారు. అన్ని ముఖ్య పట్టణాలలోను వారి మఠాలు, అక్కడ శిష్యులు, వారి నిర్వాహములన్నీ యధావిధిగా జరుగుతూ వుంటవి.

వీరు వైష్ణవ మతావలంబులు. శ్రీ రామానుజ సంప్రదాయమునకు సంబంధించిన యోగిపుంగవులు. మేం ఆరోజు సాయంత్రం దాకా వుండి వారివద్ద అనుజ్ఞ పొంది మా స్థలాలకు తిరిగి వచ్చేశాము. రాత్రిపూట ఆ వనాంతరాలలో ఎవరూ వుండరూ ఉండనివ్వరు. వారితో వున్న క్షణాలు, వారి ఉపదేశాలు, దివ్య అనుభూతులను నింపినవి అనడంలో - సందేహం లేదు. ✸

TORTOISE

Yada Samharate Cayam
Kurmo nganiva sarvcah
Indriyanin driyathebyas
Tasya prajna pratisthita

Srimad Bhadgavatt Gita

Orumaiyul aamaipol
aindadakkal aatrin
Ezhumaiyum emappu
udaithu

- Thirukkural

'Kurma in Sanskrit conveys the same meaning as "aamai" in Tamil tortoise. An admirable trait of tortoise is that it can wind up its senses at any moment and exhibit them again, at any time moment and exhibit them again, at any time for particular purposes.

Human beings can scale steadily Himalayan peaks of achievements following the tortoise example . concentrate for higher evolution by restraining wandering senses, when necessary, totally. Such concentration has produced Adi Sankara, Buddha, Mahatma Gandhi, Einstein, Marie Curie and can still make many more. Also you can be one such greatman.

The above couplets underline the point that future of mankind lies in such constructive concentration.

- K. Venkata Ramani

మా ఊరి దేవుడు

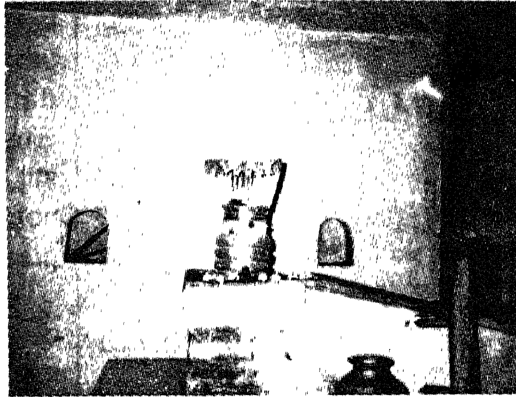
వర్యం కృష్ణమోహన్, చెన్నై

మా ఊరి పేరు ''కారుమూరు''. మా ఊరు చేరటానికి రెండు మార్గాలున్నవి. రైలు మార్గం - తెనాలి, రేపల్లె బ్రాంచి లైను, 'పల్లెకోన' స్టేషనులో దిగి రిక్షాల మీద గాని, బస్సుమీద గాని మూడు కిలోమీటర్ల దూరంలో వున్న కారుమూరు వెళ్లవచ్చు. మా పూర్వీకులు. కట్టించిన ''అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరి'' ఆలయం, యీ ఊరి విశేషం! ఆలయం ఊరి మధ్యలో వున్నది. సుమారు 250 సంII క్రితం మా పూర్వులలో ఒకరైన వర్యం కృష్ణశాస్త్రిగారు కట్టించారని తెలుస్తున్నది.

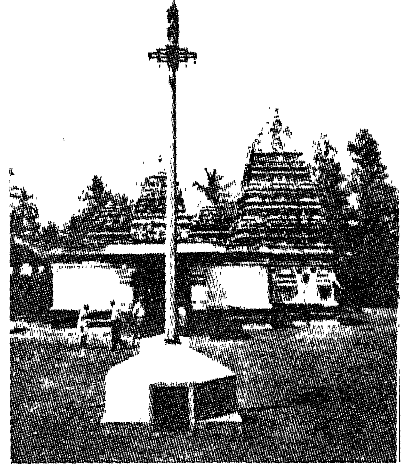
శాస్త్రిగారికి అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరి మామూలు మనిషి రూపంలో చిన్నపిల్లగా తరుచు కనపడుతూ, మసలుతుండేదిట. గాజుల బేహార్లు వచ్చి యింట్లోని ఆడపిల్లలకు గాజులు తొడిగినప్పుడు ఆమె కూడ ఒక పిల్లలాగ వేయించుకునేదిట. లెఖ్ఖకు ఎప్పుడూ ఒక పిల్ల చేతులు ఎక్కువగా వచ్చేవిట. గట్టిగా తనిఖీ చేస్తే గాజులు శబ్దం చేసుకుంటూ అదృశ్యమయ్యేదిట. అందరికీ ఆమె యింటి ఆడపడుచు అనే భావన కలిగించేదిట. అపారమైన అనుగ్రహం చూపేదిట.

అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరి

అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరుడు

ఆలయం ధ్వజస్థంభం

ఆ మహా పండితుడు పరమపదించిన తదనంతరం ఆయన తమ్ముడు కృష్ణశాస్త్రిగారు తన సోదరుని జ్ఞాపకార్థం అమ్మవారికి ఆలయం కట్టించారు. వీరు తమ జీవిత సమయంలో కారుమూరులోనే మరో మూడు గుళ్ళు కట్టించారుట. కాని అవి శిధిలమయిపోయినవి. ప్రస్తుతం అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరి దేవాలయం, అదే ప్రాంగణంలో ''చెన్నకేశవుల స్వామి'' ఆలయం మిగిలినవి. దేవాలయంలో మూలవిరాట్టు అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరి విగ్రహమే కాక, అద్వైత బ్రహ్మేశ్వరుడు, రామలింగ స్వామి (లింగాకారం), త్రిపుర సుందరి మూర్తులున్నవి. చెన్న కేశవస్వామి ఆలయంలో దేవి, రాజ్యలక్ష్మి

భక్తులు శివరాత్రికి అభిషేకాలు, అమ్మవారి కుంకుమ పూజలు, కార్తీక మాసంలో సహస్ర దీపార్చన, ప్రభల ఊరేగింపు కోలాటాలు, ఏటా ఉత్సాహంగా జరుపుకుంటున్నారు.

పితృకర్మలు దేనికి?

కాంచీపుర కామకోటి జగద్గురువులు మహాస్వామి
శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామి

మనిషికి మూడువిధాలైన ఋణములున్నవి. మొదట దేవఋణం. రెండవది ఋషిఋణం, మూడవది పితృఋణం. ఇవే కాక సంఘంలో ఉన్నందువలన అతిథి అభ్యాగతులను ఆదరించ వలసియున్నది. దీనిని మనుష్య యజ్ఞం అని అంటారు.

బ్రహ్మయజ్ఞం ఋషుల తృప్తి కోసం చేసేది. బ్రహ్మమనగా వేద మని ఒక అర్థం. వేదములను అధ్య యనం చేయడం, అధ్యాపనం చేయ టం బ్రహ్మయజ్ఞం.

అందరూ చేయవలసిన సామాన్య కర్మ ఒకటి యున్నది. అది భూత యజ్ఞం. అనగా ఒక్క మను ష్యులే కాక సృష్టిలో ఉన్న సమస్త జీవరాసులనూ ఉద్దేశించి ప్రేమ పుర స్కరంగా వానికి ఆహార సదుపా యాలు కల్పించడమే భూతయజ్ఞం.

ఈవిధంగా పితృయజ్ఞం, దేవ యజ్ఞం, మనుష్య యజ్ఞం, భూత యజ్ఞం అని యజ్ఞములను ఏదో ఒక రూపములో చేయవలసిన విధి మనకున్నది. వైదిక ధర్మరీత్యా ప్రతి ఒక్కరూ తమ తమ కర్మలను సకృత్తుగా నిర్వర్తించి ఈశ్వరార్పణ చేయడమే బ్రహ్మయజ్ఞమని చెప్ప వచ్చును.

వేదము మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ - అని శాసిస్తున్నది. తల్లిదండ్రుల యెడ వినయంగా వుంటూ చేతనైన సేవ చేయటం ప్రతిఒక్కరికీ కనీసపు ధర్మం. పుట్టినప్పటి నుండి పెరిగి పెద్ద అయ్యేంతవరకు మనకు మన తల్లి దండ్రులు చేసిన ఉపకారమునకు ప్రత్యుప కారము చేయుట కానిపని. అందుచేత సాధ్యమై నంతవరకు వారి మనస్సు నొప్పించక నడుచు

కోవటం మనవిధి.

తల్లిదండ్రులు గతించిన పిదప శాస్త్ర సమ్మతముగా.శ్రాద్ధ తర్పణ క్రియలు అందరూ తప్పక చేయవలసియున్నది. బ్రతికి ఉన్నప్పుడు తల్లిదండ్రుల బాగోగులు గమనించవలెనవి చెప్పే సంఘసంస్కర్తలు, మరణించిన పిదప మనము చేయవలసిన శాస్త్ర విహిత పైతృక కర్మలను ఒప్పుకోవటం లేదు. అది వారికి పరిహాసంగా వున్నది.

నువ్వులు, తర్పణజలం, పిండములు, బియ్యము, అరటికాయలు, బ్రాహ్మణులకు పెట్టే భోజనము - ఇవన్నీ ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాము - ఇవి ఎక్కడో కనిపించని పితరుల కెట్లా పోయి చేరుతవి? పితరులు మళ్ళా ఎక్కడో ఏదో ఒక రూపంలో పుట్టారనే అనుకొందాం. కానీ ఈ వస్తువులు వాళ్ళకు ఎట్లా పోయి చేరుతవి? ఇదంతా వట్టి పిచ్చితనం అనే వాళ్ళు అంటారు.

ఈ సందర్భంలో ఒక కథ చెప్పాల్సి వస్తుంది.

ఒకపెద్దమనిషి తన కుమారుణ్ణి చదవటానికి పట్టణంలో వదలిపెట్టి నాడు. ఆ పిల్లవాడు పరీక్షకు డబ్బు కట్టవలసి వచ్చింది. వెంటనే తండ్రికి నీవు డబ్బును తంతీ మనియార్డరు చేయవలసినదని కోరినాడు. కుమారుడు అడిగిన డబ్బు తీసు కొని తండ్రి తపాలా ఆఫీసుకు వెళ్ళి నాడు. ఆ పెద్దమనిషి గ్రామీణుడు.

చెప్పి దానిని పంపవలసినదని కోరి నాడు - తంతులద్వారా ఆ డబ్బు ఉద్యోగి పంపుతా డని, ఆ అమాయ కుడు అనుకొన్నాడు. ఉద్యోగి డబ్బును తీసి, మేజాలో భద్రపరచి, 'సరే పంపుతాను' - అని అన్నాడు. 'నేనిచ్చిన డబ్బు నీదగ్గరే వుంచు కొన్నావే? అది మావాడికి ఎట్లా పోయి చేరు తుంది?' అని అతని ప్రశ్న.

'ఎట్లా చేరుతుందా? ఇదో ఈవిధంగా' అని అతడు టెలిగ్రాఫ్ మీద తంతిని పంపసాగి నాడు. డబ్బు ఇక్కడే వున్నదే? ఇతడేమో పోయి చేరుతుంది అని అంటున్నాడే. ఇదెట్లా సాధ్యం? అని పల్లెటూరి వాని సందేహం సందేహంగానే

నిలచిపోయింది. మనియార్డరు మాత్రం పిల్ల వానికి సురక్షితంగా పోయి చేరింది.

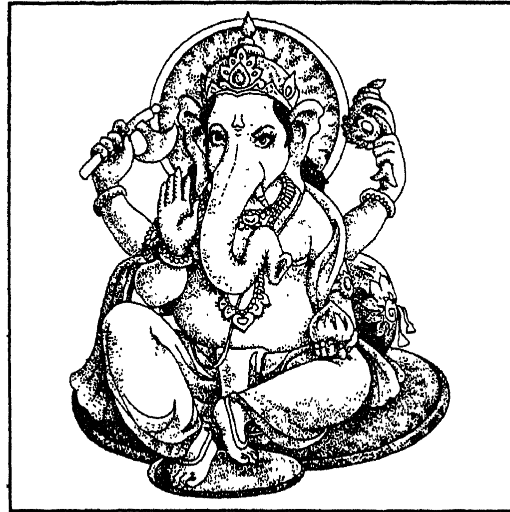
మనం పితరులకూ, దేవతలకూ అర్పించే వస్తువులు కూడా ఈ విధంగా చేరవలసిన చోటుకుపోయి చేరుతవి. శాస్త్ర సమ్మతంగా మనం ఈ క్రియలను నిర్వర్తిస్తే పితృదేవతలు అవి ఎవరికిపోయి చేరవలయునో వారికి చేరేటట్లు చూస్తారు. ఒకవేళ పితరులు ఆసరికే ఎక్కడో పశువులుగా పుట్టివుంటే ఈ వస్తువులు గ్రాసరూపంగా వారికి అందుతవి. ఈవిధంగా వస్తువులను తగిన రూపంలో చేరవేయటానికి ఇచ్చివున్నాడు. అందుచేత శ్రాద్ధంలో మనము అర్పించే వస్తువులను స్వీకరించే దానికి వాళ్ళు ప్రత్యక్షంగా రావలసిన పనిలేదు.

పితరులయందు విశ్వాసము, శాస్త్రము లలో శ్రద్ధ అవసరము. టీపార్టీలలో ఫలానా వారి ఆరోగ్యంకోసం నేను దీనిని త్రాగుతున్నాను - అని టోస్ట్ చెప్పడం మనకందరికీ తెలిసినదే. తాను త్రాగితే ఎదుటివాడికి ఆరోగ్యమెట్లా కలుగుతుంది? ఇది మనోభావమే కదా? విశ్వాసమే కదా? శ్రాద్ధము అనగా శ్రద్ధతో చేయవలసిన క్రియ అని అర్థం.

ఏ కార్యాన్ని మనం చేసినా దానికున్న నియమాలు, విధులు మనం పాటించవలసి వుంటుంది. ఒక ఉత్తరం వ్రాసి - 'ఈ తపాలా పెట్టె అందంగా లేదు. నావద్ద ఇంతకంటే మంచి పెట్టె వున్నది; అందులో ఈ ఉత్తరాన్ని వేస్తాను. ఉత్తరం ఎందుకు పోయి చేరదు?' అని వితండవాదం చేస్తే జరుగుతుందా? అందు చేత ఏకార్యాన్నిగానీ మనం సత్ఫలితంగా చేయా లంటే వాని వాని విధులను పాటించవలసి వుంటుంది. పెద్దలు అందులకే 'యథాశాస్త్రం, యథావిధి' అన్నారు. కర్మ సఫలం కావాలంటే శాస్త్రవిధులను పాటించక తప్పదు.

'సాధన గ్రంథ మండలి'
(తెనాలి) సౌజన్యంతో

మన పద్యం

ఆదరమొప్ప మ్రొక్కిడుదు నద్రిసుతా హృదయనురాగ సం-
పాదికి, దోషభేదికి, ప్రపన్నవినోదికి, విఘ్నవల్లికా-
చ్ఛేదికి, మంజువాదికి, నశేష జగజ్జన నంద వేదికిన్
మోదకఖాదికిన్, సమదమూషక సాదికి, సుప్రసాదికిన్.

ఇది మన కవి 'పోతన'గారు రచించినది. మహాభాగవతానికి ప్రథమంలో చేసిన ఇష్టదేవతా స్తుతిలోనిది. ప్రతి తెలుగువాడూ కంఠస్థం చేయదగ్గ పద్యమిది. గణపతిని స్తుతిస్తూ రచించిన ఈ పద్యభావం :

అద్రిసుతా - పార్వతీదేవి; **హృదయనురాగ సంపాదికి** - మనస్సులోని అనురాగాన్ని సంపాదించుకున్నవానికి; **దోషభేదికి** - దోషాలను పోగొట్టేవానికి; **ప్రపన్నవినోదికి** - ఆశ్రయించినవారికి ఆనందం కలిగించే వానికి; **విఘ్నవల్లికాచ్ఛేదికి** - విఘ్నాలు అనే తీగలను ఖండించే వానికి; **మంజువాదికి** - కమ్మగా మాట్లాడేవానికి; **అశేష జగజ్జన నందవేదికిన్** - ఈ జగములన్నిటికీ ఆనందస్థానమైన వానికి; **మోదకఖాదికిన్** - ఉండ్రాళ్లు తినేవానికి; **సమద మూషకసాదికి** - బలిసిన ఎలుకనెక్కేవానికి; **సుప్రసాదికిన్** - చక్కగా అనుగ్రహించేవానికి; **ఆదరమొప్ప మ్రొక్కిడుదు** - ఆదరంగా మ్రొక్కులందిస్తున్నాను.

పద్యంలో ఎంత చక్కని సంగీతాన్ని చూపించవచ్చో పోతనగారు అనేకచోట్ల నిరూపించారు. 'దికిన్' అనే శబ్దం చివర వచ్చేలా పదాలు కూర్చి మంచి శబ్ద సౌందర్యాన్ని అందించే పద్యమిది. ఇటువంటి పద్యాలు పిల్లలచేత కూడా కంఠస్థం చేయించాల్సిన బాధ్యత పెద్దలదే. ✹

పసుపు మహిమ

డా॥ గాయత్రీదేవి

ఇంటి గడపలకి పసుపు...
ఇంతి ముఖానికి పసుపు, పాదాలకి పసుపు
వంటల్లో పసుపు...

ఇలా భారతీయ సంస్కృతి దైనందిన జీవితంలో ''పసుపు''కి ఒక ప్రధాన స్థానాన్నిచ్చింది. మహాభారతంలో ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణునికి అగ్రపూజ చెయ్యబోతూంటే, అందుకు శ్రీకృష్ణుడు తగడు అంటూ అడ్డు రాబోతాడు శిశుపాలుడు. అలాగే పసుపు కెందుకీ ప్రాధాన్యం అని ప్రశ్నించేవారున్నారు. వివరాలు విన్నాక ఏకీభవించేవారి కోసం -

పసుపు క్రిమిసంహారి - శరీరం లోపలి క్రిముల్నీ, బయటి క్రిముల్నీ కూడా నశింప జేస్తుంది. వీధి గడపలకి పసుపు రాస్తే, క్రిముల నుండి ఇంటికి రక్షణ, పసుపు చర్మాన్ని శుభ్ర పరిచి, మొటిమలు మచ్చలు రాకుండా కాపాడుతుంది. పాదాలకి ఫంగస్ వ్యాధులు రాకుండా రక్షిస్తుంది.

పసుపు ఆకలి పుట్టిస్తుంది, జీర్ణశక్తిని పెంచుతుంది. కడుపులో పురుగులు లేకుండా చేస్తుంది. రక్తాన్ని శుభ్రపరుస్తుంది. మూడు దోషాలూ (వాతపిత్త కఫాలు) ముఖ్యంగా కఫదోషాన్ని సమస్థితిలో ఉంచుతుంది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే పసుపు శరీరంలోని అన్ని అవయవాలూ సక్రమంగా పనిచెయ్యడంలో సహాయపడుతుంది. ఇన్ని ప్రయోజనాలున్న పసుపుని ఏదో వ్యాధి వస్తే మందుగా వాడటమే కాకుండా ఆరోగ్య రక్షణకి వాడాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే మన మహర్షులు దానిని దైనందిన జీవితంలో భాగం చేసేశారు. సంస్కృతిలో భాగం కావడంతో పసుపు ప్రయోజనాలు తెలియని పామరులు సహితం పసుపుని వాడి, మంచి ఫలితాలని పొందగలుగుతున్నారు.

కొన్ని విధాలయిన అనారోగ్యాలలో పసుపుని వాడే విధానాలు :

★ జలుబు చేస్తున్న సూచనలు కనబడగానే - వేడినీళ్ళలో 2-3 చెంచాలు పసుపు కలిపి, ఆవిరిపట్టాలి. వేడిపాలలో పసుపు కలుపుకుని తాగాలి. ఇలా చేయడం వలన ముక్కులోనుండి స్రావాలు బయటికి కారిపోతాయి. లేకపోతే ఈ స్రావాలు ముక్కులో అడ్డుపడి గాలి పీల్చుకోనివ్వవు. తలనొప్పిని కలుగజేస్తాయి. జలుబుకి పసుపు మంచి మందు.

★ గాయాల మీద పసుపు, పంచదార కలిపి అద్దితే రక్తస్రావం అపుతుంది. పుళ్ళమీద పసుపు అద్దడం వల్ల చీము పట్టదు, త్వరగా మానుతుంది.

★ రకరకాల చర్మవ్యాధుల్లో - లేత వేపాకులు నూరి, ఆ రసంలో పసుపు కలిపి పైపూతగా వాడొచ్చు.

★ దగ్గు తగ్గడానికి చిటికెడు పసుపుని, ఒక తమలపాకులో చుట్టి, నోట్లో పెట్టుకుని - నెమ్మదిగా నములుతూ, ఆ రసాన్ని మింగాలి. చిరకాలంగా దగ్గుతో బాధపడుతూన్న వారు ఈ మందుతో పాటుగా మేకపాలలో పసుపు కలిపి తాగడం మంచిది.

★ ముఖంమీద పొక్కులు, మచ్చలు ఏర్పడినట్లయితే ఒక తులం పసుపు (వస్త్రగాలనం చేసినది)ని, జిల్లేడు పాలలో కలిపి ఎండబెట్టాలి. (ఈ పొడిని గాజు సీసాలో పోసి నిలవ ఉంచుకోవచ్చు) అరచెంచాడు పొడిని, నీళ్ళలో కలిపి, ఆ ముద్దని ముఖానికి రాసుకుని, 10 నిమిషాల తరువాత కడిగేయాలి. ఇలా రోజుకి ఒక్కసారి చెయ్యాలి.

★ గొంతు నొప్పికి - పసుపు కొమ్ము అరగదీసి పాలూ, బెల్లమూ కలిపి, ఆ ముద్దని గొంతుమీద రాయాలి.

★ మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులతో బాధపడేవారు, మధుమేహ వ్యాధితో బాధపడేవారు - ఉసిరిపొడి, పసుపు సమాన భాగాలలో తీసుకుని కషాయం తయారు చేసుకుని 15 మి.లీ. చొప్పున ఉదయం, సాయంత్రం తీసుకోవాలి.

★ బహిష్టు సమయంలో రక్తస్రావం అధికంగా ఉన్నట్లయితే పసుపుని, నీటితో కలిపి ముద్దగా చేసి, (సుమారుగా ఒక కుంకుడు కాయ పరిమాణం) ఉదయం, సాయంత్రం తీసుకోవడం వల్ల - సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది.

★ శీతాకాలంలో చర్మం పగిలినట్లవుతూంటుంది. గంధపు చెక్కని, పసుపు కొమ్ముని విడివిడిగా అరగదీసి - రెండింటినీ సమాన భాగాలలో తీసుకుని, వాటిలో పాలమీద మీగడను చేర్చి రంగరించి, ముఖానికి రాసుకుంటే చర్మం మృదువుగా తయారవుతుంది.

★ పసుపు - లివర్ సక్రమంగా పనిచేయడంలో సహాయపడుతుంది. కామెర్ల వ్యాధి వచ్చినవారికి 10 గ్రా పసుపుని, ఒక కప్పు పెరుగులో బాగా కలిపి, ప్రతిరోజూ ఉదయమే ఇవ్వాలి.

★ ప్రస్తుతం శారీరక ఆరోగ్యానికి Anti - Oxidants అవసరం అని శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు. పసుపు సహజసిద్ధమైన, ఉత్తమమైన Anti Oxidant.

నిత్యం పసుపు వాడడం వలన, కాన్సర్ నుండి రక్షణ కలిగే అవకాశాలున్నట్లు, పరిశోధనల్లో తెలుస్తోంది.

ఇలా రకరకాల ప్రయోజనాలుండడం వల్లనే, పసుపు భారతీయ సంస్కృతిలో మంగళప్రదంగా భావింపబడింది.

★ ★ ★

ఈమధ్య కాలంలో ప్రతిదానికీ ''పేటెంట్'' తీసుకోవాలి అనే పద్ధతి ఎక్కువైంది. అందులో భాగంగా అమెరికావారు పసుపునీ, వేపనీ తమ పేటెంటుగా FDA (Food and Drugs Act)లో రిజిస్టర్ చేసుకొనే ప్రయత్నం చేశారు. అలా అమెరికా పేటెంటూ పసుపు పేరు రజిస్టర్ అయిపోయి ఉంటే, పసుపు మీద హక్కులు వారివే అయ్యేవి. మనం మన నిత్య జీవితంలో భాగంగానూ, శతాబ్దాలుగా ఔషధాలలోనూ వాడుతూన్న పసుపుని వాడడానికి, అమెరికా నుండి హక్కులు కొనుక్కోవలసి వచ్చేది. మూలికల విలువ, ప్రాధాన్యం విషయంలో సుషుప్తావస్థలో ఉన్న మనవారు మేల్కొని, అమెరికా పసుపుని తన పేటెంటు చేసుకోకుండా అడ్డుపడ్డారు.

''పెరటి మొక్క మందుకి పనికిరాదు'' అంటూంటారు అంటే మనకి మరీ అందుబాటులో ఉండే దాని విలువ మనకి తెలియదు. దాన్ని అలుసుగా కూడా చూస్తాం. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పరాయివారెవరో దాని ఔన్నత్యాన్ని గుర్తించాక, మనం కూడా ''కాబోలు'' అనుకుంటాం. పసుపుకి అటువంటి పరిస్థితే వచ్చింది. పసుపు, వేప కూడా అమెరికా పేటెంటు కాకుండా ఆపడానికి, మన ఆయుర్వేద గ్రంథాలలోని భాగాలని నిదర్శనాలుగా చూపారు మనవారు.

అపురూప గ్రంథం
''శ్రీ విద్యా నిత్యాహ్నికము''

సంకలనకర్త : **డా॥ పి.వి.బి. మహాదేవ్**

(The Author of Sri Mahaganapati Saparya Paddmati)

శ్రీ విద్యా ఉపాసనాపరులు, దేవీభక్తులు బహుకాలంగా ఎదురుచూస్తున్న ఉద్గ్రంథం - ''శ్రీవిద్యా నిత్యాహ్నికము'' వినాయక చవితి సందర్భానికే తయారవుతోంది. ఈ సంవత్సరపు నవరాత్రులలో ఉపాసకులు పారాయణాది అనుష్ఠానాలు చేసుకొనే విధంగా వెలువడుతోంది. ఇందులో శ్రీ విద్యా ఉపాసకులకు సంబంధించి, ప్రతి నిత్యం అనుసంధానం చేయడానికి ఉపయోగించే అత్యవసర విషయాలు పొందుపరచబడ్డాయి.

1. ప్రాతఃకృత్యము, 2. రశ్మిమాలా స్తోత్రం 3. దివ్యమంగళ ధ్యానం 4. తాంత్రిక సంధ్యావిధి 5. నాద, ఘటిక, మంత్ర, నిత్య పారాయణల క్రమం 6. శ్రీ త్రిపురసుందరీ లఘుపూజ, షడామ్నాయ మంత్రములు 7. శ్రీదేవీ స్తోత్రములు, ఉపనిషత్తులు, సూక్తములు - తెలుగు వ్యాఖ్యానంతో పొందుపరచబడినవి. శ్రీ విద్యాపరులకు ఆధారభూతములైన పరశురామ కల్ప సూత్రం, నిత్యోత్సవం, యోగినీ హృదయం - మొదలైన తంత్ర గ్రంథాల నుండి సంకలితమైనవి.

శ్రీ విద్యా సంబంధమైన త్రిపుర సుందరి, కామకామేశ్వరులు, వల్లభా గణపతి, శ్యామల, వారాహి, శ్రీ చక్ర నవావరణలు వర్ణ చిత్రాలతో వెలువడతాయి. ఈ గ్రంథం వెల రూ. 150/-.

పూర్వముద్రణ (Pre Publication) వెల : రూ. 120/-

ఈ గ్రంథం కావలసిన వారు : డా॥ పి.వి.బి. మహాదేవ్, C/o. Ananthananda Prakasan, "Sri Guru Krupa", No.21, Papathi Ammal Street, Kodambakkam, Chennai - 600 0024 అనే అడ్రస్‌కి, ప్రతి ఒక్క ప్రతికి మనియార్డర్ గానీ, డ్రాఫ్ట్‌గానీ రూ. 120/-లు చొప్పున పంపినట్లైతే, వారి ప్రతి రిజర్వు చేసి, ముద్రణ అయిన వెంటనే అందజేయబడుతుంది. పోస్టల్ ఛార్ అదనం.

సెప్టెంబర్ '99

ఈ నెల విశేషాలు

సాంగస్వాధ్యాయ వాచస్పతి
శ్రీ దెందుకూరి మల్లికార్జునశర్మ

(శ్రీ ప్రమాథినామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ షష్ఠి బుధవారం నుండి భాద్రపద బహుళ పంచమీ గురువారం వరకు)

ముఖ్యదినాలు

- **2 శ్రీకృష్ణాష్టమి (శ్రీకృష్ణజయంతి)**
- **6 ఏకాదశి**
- **8 మాసశివరాత్రి**
- **11 సామవేదోపాకర్మ**
- **13 వినాయక చవితి**
- **14 ఋషిపంచమి**
- **21 ఋగ్వేదోపాకర్మ**
- **26 మహాలయ పక్ష ప్రారంభం**
- **27 ఉండ్రాళ్లతద్ది**

✱ 2

ఇది శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ ఆవిర్భవించిన దివ్యతిథి. పదహారు కళల పూర్ణావతారంగా శ్రీ మహావిష్ణువు భూమిపై అవతరించినది అర్ధరాత్రివేళ. ఈ రోజు ఉదయాన్నే స్నానాదులు చేసి శ్రీకృష్ణుని షోడశోపచారాలతో అర్చించడం మహోత్కృష్టం. ఉదయమే కాక రాత్రివేళ కూడా ఈ స్వామిని అర్చిస్తారు. కృష్ణునికి ప్రీతిపాత్రమైన సాత్త్వికా హారం - పాలు, పళ్లు, వెన్న, మీగడ మొదలైనవి నివేదన చేసి ఆరాధించాలి.

చాలామంది ముగ్గులతో కృష్ణ పాదాలను ఇంటిముందు చిత్రిస్తారు - స్వామికి ఆహ్వానంగా.

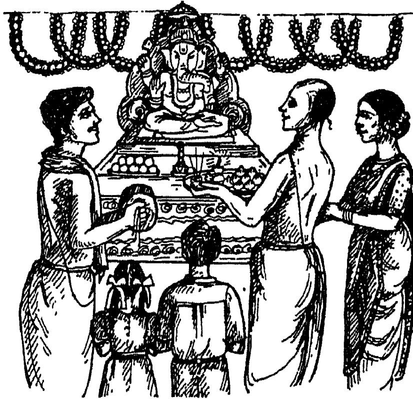
బాలకృష్ణ రూపం నుండి అన్ని కృష్ణ రూపాలూ ఆరాధనీయాలే.

ఇది శక్తి ప్రధాన పర్వదినం కూడా.

స్తోత్రాలను పఠించడమో, ఉపదేశమైన మంత్రాలను జపించడమో మహిమాన్వితం.

✱ 13 వినాయక చవితి

ఏడాదిలో మహా ప్రధానమైన పర్వదినమిది. మహాగణపతి పార్వతీ తనయుడుగా ఆవిర్భవించిన రోజు. మధ్యాహ్నం చవితి (చతుర్థి) ఉన్న రోజునే 'వినాయక చవితి'ని జరుపుకోవాలి.

శాస్త్రోక్తంగా గణపతి ప్రతిమను (మట్టితోగానీ లేదా వెండి వంటి లోహాలతో గానీ) అర్చించాలి. దూర్వాలు, బిల్వాలు (మారేడు) గణపతికి ప్రీతికరాలు. కనుక వాటితో అర్చించాలి. అవికాక శాస్త్రంలో చెప్పబడ్డ 21 పత్రాలతో పూజించాలి. ఇవన్నీ ఔషధీయ విలువలున్న పత్రాలు.

గణపతి విద్యాబుద్ధులనిచ్చే వేల్పు. పైగా బాలగణపతి కూడా. కాబట్టే 'పిళ్లైయార్' అనే పేరుతో తమిళనాట పూజిస్తారు. ఇంటిల్లిపాదీ, ఊరూ వాడా పూజించుకొనే పర్వమిది. కొన్నిచోట్ల నవరాత్రులు చేసే సంప్రదాయమూ

అయితే సామూహికంగా ఊరంతా కలిసి పోటీలుపడి విగ్రహాలు చేసి పూజించడాలు తరువాతి కాలంలో - ముఖ్యంగా స్వతంత్రోద్యమంలో వచ్చినవి. వీటికి శాస్త్రాధారాలు లేవు. తత్కాలప్రయోజనంగా - ఒక ఐక్యత కోసం, ఆనాడు తీసుకొచ్చారీ విధానాన్ని.

అయితే వీటిలో ఆడంబరమే తప్ప ఆధ్యాత్మిక ప్రయోజనం అంతగా లేదనే చెప్పవచ్చు. పైగా శాస్త్రపరిధుల్ని అతిక్రమించిన కొలతలతో విగ్రహాలు చేయడం, తగిన శాంతిపూర్వక అర్చనలు లేకపోవడం వల్ల - అవి విపరీత పరిణామాలకు దారితీస్తాయి.

ప్రతి ఇంటా యథావిధి గణపతిని పత్రాలలో పూజించి ఆయనకు ప్రీతికరంగా ఉండ్రాళ్లు, కుడుములు, వెలగ, అరటి, కొబ్బరి మొదలైన ఫలాలు నివేదించాలి.

అసలు పాలవెల్లి అలంకరణమే ఒక చక్కని అనుభూతి. మొక్కజొన్న పొత్తులు, వెలగ కమలా, మొదలైన పళ్లూ కాయలు పాలవెల్లి నుండి వేలాడదీసి, మామిడి తోరణాలు, చిన్న అరటి మొక్కలు మొదలైన వాటితో అలంకరించి - సర్వసస్యాధి దేవునిగా, సర్వ లోకేశ్వరునిగా వినాయకుని పూజిస్తారు. ఈ స్వామి ఆరాధనవల్ల అన్ని శుభాలూ లభిస్తాయి. వెంటనే దయ చూపించే సులభ ప్రసన్నుడు విఘ్నరాజు. గుంజీలు తీయడం ఈయనకి ప్రీతికరం. హాస్యరసానికి అధిదేవుడు కూడా ఈ స్వామే. విఘ్నాలనేవి లేకుండా విజయాలు ప్రసాదించే వినాయకుని ఈ పుణ్యతిథినాడు ఆరాధించి తరిద్దాం.

✱ 14 ఋషిపంచమి

ఇది సప్తర్షులకు ప్రీతికరమైన తిథి. బహిష్టులు ఆగిన స్త్రీలు - అప్పటివరకూ ఏవైనా

తెలిసీ తెలియని దోషాలుంటే తొలగేందుకు, సప్తర్షుల్నీ, వారి పత్నులతో సహా పూజిస్తారు.

✷ 26 మహాలయ పక్ష ప్రారంభం

ఈ రోజు (భాద్రపద బహుళ పాడ్యమి) నుండీ అమావాస్య (అక్టోబరు 9) వరకూ ఈ మహాలయ పక్షం. ఈ పదహారు రోజులు నియమపూర్వకంగా పితృ దేవతలను తర్పణాదుల ద్వారా తృప్తి కలిగించాలి. పితరులను తృప్తిపరచే ఈ కర్మల ద్వారా పితృఋణం తీర్చుకొనే అవకాశం. స్వర్గస్థులైన మాతా పితరుల కోసం ప్రతివారూ ఈ పక్షాలలో విధింపబడ్డ పితృకర్మలను ఆచరించాలి. తద్వారా శ్రేయస్సును పొందగలరు.

ప్రతియేడూ చేసే శ్రాద్ధం కన్నా, అతి ముఖ్యమైన శ్రాద్ధాలు ఈ మహాలయ పక్షం. 16 రోజులూ చేయలేని వారు ఒక్క మహాలయ మైన చేసి తీరాలి. ఆ ఒక్కరోజు కూడా అన్న శ్రాద్ధం పెట్టలేకపోతే, హిరణ్యశ్రాద్ధం చేయాలి.

'హేమాద్రి' అనే ధర్మశాస్త్ర గ్రంథంలో దీని గురించి చెప్తూ - ఏమీ చేయలేని నిష్ఠ దరిద్రుడు, ఒక పెద్ద అరణ్యంలోకి వెళ్ళి, ముళ్లకంచెను హత్తుకొని, పితృ దేవతలనుద్దేశించి కన్నీరైనా కార్చవలెనని చెప్తారు.

ఈ మహాలయంలో ఒక విశేషం - వారి వారి జ్ఞాతి, బంధువులందరికీ ఆర్ఘ్యోదక, పిండోదకాలుండగలవు.

వచ్చే సంచికలో...

దేవీ నవరాత్రులు (విజయదశమి) సందర్భంగా
సర్వశక్తి స్వరూపిణి 'జగదంబ'పై
ప్రత్యేకమైన రచనలు :

✷ అమ్మవారి అనేక రూపాలు

✷ దుర్గతులను తొలగించే దుర్గాస్తుతి

✷ వివిధ దేవీ స్తుతులు

✷ 'అపర్ణ' కథ.

✷ స్నానం చేసే విధానం

✷ అద్భుత యోగులు - ''అఘోరీలు''

ఇంకా ఎన్నో విశిష్ట రచనలతో,
దసరా ప్రత్యేక సంచికగా రాబోతోంది.

రచయితలకు ఆహ్వానం

'ఋషిపీఠం' భారతీయమైన ఆర్ష విద్యలలోని శాశ్వత విలువలని విశ్లేషించి, వ్యాఖ్యానించి, నేటి కాలం వారికి అనువైన రీతిలో అందించే రచనలను ఆహ్వానిస్తోంది.

✷ రచన సాధికారికంగా ఉండేలా జాగ్రత్త వహించవలసి ఉంటుంది.

✷ క్లుప్తత, సూటిగా చెప్పడం, సరళంగా, సుబోధకంగా ఉండేలా భాషని అందివ్వడం ముఖ్యం.

✷ ప్రచురణకి అనుగుణంగా ఎడిట్ చేసే బాధ్యత సంపాదక వర్గానికి ఉంటుంది.

✷ రచనలు వేటికీ అనువాదాలు, కాపీలు కావని హామీ పత్రం జతచేయాలి.

✷ పత్రిక నియమనుసారం వీలు వెంబడి రచనలు ప్రచురిత మవుతాయి. ప్రచురణకు అంగీకరించిన వెంటనే ఆ విషయం తెలియజేయబడుతుంది.

✷ వీలైనంతవరకు ఉటంకించే అంశాల మూలగ్రంథాలను కూడా పేర్కొనాలి.

✷ రచనల పరిశీలనకు కనీసం రెండు నెలల వ్యవధి అవసరం.

✷ ప్రచురితమయ్యే ప్రతి రచనకు 'ఋషిపీఠం' నియమానుసారం పారితోషికం ఉంటుంది.

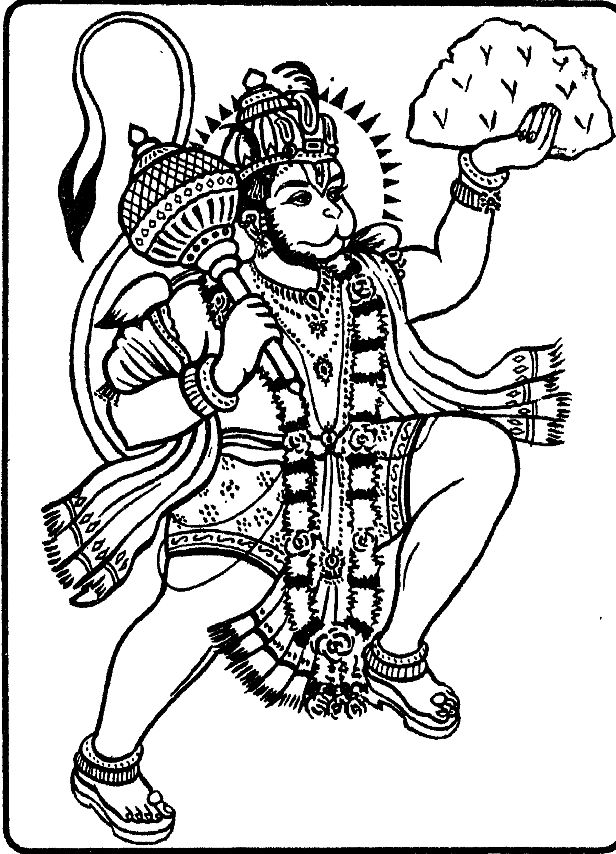
హనుమంతుడి పేరు ఏమిటి?

''హనుమంతుడి పేరేమిటి?'' అనే ప్రశ్న వినంగానే చాలామందికి ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. 'హనుమంతుడు' అన్నది పేరే గదా - అని. కాదు. అది ఆయన బిరుదు. బ్రహ్మ యిచ్చిన బిరుదు. హనువు అనగా దవడ. హనుమంతుడు అంటే, దృఢమైన దవడ గలవాడు, లేదా అసాధారణమైన దవడ గలవాడు అని అర్థం. ఆ మాటలో ''దృఢమైన, అసాధారణమైన'' అనే అర్థం ఎక్కడుంది, అని కొందరు ప్రశ్నించవచ్చు.

బలవంతుడు, అంటే - బలం కలవాడు అని అర్థం. ఎంత చచ్చు మనిషికైనా, ఎంతో కొంత బలం ఉంటుంది. కాని వాడిని బలవంతుడు అని అనం గదా! సామాన్య మానవుడికి ఉండే బలం కన్నా, ఎంతో అధికంగా ఉంటేగాని బలవంతుడు అని అనం.

అలాగే ధనవంతుడు అన్నమాట కూడా! ధనం కలవాడు ధనవంతుడు! ముష్టివాడి దగ్గర కూడా ఎంతో కొంత ధనం ఉంటుంది కాని వాడిని ధనవంతుడు అని అంటామా? అవసరమైతే పదిమందిని పోషించగలవాడిని ధనవంతుడంటాం. పదిచోట్ల పది ఆస్తులు కలవాడిని ధనవంతుడంటాం. రూపాయి ఖర్చు పెట్టేచోట పది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టగలవాడిని ధనవంతుడంటాం.

గుణవంతుడు. అన్నమాట కూడా ఇలాంటిదే! గుణం కలవాడు గుణవంతుడు.

ఎంత దుర్మార్గుడి దగ్గరైనా ఏదో ఒక సుగుణం ఉండకపోదు. కాని వాడిని గుణవంతుడనం. అనేక సుగుణాలు కలవాడినే గుణవంతుడంటాం.

కాబట్టి హనుమంతుడంటే - ఒట్టి ''హనుమ (దవడ) గలవాడు'' అనే అర్థం కాదన్నమాట! ఎవరికీ లేనటువంటి దృఢమైన, అనే అర్థమే చెప్పాలి.

ఎందుకంటే - ఆయన పసితనంలో సూర్యుడిని చూసి పండనుకుని పట్టుకుని మింగబోయాడట. అప్పుడు ఆయన్ని ఇంద్రుడు, వజ్రాయుధంతో కొట్టాడు. ఎక్కడ కొట్టాడు? దవడమీద కొట్టాడు. వజ్రాయుధమంటే పిడుగు! అది తగిలినవాడు భస్మమే! కనీసం దవడ బద్దలైపోవాలి. కాని ఈయనకి దవడమీద ఒక చిన్న గాటు పడింది. అదీ ఆయన దవడ యొక్క దృఢత్వం. అందుకని బ్రహ్మదేవుడు ఆయన్ని హనుమంతుడు అని పిలిచాడు. అది ఆయన యొక్క పేరులాగా నిలిచిపోయింది.

''గరుత్మంతుడు'' కూడా ఇలాటి మాటే. గరుత్ అనగా రెక్క - అది కలవాడు గరుత్మంతుడు. ఈ లెక్కన ప్రతి మగపక్షీ గరుత్మంతుడే అవ్వాలి. కాని కాదు. ఎందుకంటే, ఇంద్రుడు వజ్రాయుధం పెట్టి కొడితే, ఆయన రెక్కలో ఒక ఈక పడింది. అందుచేత రెక్క అంటే ఆయనదే. ఆయనే గరుత్మంతుడు.

సరే, ఇంతకీ హనుమంతుడి పేరు ఏమిటి? ఆంజనేయుడా? కాదు. అంజనేయుడు అంటే, అంజన కొడుకు అని అర్థం....

కుంతి కొడుకు కాంతేయుడు, గంగ కొడుకు గాంగేయుడు, రాధ కొడుకు రాధేయుడు - ఈ శబ్దరూపం ఇలా వస్తుంది. దీన్ని సంస్కృతంలో ''అపత్యార్థక తద్ధిత'' అంటారు. అపత్యం అంటే సంతానం. తద్ధిత అనేది ఒక వ్యాకరణ రూపం.

''పావని'' కూడా ఇట్లాంటి రూపమే!

పవనుడు అనగా వాయుదేవుడు. పవనుడి కొడుకు పావని. అలాగే పవమానుడు అంటే వాయుదేవుడు - పవమానుడి కొడుకు ''పావమాని''. అదేవిధంగా మరుత్ అంటే వాయుదేవుడు - మరుత్ కొడుకు ''మారుతి''.

కాబట్టి ఇవేవీ ఆయన పేర్లు కావు - మరి ఆయన పేరేమిటి? వాల్మీకి మహర్షి రామాయణం వ్రాస్తూ ఒక్కొక్క కాండకి ఒక్కొక్క పేరు పెట్టాడా. ఆ పేర్లు ఏవిధంగా పెట్టాడూ?! ఆయా కాండల్లోని పాముఖ్యాన్ని బట్టి పెట్టాడు. బాలకాండం అంతా రామాదుల బాల్యమే ముఖ్యం అయినది. అయోధ్యాకాండంలో, అయోధ్యకి ఎవరు రాజు కావాలి అన్న విషయమే ప్రధానం. అరణ్యాకాండంలో సీతారాముల అరణ్యవాసం ప్రముఖమైనది. కిష్కింధాకాండంలో కూడా రాజు ఎవరు కావాలి అన్నది ప్రధాన విషయం. యుద్ధకాండంలో రామరావణ సంగ్రామం విశేషమైనది. ఇలా ఆయా కాండాలకి ఆయా విషయ ప్రాశస్త్యాన్ని బట్టి పేర్లు పెట్టబడ్డాయి.

అలాగే సుందరకాండంలో హనుమంతుడు ప్రధానుడు. ఆయన లేకపోతే ఆ కాండ లేదు. అందుకని ప్రధానుడైన హనుమంతుని పేరున ఆ కాండానికి ''సుందరకాండ'' అని పేరు పెట్టారు వాల్మీకి మహర్షి. హనుమంతుడికి, ఆయన తల్లి పెట్టిన పేరు సుందరుడు.

సుందరంగా ఉంటుంది కాబట్టి - అది సుందరకాండ అని ఎవరైనా వ్యాఖ్యానం చేస్తే - అది తప్పు. ఆ ఒక్క కాండే ఏమి? వాల్మీకి మహర్షి వ్రాసిన రామాయణం అంతా సుందరంగానే ఉంటుంది. సుందరకాండకి, సుందరకాండ అన్న పేరు ఆ మహర్షి ఎందుకు పెట్టాడూ? అంటే అందులో ప్రధానుడు ''సుందరుడు'' కాబట్టి. సుందరుడు హనుమంతుడి అసలు పేరు కాబట్టి. 'సుందర హనుమాన్' మంత్రమని ఒకటుంది. ఈ విషయం అక్కడుంది! ✸

పడుకొనేటప్పుడు

సత్యనరసింహం

నిద్రపోయేముందు భగవద్ధ్యానం చేసుకొని నిద్రపోవాలి. తిరిగి లేవగానే భగవచ్చింతన చేయాలి. అప్పుడు నిద్రా సమయమంతా 'ధ్యానం' అవుతుంది.

అయితే - సూక్ష్మ సూక్ష్మాలుగా ఉన్న ప్రకృతి రహస్యాలను పరిశీలించిన మహర్షులు ఎలా నిద్రపోవాలి, ఎటుతిరిగి నిద్రపోవాలి వంటి శాస్త్రీయమైన విషయాలను మన శ్రేయస్సు కోసం తెలియజేశారు.

'శయనవిధి'గా చెప్పిన ఆ వాక్యాలు :

స్వగృహే ప్రాక్ఛిరః కుర్యాత్
శ్వాశురే దక్షిణ శిరః ।
ప్రత్యక్ఛిరాః ప్రవాసే చ
నకదాచిదుదక్ఛిరాః ॥

తన ఇంట్లో పడుకొనేటప్పుడు తూర్పు దిక్కున తలపెట్టి, అత్తవారింట్లో దక్షిణ దిక్కున, ప్రవాసం (వేరే ఊరి)లో పడమర దిక్కువైపు శిరస్సు ఉంచి నిద్రపోవాలి. ఎక్కడకూడా ఉత్తరదిక్కుగా తలపెట్టి నిద్రపోరాదు.

తృణే దేవాలయే చైవ
పాషాణే చైవ పల్లవే ।
అంగణే ద్వారదేశే తు
మధ్యభాగే గృహస్య చ ॥
రిక్తభూమౌ-తథా లోష్ఠ పార్శ్వే చోచ్ఛిష్ట సన్నిధౌ ।
శూన్యాలయే శ్మశానే చ వృక్షమూలే చతుష్పథే॥

గడ్డిపై, దేవాలయాలలో, రాతిపై, చిగుళ్ళపై (ఆకులపై), ప్రాంగణాలలో, ద్వారంపై, ఇంటి మధ్యభాగంలో - నిదపోరాదు. ఒట్టి నేలపై, మట్టిపై, ఎంగిలి ఉన్నచోట, శూన్యంగా ఉన్న ఇంట్లోనూ, శ్మశానంలోనూ, చెట్ల మొదట్లో, రోడ్లపై నిద్రపోరాదు.

అంతేకాక నిద్రలేచినవెంటనే ఉత్తరం వైపునో, లేదా తూర్పువైపునో దిగేటట్లుగా మంచాన్ని అమర్చుకోవాలి. అంటే లేవగానే ఉత్తరాన్నో, తూర్పునో చూడాలి. అటువైపే దిగాలి. దక్షిణ, పడమర వైపు దిగకూడదు. అంటే మంచాన్ని దక్షిణం వైపో, పడమరవైపో అమర్చుకోవాలి. ఇది వాస్తు నియమం.

రామం స్కందం హనూమంతం
వైనతేయం వృకోదరం ।
శయనే యః స్మరేన్నిత్యం
దుస్స్వప్నం తస్యనశ్యతి ॥

నిద్రపోయేముందు ఎవరు నిత్యం - రాముని, కుమారస్వామిని, హనుమంతుని, గరుత్మంతుని, భీముని స్మరిస్తారో వారికి చెడు కలలు రావు.

మార్గోసా చెట్టు. దాని ఔషధ విలువలు ఇప్పుడు పాశ్చాత్య దేశాల్లో కూడా గుర్తింపు పొందాయి. చేదుగా ఉండే వేపబెరడు ఒక టానిక్కుగా ఉపయోగిస్తారు: గింజలనుంచీ పళ్ళనుంచీ తీసిన నూనె, కుష్ఠూ మరికొన్ని ఇతర వ్యాధులూ నయం చెయ్యడానికి వాడతారు.

జిజ్ఞాస

(సందేహాలకు సమాధానాలు)

కె.సుమతి ధువ్వాడ

ప్ర : రాక్షస సంహారంకోసం, ధర్మప్రతిష్ఠాపన కోసం శ్రీ మహావిష్ణువే ఎక్కువగా అవతరించారు. లేదా అమ్మవారు. అంతేగానీ శివుడు ఎందుకు అలా అవతరించలేదు. కారణం ఏమిటి?

జ : శ్రీ మహావిష్ణువు స్థితికారకుడు. జగత్తంతా సక్రమంగా నడిచేలా చూడడానికి పరబ్రహ్మ విష్ణ్వాకృతితో 'స్థితికృత్యాన్ని' నిర్వహిస్తున్నాడు. స్థితికి ముఖ్యం - ధర్మమార్గం. కాబట్టి సృష్టికి ఆధారమైన ధర్మంలో ఏ విఘాతం ఏర్పడినా, ఏ సంక్షోభం కలిగినా - అధర్మాన్ని శిక్షించి, ధర్మాన్ని నిలిపి విశ్వస్థితిని సవరించడం ఆయన కర్తవ్యం. ఈ కారణం చేతనే విష్ణువు మాత్రమే అవతారధారణ చేశాడు. 'యా ఉమా సాస్వ స్వయం విష్ణుః' - ఆ విష్ణుశక్తే అమ్మవారు. ఆమె కూడా రాక్షససంహారం కోసం అనేకమార్లు అవతరించి, ఉపాస్యమూర్తుల్ని మనకు అనుగ్రహించింది.

శివుడు లయకర్త, కాబట్టి ఆయనకు అవతార ధారణ అంత అవసరం లేదు. కానీ ఆయన కూడా ఆదిశంకర, దుర్వాస, ఆంజనేయాది అవతారాలు ధరించాడు. అయితే 'జ్ఞానప్రధాన దేవత' గనుక శివుడు జ్ఞానమూర్తులుగానే ఎక్కువగా అవతరించాడు. భక్తరక్షణ కోసం తత్కాలంలో ఆవిర్భవించి యముని, భీమాసురుని, త్రిపురాసురుల్ని శిక్షించిన సందర్భాలూ ఉన్నాయి.

రాజకిశోర్ కాకినాడ

ప్ర : లక్ష్మణుడు ఎంతగా చెప్పివెళ్లినా, సీతాదేవి లక్ష్మణరేఖను ఎందుకు దాటింది?

జ : 'లక్ష్మణరేఖ' ప్రసక్తి రామాయణంలో లేదు. జానపద గాథల మూలంగా తరువాతి కాలంలో ఎవరో కల్పించిన కథ ఇది. లక్ష్మణుడు ఏ గీతా గీయలేదు. గీతే లేనప్పుడు దాటడం ప్రసక్తి దేనికి.

టి.విద్య మచిలీపట్నం

ప్ర : ఎన్నో రామాయణాలున్నాయి. దేనిని నమ్మాలి? ఏది పారాయణం చేయాలి?

జ : రామాయణం ఒక్కటే. జరిగిన కథని యథాతథంగా దర్శించి అందించినవాడు వాల్మీకి. ఆయన రచించిన రామాయణాన్నే ప్రమాణంగా స్వీకరించాలి. రామకథని తమ శక్తికొలది భావించి తరించాలని, ఆ తరువాత అన్ని భాషల కవులు యథాశక్తి తమకు తోచిన వాటితో చాలా రామాయణాలు వ్రాశారు. అవి చదువుకోవచ్చు. వారి భావాలకు ఆనందించవచ్చు. కానీ ప్రమాణం విషయానికొచ్చేటప్పటికి వాల్మీకుల వారే దిక్కు.

అయితే - పురాణాల్లో కూడా రామాయణం చెప్పబడింది. అవి ఆయా కల్పాలలో జరిగిన రామావతార గాథలు కనుక, కథకీ కథకీ మార్పులు కనబడతాయి. ఇప్పటికి పూర్వం జరిగిన రామకథే వాల్మీకి రామాయణం. పారాయణం చేయాల్సినది కూడా వాల్మీకి రామాయణమేనా.

కె.కనకారావు ఏలూరు

ప్ర : జ్యోతిషం, వాస్తు - ఇవన్నీ శాస్త్రాలేనా? ఒకరు చెప్పినవి జరగడం, మరొకరు చెప్పినవి జరగకపోవడం ఏమిటి? ఒకరికీ, మరొకరికీ తేడా ఉన్నప్పుడు శాస్త్రంగా ఒప్పుకోవచ్చా?

జ : శాస్త్రం వేరు, శాస్త్రవేత్తలు వేరు. శాస్త్రంలో ఒక్కొక్కరి అభ్యాసం, పరిశోధన, అధ్యయనం, అవగాహన... ఒక్కొక్క విధంగా ఉంటుంది. చక్కని అవగాహన, సమగ్రమైన అధ్యయనం ఉన్న శాస్త్రవేత్త ఖచ్చితంగా సమాధానాలు చెప్పగలడు.

వైద్యులందరూ వైద్యశాస్త్రం చదివినా, కొందరి హస్తవాసి మాత్రమే బాగుండటం, ఒక వైద్యుడు సవరించలేని దానిని మరో వైద్యుడు సవరించడం మనం చూస్తున్నాం. అంతమాత్రాన అది శాస్త్రం కాకుండా పోదు కదా! అది ఆయా విద్యల్లో సాధించిన పరిణతి, నైపుణ్యం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కాబట్టి తేడా కనిపించినంత మాత్రాన జ్యోతిషాదుల్ని 'శాస్త్రం కాదు' అనలేం.

ఎ.రామభద్రం విస్సన్నపేట

ప్ర : హనుమంతుడు బ్రహ్మచారి అయితే, మరి 'సువర్చల' అనే భార్య ఉన్నట్లుగా ఎక్కడ ఉంది? రామాయణంలోనేనా?

జ : రామాయణం వరకూ హనుమంతుడి భార్యల పేర్లు లేవు. మంత్రశాస్త్రంలో - మంత్రాధి దేవతలున్నారు. ఒక హనుమన్మంత్రం - 'సువర్చలాంజనేయం'. దీనికి పురాణకథ లేవీ లేవు. రామాయణంలోనూ లేదు. మంత్రాధి దేవతని శక్తిసహితంగా ఉపాసించాలి. హనుమంతుని శక్తి 'సువర్చసు' - సువర్చలగా ఉపాసింపబడుతోంది. ఇది ఉపాసనకి సంబంధించినది. అలాగే పంచముఖాంజనేయుడు కూడా మంత్రోపాసనమూర్తి. రామకథలోని హనుమంతుడు - ఆ మంత్రమూర్తి ధరించిన ఒక అవతారం.

బి.రాజు కడప

ప్ర : రుద్రాక్షమాల అందరూ, ఎల్లవేళలా ధరించవచ్చా?

జ : ధరించవచ్చు. అయితే 'అశుచి'గా ఉన్నప్పుడు (మలమూత్రా విసర్జన సమయాల్లో) ధరించరాదు.

రాజోలు

ప్ర : గణపతి ఆర్యులదేవుడు కాదనీ, ద్రావిడుల వల్ల వచ్చిన అనార్యదేవుడనీ చదివాను. వేదాలలో గణపతి ప్రసక్తి లేదని అంటారు. నిజమేనా?

జ : వేదజ్ఞానం ఏమాత్రం లేని వారు తీసుకొచ్చిన వాదన ఇది. 'గణానాం త్వా గణపతిగ్ం హవామహే' - అని ఋగ్వేదంలోని గణపతి సూక్తం. 'ఆహమజాని గర్భధమా', 'తత్పురుషాయ విద్మహే వక్రతుండాయ ధీమహి తనోదంతీ ప్రచోదయాత్', 'తత్కరటాయ విద్మహే వక్రతుండాయా ధీమహి, తన్నోదంతీ ప్రచోదయాత్', 'లంబోదరాయ విద్మహే...' ఇలా వేదాలలో అనేక మంత్రాలు గణపతి

సవరణ

గత సంచికలోని 'జిజ్ఞాస'లో ''వైట్ మెటల్, స్టీల్ దేవుడి విగ్రహాలుగానే కాదు, పూజా ద్రవ్యాలుగా కూడా వాడరాదు'' - అనడానికి బదులుగా పొరపాటున ''వాడవచ్చు'' అని ప్రచురింపబడింది. సవరించి చదువుకోవలసిందిగా మనవి.

సంబంధమైనవి కనబడతాయి అంతేకాక - అధర్వ వేదంలో 'గణపత్యుపనిషత్తు' గణపతి స్వరూపాన్నీ, మంత్ర స్వరూపాన్నీ తెలియజేస్తుంది. ఇంకా 'గణేశ తాపినీ ఉపనిషత్తు' అని ప్రసిద్ధి గల వేదోపనిషత్తు ఉన్నది.

గణపతి పూర్తిగా వైదిక దేవతే. వైదిక దేవతలను తాంత్రిక సాధనాల ద్వారా కూడా ప్రసన్నం చేసుకొనే తంత్రమార్గాలూ ఉన్నాయి.

జె.ప్రియ రాజమండ్రి

ప్ర : 'త్రయీ' అని వేదాలనంటారు. అంటే వేదాలు మూడేనా? 'అధర్వణ వేదం ఆర్యుల అనంతర కాలపు రచన' అని అంటారు. ఈ విషయం స్పష్టం చేయండి?

జ : 'త్రయీ' అంటే 'మూడు వేదాలు' అని అర్థం కాదు. వేదాలు అపౌరుషేయాలు. ఆర్య, ద్రావిడ విభజన సరియైన చరిత్ర కాదనీ, తప్పుడు చరిత్రనే మనం చదవుతున్నామని - సరియైన శాస్త్రీయ పరిశోధనతో మన దేశ చరిత్రకారులు నిరూపించారు. కానీ పాశ్చాత్య వ్యామోహంలో వారు చెప్పిన చరిత్రే మనకు ఆధారంగా భావిస్తున్నాం.

నాలుగు వేదాలలోనూ మూడు రకాలైన మంత్రాలే ఉన్నాయి. అవి : 1. ఋక్కులు, 2. యజుస్సులు, 3. సామములు. గద్య పద్య గీతాత్మకాలు ఇవి. ఈ మూడు విధాలైన మంత్రాలే నాలుగు వేదాలలో ఉన్నాయి. కాబట్టి నాలుగు వేదాలనీ కలిపి 'త్రయీ' అంటారు. ఇంతేకాక ఇంకా ఎన్నో అర్థాలు చెప్పబడ్డాయి. అవి 'నిరుక్తం' అనే వేదాంగంలో లభిస్తాయి. వేదశబ్దాలకు అర్థాలను తెలియజేసే శాస్త్రం - 'నిరుక్తం'. 'ఋగ్యజుస్సామరూపేణ మంత్రో వేదచతుష్టయమ్' - అనే ఆర్షవాక్యమే దీనికి ప్రమాణం.

అధర్వ వేదం మహోత్కృష్టమైనది. అవి సిద్ధ మంత్రాలు. ఈ వేదాన్ని 'అంగిరస' వేదం అనీ, 'భైషజ్య' వేదం అని అంటారు.

పి.చందన హైదరాబాద్

ప్ర : 'లక్ష్మీ గణపతి' అంటే ఏమిటి? లక్ష్మి విష్ణువుపత్ని కదా? గణపతితో ఉన్న లక్ష్మి ఎవరు?

జ : ఆ లక్ష్మి వేరు. ఈ లక్ష్మి వేరు. ఇవన్నీ మంత్రశాస్త్ర విషయాలు. ఉపాసనా రహస్యాలు. 'లక్ష్మి' అంటే 'లక్షణశక్తి'. ప్రతి దేవతకీ, ఆ దేవతాశక్తే లక్ష్మి. ఐశ్వర్యమే లక్ష్మి. ఆ దైవం యొక్క శక్తే, ఆ దైవానికి ఐశ్వర్యం. కాబట్టి ఆ దైవశక్తిని 'లక్ష్మి' అన్నారు.

విష్ణుపత్ని లక్ష్మికీ, గణపతిశక్తి లక్ష్మికి భేదం ఉంది. వీటిని పౌరాణికంగా వ్యాఖ్యానించవసరం లేదు. మంత్రోపాసనలో భాగాలివి. ఉపాస్య దైవంలో సర్వదేవతా శక్తులూ ఉంటాయి. ఆ విధంగా - పరాశక్తి 'లక్ష్మి' పేరుతో నున్న గౌరిగా శివాంకంలో ఉన్నట్లు తంత్రశాస్త్రం వర్ణిస్తోంది.

త్వరలో...

ఈ సంవత్సరాన్ని ''సంస్కృత భాషా సంవత్సరం''గా ప్రకటించింది మన ప్రభుత్వం. విలువ తరగని మన విజ్ఞానం గ్రహించడానికి సంస్కృత భాషాధ్యయనం అవసరం. అది మన భావి పౌరులకు అందించేందుకు, నెలా నెలా సులభ పద్ధతులలో ''సంస్కృత బోధన'' ఋషిపీఠం పత్రిక ద్వారా త్వరలోనే ప్రారంభించబోతున్నాం. సహృదయులైన మీరంతా ఈ మహోద్యమానికి స్పందించి ఈ పత్రికకు ఇతోధికంగా పాఠక సంఖ్యను పెంచవలసిందిగా మనవి.

''క్రీ.పూ. మూడువేల ఏళ్లనాటివని నిర్ణయించదగిన, సింధునదీ లోయలో పురాతత్త్వ పరిశోధన క్షేత్రాల్లో తవ్వి తీసిన, కొన్ని ముద్రికల మీద ధ్యానముద్రలో కూర్చుని ఉన్న ఆకృతులు కనిపిస్తున్నాయి. ఈనాటికీ యోగసాధన విధానంలో వాడుకలో ఉన్న ఈ ముద్రల్ని బట్టి, యోగశాస్త్ర మౌలికాంశాలు కొన్ని ఆనాటికే తెలిసి ఉన్నవని నిష్కర్ష చెయ్యడానికి వీలు కలుగుతోంది. భారతదేశంలో ఐదువేల ఏళ్లకు పూర్వమే. అధ్యయనానుశీలన పద్ధతుల సహాయంలో సక్రమమైన ఆత్మ పరిశీలన సాధన చేసేవారన్న నిర్ణయానికి రావడం హేతురహితం కాకపోవచ్చు.'' - ప్రొఫెసర్ డబ్ల్యు. నార్మన్ బ్రౌన్, అమెరికన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ లెర్నెడ్ సొసైటీస్, వాషింగ్టన్, డి.సి., వారి బులెటిన్‌లో.

స్వస్తిక పద్మం - మహాగణపతి

భరద్వాజో మహాదేవ

శ్రీ మహాగణపతి, విఘ్నరాజు, లంబోదరుడు, వక్రతుండుడు అని ఎనలేని నామములు గలవాడు గజాననుడు. వక్రతుండుడు అనే పేరు వారి వంకరగా వున్న తొండాన్ని జ్ఞాపకం చేస్తుంది. అంతేగాక ''ప్రణవము'' అని పిలువబడే ఓంకారమూ ''వక్రతుండుడూ'' గూడా గణనాధుడే. ''ప్రణవ స్వరూప వక్ర తుండం'' అని శ్రీముత్తుస్వామి దీక్షితులవారు శలవిచ్చారు.

వక్రతుండునికి ప్రణవమునకు సంబంధం వున్నదన్న మాట తథ్యం అవుతున్నది. అయితే ఇది ఎట్లాగూ అనే మాట వెంటనే వస్తుంది. దాన్ని నిరూపించటానికి అనేక దోవలున్నవి. అందులో ఈ క్రింది విధం ఒకటి.

స్వస్తిక పద్మము - ఉపయోగము :

శుభకార్యాలల్లో, ఉత్తర దేశస్తుల ఇళ్ళల్లోను, వ్యాపారస్థలాల్లోను, సాధారణంగా ''సిద్ధి'', ''బుద్ధి'' అని ఇరవైపుల వ్రాసి స్వస్తిక పద్మం లిఖించటం, తద్వారా శుభాన్ని ఆకాంక్షించటం ఆనవాయితి. ''??'' - స్వస్తిక పద్మ. ఈ స్వస్తిక పద్మం ఇంకా తంత్ర సంబంధమైన హోమ, పూజాపటల సందర్భాలలో గూడా వినియోగంలోకి తేబడటం, దక్షిణ దేశంలో ముఖ్యంగా కేరళ, తమిళ రాష్ట్రాలలో ఎక్కువ ప్రచారంలో వుంది.

ముఖ్యంగా గణపతి హోమం చేయాలంటే, ప్రధానంగా హోమకుండమునకు దక్షిణ దిశగా స్వస్తికపద్మం బియ్యపు పిండితో లిఖించి అందు పసుపు మొదలగు వర్ణములతో అలంకరించుతారు. తరువాత మహాగణపతిని ''అస్మిన్ స్వస్తిక పద్మే శ్రీ మహాగణపతిం ఆవాహయామి'' అని ఆవాహన చేసి ఆ తరువాత విధివత్ ఆ పద్మానికి మహాగణపతికి ఉపచార పూజ, గురుమండల పూజ, గణపతి పంచావరణ పూజ చేసి, ధూప దీప నైవేద్యాలు చేసి మంత్రపుష్ప పూర్వక నమస్కార సమర్పణ చేస్తారు. ఆ తరువాత అగ్ని కుండమునందు మహాగణపతి ఆవాహన చేసి హోమం చేయటం ప్రచారంలో సంప్రదాయంగా వుంది.

అందుచేత మహాగణపతికి, స్వస్తిక పద్మానికి అవినాభావ సంబంధం వుంది. హోమమే కాక ప్రతిష్ఠా లేక అనుష్ఠానాదులలో గూడా నవగ్రహములతో పాటు, గణపతి స్థానంలో స్వస్తిక పద్మం వేసి గణపతిని ఆరాధించటం గూడా గలదు.

స్వస్తిక పద్మము - ప్రణవము

కొన్ని నిలువు అడ్డరేఖలు మాత్రము ఉపయోగపడతవి - దీనికి ఈ ఆకారం ఏర్పడి, అది ప్రణవముగా రూఢి అగుటకు కొన్ని ఆధారాలు పెద్దలు చెప్పినవి తెల్సుకుందాం.

మొహంజదారో హరప్పా నాగరికత కాలంలో లిపి అంతా గీతలతో చిత్ర సంకేతంగా వుండేదన్న సంగతి చరిత్రల్లో విదితమే. ఆ చిత్రములు ఓంకారాన్ని తెల్పాలంటే :

ఒ =   ఓ =   మ = +

ఈ మొత్తం ఈక్రిందివిధంగా వ్రాస్తే స్వస్తికం సిద్ధం అవుతుంది.

ఓమ్ = 卐 = ప్రణవము

卐 = వక్రతుండుడు

ఇది అర్వాచీన తంత్ర ప్రయోగ పద్ధతే. క్రొత్తగాదు.

స్వస్తిక పద్మము - భేదములు

స్వస్తిక పద్మములు 2 రకాలుగా వున్నవి.

1. ఆసురీ పద్మములు 2. దైవీ స్వస్తికము.

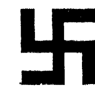
1. ఆసురీ స్వస్తికము నందు రాజస ప్రధానము. దీని ప్రయోగం, యుద్ధములు, అధికార దర్ప ప్రదర్శనకు ప్రభుత్వం, ఆక్రమణ ఇత్యాది వాటిల్లో ఉపయోగించేవారు. ఉగ్రకృత్యములలో ఉపయోగం.

అందరికీ తెలిసిన చరిత్ర ప్రకారం ముఖ్యంగా రెండవ ప్రపంచ సంగ్రామ కాలంలో 1940ల్లో నాజీ హిట్లరు జర్మనీలో తన రాజ్య చిహ్నంగా ఈ ఆసురీ స్వస్తికాన్ని ఉపయోగించారు. వారి పతాక చిహ్నం, సైనికుల గుర్తింపు చిహ్నము కూడా ఇదే కాని దాని రచన వ్యత్యాసంగా వుంటుంది.

'ఆసురీ స్వస్తిక్' ముద్రతో వున్న హిట్లర్ టోపీ

2. దైవీ స్వస్తికం : పైన మనం తెల్సుకొన్న స్వస్తికరూపం. ఇందు సత్వ ప్రధానము. శుభకార్యాలు, శాంతికర్మలు, సుఖసౌఖ్యాలు కాంక్షించే ప్రతి స్థలాల్లోనూ సాధారణంగా వాడుకొంటూ పవిత్రంగా భావించే చిహ్నము ఈ స్వస్తికము.

ఇది దైవీ స్వస్తికము.

పెద్దలచే తెల్సుకొన్న ఈ యంత్ర రహస్యాలు వివరంగా తెల్సుకొని ప్రణవ స్వరూప వక్రతుండుని వినాయక చవితి సందర్భంలో భజించి సిద్ధులు బడయుదుము గాక.

ఆప్తవాక్యం

తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు ॥ — యజుర్వేదం

నా మనస్సు శివ (శుభ) సంకల్పములతో నుండుగాక!

దేనికైనా మనస్సే కారణం. ఇంద్రియాల చైతన్యమంతా మనోమూలకం. మనస్సు చేసే సంకల్పాలే మన జీవితాన్ని నిర్మిస్తాయి. మన ఏవ మనుష్యాణాం కారణం బంధమోక్షయోః - బంధానికీ, మోక్షానికీ, సుఖానికీ, దుఃఖానికీ మనస్సే కారణం.

సంకల్పం బట్టి పనీ, ఫలితం ఉంటాయి.

★ కాబట్టి సంకల్పం శుద్ధంగా ఉండాలి. సంకల్ప శుద్ధి ఉంటే కార్యం సక్రమంగా నడుస్తుంది. ఫలితం చక్కనిది లభిస్తుంది.

ఆ సంకల్ప శుద్ధినిచ్చే వేదమంత్రం ఇది.

శుక్ల యజుర్వేదంలో ఈ 'శివసంకల్పం' ఒక సూక్తంగా అనేక మంత్రాలతో అనుసంధానించబడి ఉంది.

★ పైగా 'శివ' అనేది శాశ్వత శుభాన్ని తెలియజేసేది. ఈ 'శివ' శబ్దం గొప్ప దివ్యార్థాలతో కూడినది.

దీనికి శ్రేయస్సు, మంగళం, మోక్షం - అనే మూడు అర్థాలూ ఉన్నాయి.

స్వార్థపూరితమైన అర్థసంపాదన 'శివం' కాదు. తాత్కాలిక సుఖమూ 'శివం' కాదు. పరిణామంలో కూడా శుభంగా ఉండేదే 'శివం'. అటువంటి 'శివం' మన సంకల్పమైతే అంతా సత్యమూ సుందరమే.

★ ఇంకో విశేషం - 'శివ' శబ్దం పరమేశ్వరుని తెలియజేసే నామం.

శాశ్వత మంగళస్వరూపుడు శివుడు. ఈ జగత్తంతా ఆయన సంకల్పం. మన సంకల్పాలన్నింటికన్నా ఈశ్వర సంకల్పమే ప్రధాన ప్రేరణ.

కాబట్టి మన సంకల్పం మహాదేవుని సంకల్పానికి అనుగుణమైనది కావాలని కూడా ఈ మంత్రానికి అర్థాన్ని భావించవచ్చు.

మన సంకల్పం ఈశ్వర సంకల్పం కావాలి. అంటే ఈశ్వర సంకల్పంతో అనుసంధానమవ్వాలి. అప్పుడు శాశ్వతమై, అనివార్యమైన భగవత్ సంకల్పానికి మన సంకల్పం విరుద్ధంగా ఉండదు. తద్వారా అనుకొన్నదొకటీ, అయ్యేదొకటీ జరగదు.

అంతేకాక - 'శివ' స్ఫురణ వల్ల మన సంకల్పం శక్తిమంతమై ఈశ్వర సంకల్పం వలె ఖచ్చితమైన కార్యరూపం ధరించి,

ఇన్ని మహార్థాలు, ఇంకా ఎన్నో దివ్య భావాలు ఈ వేదవాక్యంలో దాగి ఉన్నాయి.

పాఠకస్వరం

మనుషులమవుదాం!

'మమ్మీ'లుగా మిగలొద్దు!

పిల్లలను - మన సంస్కృతికి ఆమడ దూరంగా ఉంచేతున్నామేమో ఆలోచించుకోండి. సంస్కృతం వరకు ఎందుకు? తెలుగు అక్షరం కూడా రానీయకుండా జాగ్రత్తపడుతున్నాం. 'ఇదేం కూడు పెడుతుందా?' అనే సిద్ధాంతం మన అణువణువూ జీర్ణించుకుపోయి, మహోన్నతమైన మన సంస్కృతిని మన తరువాత తరాలకు అందకుండా ప్రవర్తిస్తున్నాం.

ఈ 'ఘోష' అంతా 'పాత చాదస్తం' కింద తోసిపారేసి కరెన్సీ కట్టల్లోనే సర్వస్వాన్నీ ప్రతిష్ఠించుకొని మన ఆత్మల్ని కోల్పోతున్నాం. అమ్మ, నాన్న, అక్క, చెల్లి, అన్న, తమ్ముడు - ఇలాంటి ఆత్మీయతలన్నీ ఆవలపెట్టి మనలో మనం కుంచించుకుపోయి - ధనసంపాదన యంత్రాలుగా తయారైపోతున్న 'చీకటి యుగం' ఇది! హెచ్చరించే వాక్కు వినిపించినా, ఏమాత్రం పట్టించుకోని 'మొద్దుబారుడు' తనం మనది.

అ-ఉ-మ కలిసిన 'ఓం' కారమే-

'అమ్మ' అనే మొదటి మాటగా నేర్పేది మన భాష.

అంతేకాక 'అ' అని మొత్తం నోరు తెరచి, 'మ' అని మూస్తాం. తెరిచి, మూసే ఈ గమనంలో అన్ని అక్షరాలూ ఉన్నాయి. అంత తత్త్వమూ ఉంది.

ఓంకార నాదాన్ని 'అమ్మ'గా మలచిన భాషలో పుట్టి, ఆ పిలుపుకి నోచుకోవడం లేదంటే ఎంత నైచ్య జీవనానికి అలవాటు పడామో ఆలోచించుకుందాం. మన ఆత్మల్ని మనం తట్టి చూసుకుందాం. పశుప్రాయమైన జీవనం నుండి 'ఆలోచించే గుణం'గల మనుషులమవుదాం.

- అన్నపూర్ణ, విశాఖపట్నం

ఈవిధంగా మన సంస్కృతి విలువ తెలిసినవారికి, ఇప్పటి సమాజాన్ని చూస్తుంటే ఎన్నో వేదనలు కలుగుతుంటాయి. వాటికి అక్షర రూపాన్నిచ్చి మాకు పంపండి. ''పాఠక స్వరం'' పేరుతో ఈ శీర్షికలో ప్రచురిస్తాం. తగిన పారితోషికం కూడా ఉంటుంది.- **సంపాదకుడు**

Edited By : **SAMAVEDAM SHANMUKHA SARMA**, Printed & Published By : **UPADRASTA SIVAPRASAD** for **RISHIPEETHAM PUBLICATIONS,** No.3, Kamarajasalai, First Floor, Ashok Nagar, Chennai - 83.

భారతీయ సాంస్కృతిక, వైదిక పరంపరను
తెలుగునాట ఇంటింట వ్యాప్తి చేయడానికి
మహత్తర అవకాశం!!
'సామవేదం షణ్ముఖశర్మ' కలం చేస్తున్న
వినూత్న ప్రయోగం -

''ఋషిపీఠం''

భారతీయ మానస పత్రికకు చందాదారులను
చేర్పించడం ద్వారా ఆకర్షణీయమైన పారితోషికాన్ని
సునాయాసంగా పొందండి!!
మన అమూల్య సనాతన సాంప్రదాయాల్ని ప్రతి ఇంటికీ చేరవేయడానికి
'ఋషిపీఠం' చేస్తున్న ఈ దివ్య సంకల్పానికి మీవంతు చేయూతనివ్వండి.

అంతరిస్తున్న భారతీయ సంస్కృతికి జీవం పోయడానికి
'ఋషిపీఠం' తన వంతు కర్తవ్యంగా భవిష్యత్తులో నిర్వహించబోయే
వివిధ కార్యక్రమాల నిర్వహణకు ''ఋషిపీఠం సాంస్కృతిక సంఘము''లో
సభ్యులుగా చేరండి. వివరాలకు ఋషిపీఠాన్ని సంప్రదించండి.